ЦЕНА 0.50 ДИН. ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 5 Ч. УЈУТРУ. БЕОГРАД, ПОНЕДЕЉАК 23. АВГУСТА 1920. ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 5 Ч. УЈУТРУ. ЦЕНА 0.50 ДИН.

ПРАВДА

БРОЈ 162. | Уредништво: Кнез Михајлова 19. — Телефон 81. — Телефон Штампарије 1113. Месечна претплата: за краљевство С. Х. С. — 15 дин. за иностранство 18 дин. | Власник и Директор Манојло М. Сокић | Огласи се примају у Кнез Михајловој 19. (Гранд Палас). по утврђеној тарифа власника листова. — Телефон штампарије 1113. | ГОДИНА XVI

Пољска офанзива

— Заробљено 15.000 большевика — Услови мира у Минску —

НАУЕН. — Пољска офанзива успешно напредује и на десном и на левом крилу. Млава се налази још у рукама Руса, који и на пругу Варшава—Гданск довлаче велика појачања. У пределу Солда очекују се велике борбе. Немачко становништво у великим масама бежи преко немачке границе. Положај Руса на десном крилу сматра се као нёиздржљив.

БЕРЛИН. — Париске вести о победи Пољака, о њиховом напредовању, о повратку Брест-Литовска и о евакуацији Вилне примају се у Берлину са неверицом, јер нису ни у колико потврђене. Према сагласним вестима са истока, Пољаци су постигли делимичан успех; они су потисли Русе од Варшаве и нагнали их да се повуку на природну одбранбену линију Варшаве.

ПАРИЗ. — Један руски радиограм јавља, да су совјетски делегати у Минску саопштили услове мира пољским делегатима. Ти су услови готово исти они, које је Камењев поднео Лоју Џорџу. — Иззвесно је да победоносна Пољска не може примити такве услове мира, јер би је они оставили на милост и немилост совјетске Русије.

ПАРИЗ. — Данас није приспела никаква важнија вест са пољског фронта. Могуће је, пошто се сада борбе воде на пространим теренима, да треба сачекати један или два дана док стигну вести о резултатима. Али оно што је познато то је да пољске трупе и даље напредују а да се совјетске трупе повлаче. Може се сматрати као могуће да су пољске трупе већ заузеле Брест-Литовск, али о томе још нема званичне потврде. Од почетка против-офанзиве па до 19. августа, Пољаци су заробили 15.000 большевика.

ПАРИЗ. — Московски коминиике јавља само да се борбе воде на варшавском фронту, а објављује да су окружили Гњивани, источно од Лавова, и заробили 20 топова. У њему се исто тако износи, како су большевичке трупе прешле реку Стрипу на галицијском фронту и како су заузеле Васиљенску на кримском фронту.

ПАРИЗ. — Велика пољска офанзива потпуно је успела на десноме крилу, а на левом се даље наставља. Большевици покушавају диверсију нападајући пољске положаје на галицијском фронту, али ова диверсија долази доцкан да би могла утицати на исход битке на главном фронту.

ПАРИЗ. — Преговори се настављају у Минску. Руси ништа не попуштају од услова, којима се хоће разоружање Пољске и завођење совјетског режима у Пољској, што би појачало војна средства руских совјета.

ЗВАНИЧНИ НАЦРТИ УСТАВА

Нацрт устава министра г. С. М. Протића није плод ни личне правне концепције ни пак личних политичких назора. Г. С. М. Протић сам то исповеда у уводу. Он каже, да је приступио послу с мишљу да изради устав „по белгијском узору". Од овога „узора" он је одступио у питању општинске и обласне самоуправе, базирајући се „јаче и више на холандски и енглески образац".

И док је овако своју личну саморадњу на прераду белгијског устава за наше потребе с додатком прераде холандске и енглеске самоуправе, он је у исто време у истом смислу ограничио и саморадњу Уставне Комисије за израду „њеног" нацрта. „Ми смо, вели комисија у своме извештају, узели за основу српски Устав од 1903. г., пошто је он у главноме израђен према белгијском Уставу, који сте желели (г. Протић) да нам послужи као образац".

Цела се радња, дакле, своди на двоструку прераду белгијског устава и од стране министра за конституанту и од стране стручне Уставне Комисије!.. Шта се могло добити од овакве радње? А ево шта се добило: „Ми (чланови Уставне Комисије: Слободан Јовановић, Ладислав Полић, Коста Кумануди, Богомил Вошњак и Лазар Марковић), ми смо, веле они у извештају, овај посао радили чисто као стручњаци . . . (као занаџије за прекрајање нечега туђег за некога туђег). Ми се нисмо питали да ли та решења и колико одговарају нашим личним назорима". Они, чланови „Уставне Комисије", то нису могли ни чинити, јер је г. Протић овако одредио њен задатак: „Комисија је према томе имала карактер стручњачки и њен рад (рад разгледања белгијског устава) бих ја после с политичког гледишта ценио и употребио за израду нацрта Устава који би, као свој предлог, поднео кабинету на дискусију и који би имао служити као основ за израду нацрта Устава владе, односно предлога Устава који би Влада Краљевска поднела Уставотвор. Скупштини".

Даље, чланови комисије свечано се ограђују од овога подметнутог недоношчета и свечано изјављују: „Ми желимо с тога да истакнемо, да сваки од нас задржава себи право да на другом месту изнесе своје лично мишљење о томе какав нови Устав ваља да буде."

Кад се ово просто, јасно и разговетно каже добија се ово: нити је г. Ст. М. Протић писао свој нацрт Устава, нити је пак „Уставна Комисија" писала свој нацрт. Цео се рад своди на посрбљавање или похрваћивање белгијског устава, као да то није учинио краљ Милан још 1888. г., кад је хтео да се помоћу „демократског" устава ослободи омрзнуте жене!... Али ово ништа не смета, да једног дана нацрт Устава, који није већ ни белгијски, ни српски од 1888. или 1903. г., ни г. Ст. Протића, ни г.г. чланова „Уставне Комисије", још мање народа српско-хрватског и словеначког, буде „предлог Устава који би Влада Краљевска, поднела Уставотвор. Скупштини"!! Овако се олако схвата један епохални државно-правни посао!..

Г. г. професори права, који су радили у овој стручној комисији за поправку белгијског устава, незнано за коју државу, пошто не признају да је у овој преради изражено њихово мишљење за Устав за нашу државу, знају да је у општој кризи наступила и криза досадашњих државних конструкција. За досадашњим уставним и уставно-парламентарним системом стоји капитализам с његовом разорном снагом с десна против државне и социјалне заједнице. Против њега стоји агресивни комунизам с грозним начелом пролетерске диктатуре. Истинита демократија има да спасава државу и друштво од капитализма и од комунизма реорганизацијом државне управе на истинитим начелима демократизма. Ово се не достиже, свакојако посрбљавањем белгијског устава, кога сами Белгијанци рачунају као преживелог и застарелог. И ова студија још има да да здраве основе за државу Срба, Хрвата и Словенаца!...

Марко П. Цемовић

Одасвуд

— :— Са. Исхрана

Јављају из Пеште да ће тајно на положај министра исхране доћи католички свештеник и професор теологије др. Вас. Очекивано д-ру Васу данска слава др. Корошца у мин. исхране нела да спава.

Цигле 200.000 и ЦРЕПА 100.000 имам за продају одмах, а по погодби могу исћи за ову годину још 200—300 000. За обавештење обратити се уредништву „Правде". 2599

Општински избори

Избори су били права свечаност

Јуче изјутра Београд је имао свечан изглед. У граду је владала апсолутна тишина. Грађани су почели излазити из својих домова око 7 сати и кретали су се право ка својим биралиштима. Бирачки одбори су били вредни; готово на сваком биралишту гласање је било почело пре 8 сати.

Улице су биле излепљене само новим демократским плакатима. Остале партије нису имале више агитационих плаката, него што су последњих дана биле издале. Међу радикалима је одмах била наступила нека замрлост. Око 9 сати су већ имали извештаје, којима се нису могли похвалити, и ако ни мин. ун. дела није био у списку. Око подне је већ било почело разговарање: да ће демократи победити, да ће републиканци добити више него што су очекивали, да комунисти протестују што њини нови људи нису у списку итд. Због тога се у подне по Београду говорило, да ће радикали — ако се наставе рђаве вести — објавити око 3 по подне својим људима, да гласају за комунисте! Тачно се међутим није могло ништа знати. Ако човек пита демократе, победа је њина; ако пита комунисте, победа је њина; ако пита републиканце, одговор је: имаћемо 3—4 одборника; али, ко је запитао радикале, добио је одговор: видећемо на крају! Као да су нешто очекивали правећи загонетне одговоре!

На биралиштима, међутим, није било никаквог гурања. Нигде се није догодио никакав инцидент. Свугде је владала апсолутна тишина. Држање свих гласача је било достојанствено. По свима тим лепим и дивним појавама могло се закључити озбиљно схватање ситуације, потпуна свест и већ утврђена уверења гласача.

Као јавно гласило можемо похвалити грађане престонице и истаћи ово њино држање за пример свима осталим грађанима у држави. Народ, који је највише препатио и највећим напорима створио ову државу, не сме се другојаче ни држати у овакви[illegible] најчешће гласање је у свему изгледало као каква импозантна светковина.

Учешће грађана је било врло велико. Са свих биралишта су стизали извештаји, да стално по 50—60 грађана чекају на ред. Свугде, вели се, ћуте, примају своју куглицу, гласају и у највећем реду напуштају биралиште.

Ред у земљи

У току дана Министарство Унутрашњих Дела из земље није добило никакав извештај, да се где год догодио какав инцидент. Из тога се закључило, да и у унутрашњости влада исти ред као и у Београду.

После подне у Београду

После подне је било слабо учешће. До три сата су се на биралишту појављивали све ређе бирачи. Од 3 сата се приметило мало живље учешће; изгледа да је главна бирачка маса продефиловала пре подне.

Разговор са Шапцом

Око три сата после подне добили смо телефонски извештај из Шапца: Избори теку у реду. Интересовање гласача је врло велико. У подне су резултати гласања на Камичку и у Преком Шору давали изгледе за комунисте. Иначе је борба између демократа (Сотировић) и комуниста, пошто су радикали врло слаби.

Разговор са Смедеревом

У 4 сата Смедерево нам јавља: Учешће велико, гласање у највећем реду. Много нас грађана нисмо у списку. Победиће Ковачић. Комунисти раде много.

Резултати из унутрашњости

Смедерево: демократи 424, комунисти 240; Шабац: радикали 222, демократи 477, комунисти 540; Младеновац: демократи 144, рад. 128, ком. 18; Наталинци: демократи, Ваљево кунисти; Мионица демократи; Уб комунисти; Обреновац демократи; Ниш: комунисти 1327, обе грађанске листе свега 800; Чачак: демократи и радикали 395, комунисти 299; Мали Мокри Луг: 151 дем., радикали 50: Горња Буковица (ваљевска) демократи; Пожаревац: радикал; Паланка демократи; Голубовац дем.; Глибовац рад.; Водице дем.; Придворица сељачка странка; Јагодина грађанска листа; Крагујевац: комунисти 805, рад. 377 демократи 780, рев. 7.; Рача, Топола, Рековац, Лапово демократи Из округа стижу вести, да демократи добијају општине.

Из Шапца ноћас јављају: у срезовима мачванском, јадранском и азбуковачком победили демократи, а у осталим сељачка странка.

Резултат у Београду

Прогноза за Београд није била тачна. Учешће је грађана било врло велико. Од 11.202 гласача гласало је 10.439. Коначни резултат је овај:

Демократи	2831
Радикали	3375
Комунисти	3628
Републиканци	605

Да су грађанске странке биле удружене, имале би општину. Док су се двоје свађали, трећи се користио. Резултат гласања по биралиштима био је овакав:

	Демокр.	Радик.	Комун.	Републ.
Бајлонова пивница	126	89	180	19
Кафана „Шуменковић"	136	127	121	28
„ „Златни Праг"	140	117	212	16
Хотел Славија	153	155	116	30
Осн. школа Макенијева ул.	131	144	139	28
Кафана Чубура	95	119	150	22
Игњ. пивница	94	63	210	10
Осн. шк. код Резервоара	135	109	155	17
Кафана „Једрене"	103	84	188	18
„ „Јагодина"	47	44	67	2
„ „Штајнбрух"	89	156	275	8
Осн. школа у Душановој ул.	123	299	212	17
Управа Водовода	114	214	90	26
Осн. шк. код Сабор. Цркве	185	276	134	48
Виша Девојачка Школа	101	147	120	21
Осн. школа у Босан. ул.	85	147	207	35
Хотел „Бристол"	89	80	56	24
Гл. општ. благајна	104	136	104	29
Раднички станови	148	177	245	36
Друга гимназија	155	130	114	27
Дечије Забавиште	106	134	140	15
Палилул. осн. школа	110	97	203	22
Осн. шк. Ист. Врачар	145	187	101	18
„ „ Западни Врачар	106	129	87	31

Према томе у Београду су добили: општинску управу и 30 одборника комунисти, радикали 8 одборника: Вел. Карић, Ђока Карајовановић, Риста Одавић, Добра Митровић, Исидор Николић, Ј. Челебоновић, Влада Поповић и М. Иванић; демократи 6 одборника: Милош Савчић, Михаило Перовић, Мих. Л. Ђурић, Душан Ђокић, К. Кумануди, Љуб. Барић; републиканци 1: Јаша Продановић.

Комунисти изјављују, да неће у Београду положити заклетву, јер не мисле да приме општинску управу. Њин је план, да избегну компромитовање, на које би наишли — како они веле — ако би примили управу.

Извештај од 12 сати ноћи

Демократи: Врања, Параћин, Врњци, Иваница, Жагубица, Гроцка, Крупањ, Лазаревац, Каменица, В. Градиште, Алексинац, Пожега. Срез јасенички: Грабовац, Баничина, Мраморац, Церовац, Башин, Вел. Крсна, Ратаре. Округ ваљевски: Мургаш, Тргић, Бајевац, Непричава, Пауне, Кривинска, Звечка, Маркова Црква, Брежђе, Уровци, Скела, Брест, Давци, Повучче, Пећута, Лозница, Грабовица, Котешница, Јовање, Топлица, Осладић, Каменица, Причевић, Д ња Буковица, Совљак, Бањане, Тврдојевац, Радљево, Борак, Трстеница, Орлиац, Приман. Окр. пожаревачки: Кучево, Жабари, Голубац (у срезу пожаревачком од 29 добили 16, а радикали 4, сељаци 2, комунисти 1, 6 без резултата). У Божевцу демократи победили Рибарца. У срезу трстеничком већина демократи

Радикали: Крушевац, Петровац, Аранђеловац, Умка, Горњи Милановац, Краљево, Лозница, Сопот.

Комунисти: Лесковац, Ужице, Скопље, Куманово, Бановица, Лешница, Пирот, Придип.

Округ београдски — ср. колубарски: дем. 10, рад. 1, сељачка 1, неутралан 1, републ. 1. Ср. врачарски: рад. 10, дем. 3, грађанска 3, заједничка 1, комун. 1 (у Железнику: дем. 16. гласова, а кутија без листе 129). Ср. посавски: дем. 6, рад. 2, сељачка 1. Ср. грочански: рад. 4. дем. 10, сељачка 1. Ср. космајски: рад. 5, дем. 5, неутрални 1.

Из већине окр. места стигли су извештаји, да су демократи победили на селима апсолутном већином. Сутра детаљан извештај о свему томе, пошто ће се данас средити.

Устанак у Шлезији

—:—

НАУЕН. — 2000 Пољака се упали у Горњу Шлеску и сукобили се са „Синерхајвером"; има 12 Немаца мртвих и много рањених. Пољаци хоће да спрече рад у мајданима. Међу запобљеним Пољацима има Халерових војника. Немци су увурјани држањем Пољака.

БЕРЛИН. — 10.000 радника су данас демонстрирали. Влада изјављује, да не може штитити Шлезију од пољског терора. Она баца одговорност на савезничку комисију.

НАУЕН. — Француз. командант Лејон наредио је спречавање нереда и послао трупе у Лаурахите и Бодушиц, где су Пољаци нас напали.

БЕРЛИН. — У Катовицу је спиоф пред зградом комисије била права битка. У подруму је експлодирала муниција, набио је у згради пожар.

НАУЕН. — Пољски устанак у Шлезији ближи се Бејтену. Они добијају појачања. Французи се држе пасивно. Пољаци хоће републику у целој индустр. области. Они траже да се уклони нем. војска.

Фирмајза у квалитам цена без конкуренције, правих бурада од фирмаја и правих сандука има на продају у Скопљанској улици бр. 3. десно — Београд — Теразије. 2561

На продају кафанско јелска буџа, столице, детаља, чаршава и сва стаклерија, једну стаклену огради и једно платно за ливаде. Обратити се Игњату Костићу Цар Душанова бр. 5. 2571

Арнаути шире нападе

ПОДГОРИЦА. — Пре три дана Арбанци су напали наш транспорт у каналу код Кастратских Вирова у нашим водама. Албанци су запленили лађу натоварену храном. Храну су одмах разнели у транспортну лађу одвели су у Скадар. Пре два дана поновили су напад на брод „Сатир“, на истом месту.

СКАДАР. — Скадарска полиција чини сваки дан насиља над нашим угледнијим људима овде. Сад је ухапсила Јована Кадића, Петра Шавровића, Петра Кушовића и Тому Шестанина.

ДЕБАР. — Главни командант нападачких трупа јеоте Рамиз бег Дац. Очекује се долазак Ахмета Мати. Он је имао 1200 људи, који су били упућени у помоћ Рамиз-бегу, али су се они разишли због оскудице у храни.

БЕОГРАД. — Нетачне су и потпуно измишљене све вести о упаду српских трупа у скадарску област и о заузимању Љеша. Српске трупе стоје на линијама заузетим 1918. године и никакав покрет унапред нису предузимале. (Пресбиро).

ПОДГРАДАЦ. — Овде је наређено да обвезници од 20—25. године не смеју одлазити из земље. Око 300 до 350 младића узето је ради попуњавања жандармерије.

РИМ. — „Ил Темпо“ донеси да је арбанашка влада позвала под оружје 4 класе и да се нада да ће на тај начин организовати једну војску од 60.000 људи, осим жандармерије. Ова војска имаће оружје и муницију, каже „Темпо“, поглавито из плена у Валони.

БЕОГРАД. — Како се напад на српску војску поновио 19. и 20. ов.м. на истом месту, на коме је већ био извршен 25. прошлог месеца, на граници Краљевине северно од Скадарског језера, упркос уверењима албанске владе, да ће казнити кривце за ранији напад и да је предузела најенергичније мере, да се напад више не понови, слободно је закључити, да влада у Тирани није господар ситуације и да је немоћна за извршење најелементарније дужности једне владе, да одржи ред.

ПОДГОРИЦА. — Албанци поседују у јачим гомилама леву обалу Бојане и прикупљају се у већим масама северо-источно од Скадра. Главно им је збориште Руштукула и Шњерћ на Бојани и Чиама, северно од Враке на Скадарском језеру. 16. ов. м. стигла су у Руштукулу три италијанска брода натоварена ратним материјалом, храном и оделом и одмах је отпочело искрцавање, које врше Арнаути. По добрим обавештењима ово су припреме за нов напад на наше трупе.

СКАДАР. — Ахмет-бег Мати, министар унутрашњих дела, који је овде нарочито послан од тиранске владе, изјавио је нашем представнику жаљење за напад од 25. прошлог месеца и обећао је строге мере владе против нападача. Додао је, међутим, да су напад на нашу границу предузели револуционарни елементи, које влада није у стању обуздати.

БЕОГРАД. — Краљевска влада је примила данас ноту Сулејман-бег Делвина, председника владе у Тирани, који изјављује своје жаљење за напад на наше трупе од 25. јула у области Скадарског језера. Он даје уверење, да његова влада жели да одржи традиционално пријатељство са београдском владом, како је било и до сад. Изјављује, да је наређена најстрожа истрага тим поводом и да ће кривци бити без милости кажњени. На крају уверава, да су предузете најстроже мере, да се догађај више не понови.

БЕОГРАД. — Припреман напад на више трупе, на истом месту где се десио и 25. пр. м., на северној обали Скадарског језера, десио се опет 19, ов. м., и поновио се и 20. ов. м. Наше су трупе одбиле све нападе.

ПОДГОРИЦА. — Непосредно пред јучерањи напад наше су страже виделе један луксузан аутомобил, који је долазио из Скадра. У аутомобилу је било једно грађанско лице и три у италијанској официрској униформи. Аутомобил је дошао до наших стража великом брзином и истом брзином се вратио натраг. Данас је у Скадар донето 1500 италијанских пушака, око 300 сандука муниције и 6 митраљеза.

ОПЕТ ПОГРЕШНИМ ПУТЕМ

— Из адресу Министарства Исхране —

Ми смо у једном од прошлих бројева исцрпније претресли прихватне органе за дистрибуцију, на које се Мин. Исхране ослањало у својим досадашњим акцијама. Рђава организација њихова и престајање закона, који их је озаконио за помоћне органе Министарства, довољно су истакнути. Пут ка новој организацији, која би била ближа консументима наглашен је такође, и Министарство показује извесне знаке страња у смислу наших опажања и примедаба. На жалост овај, који би требао да буде инструктор у формацији нове организације, потпуно је далеко од свега, и његова инферирност да копира целу зависао већ се показала. Али, како је цела акција тек почела, може се очекивати корекција с њоме и спречавање нових погрешака, на које ћемо обратити овим чланком пажњу и Министру и функционерима Министарства Исхране, који су на високом месту за то, да воде политику исхране, снабдевања и обнове земље.

Финансијским законом за годину 1920—21, а у његовом чл. 56, предвиђена је сума од 100.000.000 динара, на име обртног капитала. Горња сума има да се употреби да буде иструктор у формацији нове организације, потпуно набавке, које се имају вршити на странim пијацама, као и за стварање штокова хране.

Пласирање тога кредита, у колико се он односи на помоћ задругама, почело је, али . . наопако. Оделење, које руководи том акцијом, почело је давати извесне суме појединим задругама. Недавно је дат кредит од 350,000 динара Поштанско Телефонској Задрузи, и 500.000 Железничкој Задрузи. У пројекцији је да се и друге неке помогну.

Овакав метод у основи је погрешан. Овакав метод рада јасно сведочи потпуну удаљеност од предмета коме се сарађује, и савршено непознавање начина на који се образује и помаже један покрет овога стила. Са тиме што се двема задругама у једној истој вароши дао сепаратан кредит погрешило се грубо, из четири узрока: прво, целокупан кредит за све задруге ослабљен је и тиме је опала моћ његове конкуренције; друго ми смо на једној пијаци државним новцем створили два такмаца, јер је очигледно да су ове задруге чим се појаве на пијаци такмаци; треће: пробудили смо антагонизам код оних задруга, које нису добиле, и које неће добити; четврто: евентуалне званичне инспекције и контрола остају на тај начин сломљене и развучене, пошто свака задруга појединачно одговара.

Наносленку и то је главно на овакав се начин нити може, нити се икад радило на конструкцији једног потрошачког покрета, који треба да се простире на целу територију Србије и Македоније. Ако се жели искрена помоћ онима, који и сувишно пре свију других на њу имају права, и ако се жели да та помоћ иде преко њихових већ постојећих организација, онда се то може урадити само овако: груписавањем свију појединих задругара једног територијалног аутономног потрошачког покрета, коме се има дати основни капитал из суме коју финансијски закон предвиђа за ту сврху. Тиме се постиже не само стварање јединствног покрета, него се све задруге елиминирају као узајамни конкуренти, појачава се вера у солидну дистрибуцију, омогућава наша државна контрола, кондензује се капитал, гарантује се једном чиновнику да кад буде премештен његови послови не пропадају већ своје право може употребити у другој вароши, отклања се антагонизам и спречава нерационална и тенденциона подела основног капитала, лакше се интервенише код Министарства Грађевина за вагоне, јер је цео покрет једно субвенционисано тело под државном контролом.

Ако се преко ових генералних примедаба пређе, и ако се опште користи које са њиховим усвајањем стизају, занемаре, онда ће се распадати и енергија и новац, и жалосне последице стварање опет уверење да су се пропустили згодни моменти и упропастиле ствари баш тада, кад је политичко-економска ситуација налагала давала све за позитиван рад.

Бл.

Телеграми

—:—

Париз. — Милран је у Нансију рекао: Треба одржати персијски мир. Све државе треба да се чувају анархије споља и да раде на очувању стања, које је створено.

Рим. — Из Каира јављају, да је стање у Месопотамији врло озбиљно. У Багдаду је избила побуна.

Париз. — Упис за франц зајам почеће 20 октобра а закључиће се 30. новембра.

О ПРИВРЕМЕНОМ ЗАКОНУ

ПОРЕЗЕ НА РАТНЕ ДОБИТКЕ

Кад смо тај закон прочитали изненадили смо се да је он, овакав какав је, могао бити обнародован. Све уредбе и привремени закони, који су у последње време објављени, одликују се са пуно нејасности и још више мана; сви дају маха разном тумачењу. Али да ћемо и један порески закон добити који садржи противречности и који се даје и разно тумачити, а који је, при томе, у ствари и неизводљив, то нисмо могли претпоставити и за жаљење је.

Намена је овом закону, изгледа, требала да буде, да оптерети оне грађане у Краљевини С.Х.С., који су, користећи се ратним приликама, дошли до великог иметка путем који је за осуду. Међутим овакав какав је тај закон погодити и широке слојеве живља у пређашњим границама, који је требао бити поштеђен. Они пак поједини несавесници било с ове или са оне стране Саве и Дунава, који су се нагутали милиона, остаће недовољно оптерећени, јер су њихови скандалозни добици, скандалозни и по величини и по начину на који су добивени, неће моћи констатовати.

Да пређемо на излагање појединих од одредаба овог недовољно промишљеног закона. Чл. 1. гласи: „Свако повећање приноса, постигнутог за време рата према редовном приносу пре рата подлежи наванредном порезу на ратне добитке. Ратне су године 1914, 15, 16, 17, 18 и 19.“ Из појединих чланова овога закона, поглавито из чл. 11., види се да је законодавац те ратне године поделио на два дела: на период од 1914—1918. закључно и на 1919. годину. Из мало час цитираног 1. члана мора се извести закључак да у периоду од 1914—18. закључно, дакле у току од 5 година, може бити 5 пута већег приноса него што га је било у 1911. години, која година по овом закону служи за основицу оцене (чл. 111), а да ће само вишак од тог петогубог приноса бити оптерећен порезом на ратне добитке.

Дакле, примера ради да наведемо, да ако је које физичко или правно лице имало у 1911. г. 2) хиљада динара, онда то лице по чл. 1. овог закона може имати у току периода 1914—18. 5 пута толико приноса, а то је, дакле, 100 хиљада динара.

Међутим чланом 12. под 2) наређује се; „Нема места разрезивању овога пореза, ако је укупни принос у периоду од 1914. до 1918. годе закључно био већи од 30 хиљада дин., али није премашио укупни принос из године 1911. за 10 хиљада динара;..“

Према овоме наређењу закона, дакле, а у примеру који наведосмо, имало би дотично лице вишка и имало би се оптеретити порезом на ратну добит. У овом нашем примеру био би вишак по чл. 12. 80 хиљада динара, а не би било никаквог вишка кад се узме у обзир члан 1. овог закона. Јесу ли, дакле, поједини чланови овога закона у сагласности један са другим?

Други пример: једно лице је имало у 1911. год. 10 хиљада дин. прихода, стање му се за време рата није ни у колико променуло и оно је за време периода од 1914—18 закључно, дакле, за 5 година, имало 50 хиљада динара прихода. Но како чл. 12 под 2) наређује да се порез неће разрезати само оном коме укупан принос у периоду од 1914—18. закључно, и ако је био већи од 30 хиљада дин., није премашио укупни принос из 1911. за 10 хиљада дин., то ће у овом нашем другом примеру то лице имати да плати ратни порез разрезан на вишак од 40 хиљада динара, јер је исто имало у 1911. год. 10 хиљада динара приноса, а у периоду од 1914. до 1918. закључно 50 хиљада, што његов укупан принос из 1911. премаша за 40.000 дин. На тих 40.000 дин., а по скади из чл. 57., има се платити 40 од сто од суме вишка на име пореза, што износи 16.000 дин. Па, је ли ратни богаташ лице, чији приход није ни у колико порастао? Зашто му узети ратни порез, кад већег прихода није имао? Међутим чл. 12. то наређује! А настаје и питање, да ли је човек оптерећен породицом који годишње нема већи Приход од 10 хиљада дин. у опште у могућности да одноји ма шта на страну, и да ли тај човек у опште може да скупи, у року од 5 месеци — рок за исплату ратне порезе. чл. 60. — тих 16 хиљада дин. на име порезе, кад и иначе има још и свој редовни порез да плаћа? Би ли то у осталом и било право?!

Сад трећи пример, из кога ће се видети да човек са много већим приходом, него овај из другог нашег примера, нема да плати ни 5 пара ратне порезе. Неко је имао у 1911. год. 150 хиљада дин. прихода; у периоду од год. 1914—1918. закључно услед ратних прилика имао је пак свега 160 хиљада дин. прихода. По члану 12 под 2) нема да плаћа порез, јер му укупан принос у периоду не премаша више од 10 хиљада његов принос из 1911. г. Па је ли законодавац хтео да оптерети са 16 хиљада д. оно лице које је имало за 5 година свега 50.000 д. (наш други пример) прихода, а није хтео оптеретити оно лице које је за исто време имало више но три пута толики приход т.ј. 160.000 д.?!

Вероватно да је писац овог закона друкче мислио, али оно шта је написао, и шта је на жалост постало октроисан закон, овако се мора протумачити.

— Свршење се —

Састанак у Луцерну

—:—

ЦИРИХ. — Лојд Џорџ и Болити су се састали у недељу у Луцерну. Њихи разговор ће трајати и у понедељак. У уторак ће се вратити Болити у Рим да реферише влади. Око 10 сент. Болити ће отићи у Екс ле Бен на састанак с Мидраном.

Болити ће питати Лојд Џорџа за мишљење о вахтеру ријечке делегације, да Ријека буде независна. Римска влада мисли, да би тиме биле укидоше све сметње примени лондонског пакта.

ПАРИЗ. — „Информација“ јавља: Болити и Лојд Џорџ раде на избегавању свих компликација и утврђењу мира. Пољски проблем је најважнији. Јадранско питање ће се мало додирнути, јер су Хрвати непопустљиви. Болити мисли на примену лондон. пакта са независном Ријеком.

Трговачки шематизам

Didot Bottin 124 година Госп. Хенри Мартон генерални агент од Didot Bottin-а за Краљевину Срба. Хрвата и Словенаца дошао је у Београд за спремање издања за 1921 годину. За састанак пасати г. Chapelslo, Кеја Мајстора бр. 55. Београд а у Загребу г. Josuari Stroinajerova бр. 6 2594

Дневне Вести

Важна одлука о аграру

На првој седници министарскога комитета за аграрну реформу претресено је више важних питања. Одлучено је значајна одлука, да се по предлогу министра г. Крајмана сви једногодишњи закупи претворе у четворогодишње закупе. Тиме је досадашње извођење аграрне реформе добило извесан стабилитет и трајност.

Седнице парламента.

Званично се саопштава: због великог муслиманског празника Курбан Бајрама, који траје четири дана, влада је одложила да се седнице Привремог Нар. Представништва одложене за 30. ов. м. у 4 сата по подне.

Лодка срамота.

Јуче је у „Балкану“ под потписом Стевана Павловић изнето неколико старих клевета против Св. Прибићевића, које се по радикалској штампи непрекидно просипају. То је најодратнија срамота: понављати онакве неистине о једном исправном Србину, о коме ни франковци нису на овакав начин писали.

Енглези на Дунаву

У Будимпешти је 16. о.м. одржана главна скупштина Мађарског Речног и Поморског Бродарског Друштва, на коме је коначно ратификован споразум са енглеским „Дунубјеа Ривер Синдикатом“, које тиме постаје фактички власник предузећа. „Ден. Рив. Синд.“ већ има у руками „Дун. Паробродско Друштво“, „Јужно-немачку пловидбу Д.Д.“ и неколико мањих предузећа и упорно се труди да се докопа и наших предузећа. Исто тодико упорна треба да буде и одбрана националног карактера нашег бродарства.

Нова централа

Грађење нове централе „Зелени Вир“ у горском котару (ријечко-модрушка жупанија) наглo напредује. Зграде су готове, машине су на путу, тако да ће централа моћи прорадити крајем октобра. Централу покреће водена снага. При највећем стању воде даваће преко 2000, а при најмањем 1200 коњских снага. Централа ће давати струју за осветљење свију места у горском котару, а осим тога остаће веома знатна снага за индустр. предузећа, тако да ће ова централа знатно подићи у економском погледу овај до сада сиромашни крај.

Ћупријска фабрика шећера

Српско-чешка фабрика шећера и рафинерија у Ћуприји сазвала је збор акционара за понедељак 23. августа. Дневни ред: извештај о потпуном уплаћивању основног капитала; избор управног и надзорног одбора.

Објава. Пошто се по објави извесних лица, која су у Београду, ради продаје лијекова Олдаљу, ради попуне године старости у својим пријавама пописима Суду ради увођења у бирачке спискове, то се према тиме не може знати на коме месту ко којих обавезних прилога, то је Комендант Београдске Бачванске Окружне Команде актом Бр. 18030, помоћа наредио Суду, да се тиховн грађани помоћа новоу да своје године старости у својим пријавама попуне, па ко и нема пропуста то учинити, да се на валоних прилога слагали списи и комисија Комеанда, па ко не задовољавати евиденцу, да се сва таква грађани новоу на домовинску вежбу ако нијесу обавезни године старости, па по те и предвиђене у правилу о регрутацији и провођењу.

Суд Општине Града Београда, поводом позива сва ова грађана, који нису у својим пријавама ставили годину свог рођења да се одмах а најкасније до краја свог месеца јавно лично одазову са доказима о години рођења. У противном биће упућени на домовинску вежбу и рада оцене године старости.

Од Суда Општине Града Београда 20. августа 1920. г. бр. 7018. у Београду. 2585

На продају 500 лаова врло добро очуваних бурада и бачви величине 15—50 лаова. На продају једна потпуно очувана дрвена машина за домовину од 5. HP. (Аја без лежишоће).
2585 **П. Крен — Чачак**

ПРАВИ Потрагравлен НАПОЕН-ЦИПКОЈЕ за жен. дугме кумоши. Тероетини, Тутикла, француске Окера, Бир прелс, Гиоа, Кита, Стиаса, Сатинобера, Робешнаре, Вилагрин, Понтидиарт, Ултрамарин, кло и све врсте лакова. Кучки Шиљф, Експрес, Бруноки, Кокн, Сикативе брекјетуре, Јамаиан и све остало фарбарске робе куди во кајдефтинији цени трговина 2598

БРАЋЕ ЗУНАМА — Београд Краља Петра ул. 57.

Велико Стоваришто Штофова и прибора за одела МИЛУТИНА СТАКИЋА и К°

Пресељено је у Кнез Мих: хајлову улицу број 44. : Продаје вагро и детаљ по најповољнијим ценама. 2549

Плац на продају заузима базу на најпрометнијем месту, иначе Славије пак Краљевићевог парка 355 м2. Цена 45 дин. метар. Учитати у дуванској Радоичка ул. бр. 8. 2584

Потребна ми је еирсина **госпођица за дневну** посу. Место етилно. Писмене понуде послати **Анастасу Поповићу** Краља Петра ул. 93. 2592

ФРАНЦУСКА Хипотекарна Банка филијала — БЕОГРАД

Улаз Скепљанска и Краља Милана улице (Торазија)

Врши све банкарске трансакције по најповољнијим условима и обавља мењачке послове по дневном **Берзанском курсу.**

2587

БЕОГРАДСКА ЗАДРУГА

Одељење за осигурање

Попова моли све своје осигуранике у животу и пожару, који јој ни до данас нису доставили своје адресе, да то што пре учине, како би им се доставио извештај о даљем плаћању њиховог осигурања.

Они пак осигуранци, који су плаћали своје премијске уплате, преко ногчаних завода или филијала Задругиних, моле се, да уз свој адресу пошаљу и препис признанице о плаћеној последњој премијској уплати.

У интересу је осигураника да по предњем поступе што пре, како неби наступио случај предвиђен чл. 10. привременог закона о ликвидацији моратоpног стања — раскид уговора и наплата судским путем. 2568 УПРАВА

Штампарија МАЛ СОКИЋА, Коларчева 8

Одговорни уредник Тодор Гагровић Кнез Михајлова ул. бр. 18

ЦЕНА 0.50 ДИН. ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 5 Ч. УЈУТРУ. БЕОГРАД, УТОРАК 21 СЕПТЕМБРА 1920. ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 5 Ч. УЈУТРУ. ЦЕНА 0.50 ДИН.

ПРАВДА

БРОЈ 192 | Уредништво: Краља Михајлова 19. — Телефон 81. — Телефон Штампарије 1113. Месечна претплата за краљевство С. Х. С. — 15 дин. за иностранство 18 дин. | Власник и Директор Манојло М. Сокић | Станак се примају у Краља Михајловој 19. (Грана Пајсаг). по утврђеној тарифи власника листа. — Телефон штампарије 1113. | ГОДИНА XVI

Нова ситуација

Парламенат не ради, већина чланова владе нису ту, па се ипак ситуација заплиће; за сада заплет плямти у радикалној странци, али се може убрзо пренети и на владу. Г. Протићев испад према г.г. Веснићу и Л. Марковићу узима све шире размере и у рад клубу влада о томе подвојеност. У првоме тренутку посланици су изгледа били уз г. Протића; после чланка „Зао дух", којим је г. Протић одговорио на наш истомени чланак, као да се колебају његови приврженици. И они осуђују онакве испаде.

Од јуче се у радикалним круговима говорило, да ће тај најновији спор међу радикалима имати да пресуди г. Пашић и да ће се самим тим г. Пашић наметнути ситуацији.

*

Важно је за нову ситуацију забележити и то, да се г. Ст. Протић интервенцијом г. Аце Станојевића пре неки дан измирио са г. Пашићем и био с њим на ручку. То је било пре овог напада на Веснићев кабинет. Дакле све срачунато! Огорчење г. Протића против Веснићеве владе појачано је и тиме, што је влада сасвим одбацила уставни нацрт г. Протића. Тиме је г. Протић политички пропао. Због тога он све своје пријатеље и назива „слабићима".

*

Сазнаћемо, да влада није ни мислила да тражи нека општа овлашћења за доношење уредаба. Она је намеравала, да неколико хитних уредаба сада одмах донесе и зато је г. Марковићев пројект измењен пре него је г. Протић и закорачио да стане на барикадама демократије. Тај став г. Протићу не личи и прави га само смешним.

Једно од два зла

Приморан сам чланком г. Ст. Протића, објављеним у „Самоуправи" 19. ов. м., да преко обичаја одговорим под својим потписом на навесна тврђења, која је г. Протић навео и за моју личност.

Г. Стојан Протић неће више да ћути, јер је ћутао месец дана. После опорављења у Крапинским Топлицама стекао је нову снагу да руши, и од прошле недеље је ревносно приступио том свом старом и омиљеном начину рада. Прво је као што само јавили, напао у радикалном клубу г. Веснића, што се будет уредбом уводи у живот, и како је његов кабинет то исто чинио са дванаестинама. Кад је г. Веснић покушао да указује на разлоге и нужду, г. Протић му је, на један врло мало приличан начин, пресекао реч.

То му није било доста. У рушењу иде даље, па руши и свога наследника г. др. Л Марковића, кога је он натурио за министра Уставотворне Скупштине. Ми у томе и нехотице узимамо у заштиту г. Марковића, и ако смо против његовог предлога „о уредбама, и ако сматрамо, да такав поступак професор права није требао учинити. Ево зашто.

Г. Марковић је, као што се види из саме „Самоуправе" од 19. ов мес. у којој г. Протић узима мој чланак „Зао дух" као повод прекиду свога ћутања, радио стално са г. Протићем и природно је: да је г. Марковић био у духу, у намерама, у погледима, у предловима г. Протића, и увек сагласан са г. Протићем. Оно што је стекао у редакцији „Самоуправе": утицај и дух г. Ст. Протића, он је пренео и на свој министарска рад. Г. Марковић је затекао предлог о пословнику конституанте, који је г. Протић сам израдио, као што признаје насупрот демантију „Трибуне", и сагласан са њим поднео га парламенту. Како је предлог реакционаран, клубови су га одбили, осетивши иза њега г. Стојана Протића. Затражили су обавештење, ко је тај предлог израдио; добили га нису, али им је то сад и непотребно. пошто му се отац сам појавио.

Други предлог: законско овлашћење влади да издаје уредбе, поднео је г. Марковић парламенту истовремено с оним првим. Ми смо одмах претпоставили, да је и томе предлогу отац г. Стојан Протић. Имали смо много разлога, да то и претпоставимо. Али ипак ту претпоставку нисмо исткали као тврђење у чланку „Зао дух" од 17. ов. мес. Ми смо тачно били рекли, да је тај предлог потекао под утицајем злог духа г. Стојана Протића и у томе је једино објашњење отпору посланика. Тај дух несумњиво влада и дан данас у министарству конституанте, тим пре што у њему седи г. Л. Марковић, који је увек био под непосредним утицајем г. Стојана Протића.

За нас је ствар јасна. Г. Марковић је одговарајући идејама и намерама г. Протића и поднео предлог о уредбама, хтеви сигурно да један стари начин рада г. Протића формулише као закон. Г. Протић се на то згрануо, запрепастио и као „демократа" неутешно ожалостио. Али се и г. Марковић морао згранути, кад је видео, да га се и отац одриче.

Г. Протић мења дазку. Он више, бар сад пред изборима, неће да буде ни диктатор, ни узурватор, већ слободоуман политичар. Он који је хтео „по потреби" и кворум да омаља! Он је сад против закон. уредаба, и ако је тај манир увео баш он са својим 69 дневним кабинетом. Нека се читаоци сете оних нарада г. В. Јанковића са тим „проналаском". Нека се тако исто сете и најновијег факта за г. Протића: да је он пред падом своје владе поднео Круни меморандум, којим је тражио овлашћење — дакле не од парламента — да влада земљом уредбама без икакве паламентарне контроле! Он сада неће да парламент једном законодавном одлуком преноси своју власт на 18 људи у влади, и ако он од парламента ту власт никада за себе није тражио, јер је био сам узурвирао. Он је противан томе сад начелно, на тражи од нас да врочитамо, шта је он о томе још пре 9 година писао. Г. Протић је баш због тог свог написа и био до сада оштро критикован, јер је увек својим радом потирао те своје написе. Вечито два става, вечито две теорије!

Очигледно је, да г. Протић навлачи ново демагошко рухо, да би сломио Веснићев кабинет и сам узео изборну власт. Да је то тачно, много не треба доказивати. Досадашњи начини растурања коалиција, које је г. Протић примењивао, и уопште његов менталитет баш то утврђују. Ми би се према тој претпоставци дакле, налазили сад пред кризом. И та криза имала би да донесе земљи једно од два зла.

Прво је зло, што је г. Марковић тражио овлашћење за доношење уредаба. Оно је било велико и опасно, и посланици су га ублажили. Кабинет г. Веснића га после тога отпора смањује, и сад ће у томе закону битрати неколико уредаба: против скупоће, о реду и раду, о чановницима. Тиме је зло несумњиво смањено; оно је бар одређено. И ако би се опортунистички ствар осматрала, могло би бити — само као привремено — одобрено. Зашто? Зато што хитност предмета захтева сличне законе, а овај привремени и самозвани парламент није способан да их као такве и одобри.

Друго је зло: појава г. Протића са његовим старим планом да сруши владу и власт преузме. Да би у томе успео, г. Протић хоће да се прикаже слободоумним. Он се бори против г. Марковићевог мањег зла, да би сутра засео на управи земље и наставио без и чијег овлашћења доношење уредаба.

Ми сматрамо, да је ово друго зло много опасније. И парламент, и народ и Краљ имају да бирају једно од та два зла. Ситуација је сама собом донела оба: Марковићево по сили прилике, а Протићево по његовој ћуди. Буде ли се примило ово друго, Протићево зло, онда ћемо имати и онај његов пословник, који удара катанац Конституанти на уста поред тога што је бацио у касарну седмога пука! Па уз то и владу уредаба, за које г. Протић неће ни од кога тражити овлашћења.

Манојло Сокић.

Одасвуд

—:—

Као кукавица јаје

Оно што је г. Ст. Протић урадио са својим сарадником у мин. за Конституанту, заиста је за сваку осуду. Не могући да сам спроведе реакционарни пословник за Конституанту г. Протић је те пројекте поверио г. др. Лази Марковићу. И сада је др. Лаза дочекао да се „његов" пројект одбије. Али се њему мало мора прогледати кроз прсте, јер је само — почетник!.. Своја кукавичка јаја г. Протић је снео у гнездо невеселог др. Лазе Марковића.

Чија је заслуга!

„Српско Коло" упућује питање листовима Нар. Клубу: зашто се пралином побуне у Хрватској нису побунила и српска села, већ само она хрватска, која су у заражена франковцима и Радићевом пропагандом. Коме треба приписати то у заслугу?

Кикандона

Наша београдска општина данас са свим лици на кикандонску општину. У управи седе радикали и демократи. Радикалима то ништа не сиета да сваки дан преко своје штампе онтужују демократе. И то треба да буде сарадња, искрен заједнички рад.

Сагласност шефова

—:—

ПАРИЗ. — Лојд Џорџ је телеграфски поздравио успешан рад Болитија и Милрана у Ексу и изјавио сагласност за решење свих проблема.

Јонеску у Лондону

—:—

ЛОНДОН. — Таке Јонеску ће се овде састати са Стамбулиским за преговоре о балканском савезу. Лојд Џорџ се нада, да ће се тако Атина и Софија измирити. Јонеску ће крајем септембра с енгл. владом преговарати: о дунавској пловидби, накнади штете, о нетролеуму, и помоћи румунске војске у Арбанији.

Стање у Италији

—:—

РИМ. — Социјална ситуација изгледа да нагло еволуира ка нововном успостављању нормалног стања.

ЂЕНОВА. — Радници су напустили фабрике; на бродовима су народне заставе. Индустријалци (нарочито памука) су попустили. У Милану ће бити конгрес за утврђење контроле радника у фабрикама.

Акционарима фабрике Шећера у Ћуприји.

Можно сте акционаре у Југославији, да се у сопственом интересу што пре пријаве фабрици и означе број и величе својих акција. **Фабрика Шећера у Ћуприји.**

2912

Преговори са Римом

БЕОГРАД. — Раније објављена вест, да римска влада за преговоре са нама очекује одлуку свога Сената, није тачна. Римска влада већ води разговоре са нашом владом о месту и дану непосредних преговора за решење нашег спора. По повратку Регента ти преговори ће бити прво питање, којим ће се влада бавити. Може се очекивати, да ће г. Трумбић крајем овог месеца отпутовати на преговоре.

Регент у Сарајеву

Поздрав Сарајева.

САРАЈЕВО, 19. септ. — Синоћ су били осветљени сви прозори и дуванска палата, а мостови су били у контурама окићеним нибројеним светљакама. Пред градском кућом кретала су се друштва и корпорације у неправилну поворку вредновану бандеријом на коњима и музиком, са небројеним буктињама и лампионима. У поворци су се, први пут, виделе и муслиманске даме, што је изазвало велико одушевљење. У поворци учествовало је 88 корпорација, а певачка друштва интонирала су све три химне, после чега је председник општине сарајевске, г. Петровић, одржао овај говор:

Ваше Кр. Височанство!

У историји града Сарајева биће два дана записана златним словима: 6. новембар 1918 године, кад нам стиже херојска српска војска, и данашњи дан где нам Бог даде да видимо у пуном краљевском сјају Ваше Краљевско Височанство, јуначког сина нашега Краља ослободитеља лавором окићеног вођу ослободилачких ратова, потомка славне народне династије Карађорђевића, нашег дичног Престолонаследника Регента. Чекали смо пет вијекова на овај велики дан, чекали и Бога молили. Ево Бог се смиловао те га дочекасмо. Срећа се данас разливала главним градом Босне и Херцеговине: Велико и мало, сви смо тронути од свечаног узбуђења кад угледасмо Ваше Краљевско Височанство. Ми видимо у Вама остварене наше народне идеале, ми видимо у Вама залогу наше среће и поносне будућности.

Бог свемогући нека штити Ваше Краљевско Височанство, на славу наше младе Краљевине и на срећу Вашег за навек уједињеног троименог народа.

Молимо Ваше Краљевско Височанство да благоволи рећи Својему узвишеном Господару оцу да му је Сарајево непоколебливо вјерно одано и благодарно, и да ће га вјечно славити као свога ослободитеља. Срећни смо да Вас можемо поздравити и кликнути из дна благодарне душе: Да живи Њ. В. Краљ Ослободитељ, да живи Њ. К В. Престолонаследник Регент, да живи славна династија Карађорђевића!".

Сакупљени народ клицао је своме Регенту, а Регент је у импровизираном говору овако отпоздравио пред. општине:

„Драге моје Сарајлије.

Доносим вам од Мога Родитеља Његовог Величанства Краља Петра поздраз и уверење да Му је нарочито драга Босна и Херцеговина, а — Моје име изјављујем Вам захвалност на овако лепом дочеку".

После ових Регентових речи, одушевљењу није било краја. Још дуго времена стајао је свет пред двором клицајући Краљевићу.

Други дан у Сарајеву

САРАЈЕВО. — Јутрос у 9 ч. Регент је примио соколску децу, за тим отишао у општ. одбор и православ. цркву, где је било благодарење. У 11 час. је био у католичкој на благодарењу, у 12 у Гази беговој џамији и у 12 и по у јеврејском храму. После подне примио је изасланства из земље. Сарајлије су му предали албум града са 36 слика најбољих бос. сликара. Мостарци су му предали сабљу у драгом камењу. Сабљу није могао предати Алекса Шантић због болести: Мостарац предајући сабљу рекао је:

Представници Херцеговине сматрају овај час као најсретнији у своме животу, кад имају част да у главноме граду своје уже домовине поздраве свога узвишеног Краљевића Регента, врховног команданта наше ослободилачке војске, и да га најпонизније замоле да би милостиво изволио примити овај скромни дарак, као израз наше искрене захвалности на ослобођењу и уједињењу, и као знак наше непоколебливе вјерности и одности Његовом Краљевском Височанству и Његовом узвишеном дому. Молимо да В. Кр. Височанство верује да је сва Херцеговина, на позив В. Височанства, увијек приправна за отаџбину и Ваше Кр. Височанство жртвовати и живот и иметак. Да живи К. В. Краљ Ослободитељ Петар први, да живи врховни командант наше непобедиме војске, Престолон. Регент Александар.

Намесник из пажње према оболелом песнику А. Шантићу — наредио је министру двора г. Довг. Јанковићу, да болесном песнику посети у име Његово и изјави жељу за што скорије оздрављење.

Чиновнички додаци

—:—

Мин. финансија је одлучио да за повећање чиновничких додатака да кредит од 250—300 милијона дин. На тај начин будет на чиновнике укупно би изнео 1,130 000 000 дин. Увећање тога расхода мин. финансија мисли да попуни на тај начин, што ће производњу шећера узети у своје руке. Тиме би потрошачи добијали јефтиније шећер, а држава би могла попунити овај издатак. Ако тај извор не би био довољан, повећале би се неке таксе.

Мин. финансија је тражио да се повећањем додатака истовремено ступи на снагу закон против скупоће. Без тога он сматра, да су додаци излишни.

Додаци су ови: за чиновнике са платом до 3499 дин. 22 дин. дневно, од 3500—4999 дин. 25 д. дневно, од 5000—7500 по 30 дин. дневно и од 7500 на више по 35 дин. На сваког члана породице повећан је додатак са 1 дин. тако да ће дневно члан породице добијати 4 дин. Поред жене и деце додатак ће имати деда, баба, мајка, отац и сестре под условом: да су она сиротог стања (доказ за то је општ. уверење), да живе у заједници у истом месту и да их син чиновник једини издржава (доказ за то је јемство три угледна чиновника.)

Неуказни чиновници и служитељи добијају 14 дин. дневно (свега 150 више.) Додаци на породицу као и за указне Све ово важи за Србију и Црну Гору.

За остале крајеве се ради таблица додатака и она ће бити оваква: на плате до 3399 кр. по 60 кр. дневно, од 3400 до 6399 по 72 кр, од 6400 до 9999 кр. по 84 кр. и од 10 000 кр. на више по 100 кр. дневно. Члан породице добија дневно по 12 кр. учитељи се изједначују с чиновницима.

Милран кандидат

—:—

ПАРИЗ. — Милран, Раул Пере и Женар су кадидати за председника републике. За Милрана је као некад за Клемансоа одушевљење. Само Милран пре пријема кандидације жели да буде сигуран у расположење конгресе. Жонар и Пере су се примили кандидације; Жонар је још рекао, да би се повукао у корист Милрана: ако Пере то изјави, онда је Милран сигуран с избором.

ПАРИЗ. — Жонар и Пере су отишли у своје изборне округе и обојица изјавили, да ће се повући пред Милрановом кандидацијом. За два дана ће се знати ситуација.

Деманти из Рима

—:—

РИМ. — Званично се демантује вест, да је италијанска влада тражила у Београду, да се одрже у Арбанији границе одређене 1913. год

ПАРИЗ. — Италијанска влада тражила је мишљење Париза и Лондона о Арбанији.

Две Рускиње траже из француског, немачког и српског језика и музике. Понуде уредништву.

ПОП МИНИЋ ТРАЖИ ПАРЕ

— Акт председнику владе, којим Михаило Мићић тражи бар један милијон —

Поп Михаило Мићић, радикални народни посланик, познат је нашим читаоцима по разним аферама, које су последњих година биле многобројне. Једна од најзеђих је био његов захтев на Крфу, да му Србија исплати бližу два милијора „упропашћене имаовине од српске војске". Поп Мићић је пре месец дана упутио акт председнику владе, који је врло карактеристичан и по тону и по фактима, који се у њему износе. Председник владе по тој ствари није изишао на сусрет попу Мићићу онако, како је он ваљда очекивао. Отишла је ствар на расматрање у мин. финансија.

Карактеристични моменти из тога акта су многобројни. У молби поп Мићић слави нашу победу, јер га она храбри да тражи милијоне накнаде. Затим излаже: да је његова породица велика, да се доселила од Белог Дрима пре 2—300 година и т. д.; да су његови били похарани од српске војске, да су му ресто упропастили Аустријанци. Његови претци су били „витези у времену вожда Карађорђа". Најтежи став је ова оптужба: „Живели би као пресрећни људи, да ми непријатељи: прво партија Црна Рука са нашом војском при повлачењу — евакуацији 1915. г. не упропасти скоро сву покретну имаовину..."

Поп Мићић је и врло сентименталан, кад се тиче његових интереса, па прича у тој молби, како је у Солуну радио земљорад, да би спасао породицу и како је помогао наше војнике давши им укупно 500.000 дин. на зајам а осталим грађанима 500.000 дин. такође на зајам и све то без интереса!

Да би краљевску владу и разнежио, изнео је једну причу о набавци оних познатих облигација Зиратне Банке, о чему смо ми ту скоро писали. Срео се, вели, случајно са Хасан-бегом из Штипа, који је био председник управног одбора те банке и који је носио тих облигација за 75 000 у злату. Он их је купио за 35.000. Причао је о томе, вели, у своје време: Пашићу, Ст. Протићу, Вел. Јанковићу. Они су му сведоци и добро би било, да се господа о томе изјасне. Па је по наредби Ст. Протића те облигације предао фин. делегацији у Солуну и тако је ствар дошла до Београда, где је искрсла афера!!

Поп Мићић резимира свуколику своју штету овако:

1, За штету и похару коју му је извршила српска војска тражи милијон и 880.000 дин.;

2, За облигације Зиратне Банке тражи 2 милијона и 100.000 дин.;

3, За штету коју су му Аустријанци причинили тражи 3,000.000 дин. и

4, за штету, коју су му аустро-немачки кметови починили чисто за своју корист тражи 2 и по милијона дин.

Свега поп Мићић тражи 9,488.000 динара!

Да би ствар што пре свршио, он моли и „кумин" мин. савет: да му одмах сад изда један милијон као аконто!

Ето, то је слика данашњег једног правог радикалне странке, који се опет мисли кандидовати заједно с осталим својим друговима.

Телеграми

—:—

Софија. — Сви листови траже, да Бугарска уђе у малу Антанту.

Женева. — У ондашњој бици експлодирала је једна бомба. Материјална штета је прилична, али жртава није било.

Праг. — Штампа се нада да Грчка и Југославија неће бити против примања Бугарске у малу антанту. Чеси би желели да се то оствари.

Лондон. — Артур Евенс у „Тајмсу" осуђује окупацију хрват. острва од д' Анунција.

ЕЛЕКТРИЧНА ЦЕНТРАЛА

—:—

Општина је решила, да електрично осветлење у неколико осигура. Због тога ће управник централе г. Борисављевић ићи у Праг, да прими равије поручени регенератор, који ће бити инсталиран у фабрици г. В. Илића. Та фабрика ће служити као помоћна централа и осветљавати Врачар, да би досадашња постројења могла дати осталом Београду осветлење. О свему томе општина је потписала уговор са г Илићем, по коме ће плаћати на сат 100 дин. Регенератор ће бити пренет за кратко време.

Данашња централа може да служи још годину дана. Зимунска централа не може дати никакву помоћ и зато ћемо бити у кризи. Општина мисли, да за то време подићи нову централу, а после 5 година да се приступи подизању велике хидроцентрале.

ПОЗОРИШТЕ

—:—

Уторак: „Фауст" комедија у три чина. Едуард Кноблаух.

Среда: „Трубадур" лирска драма у четири чина. Написао Салваторе Камарано. Музика од Ђузепа Вердија.

Четвртак: „Бланшета" комедија у три чина. Написао Еђжен Брије. Превод с француског.

Петак: „Мињона" опера у три чина од Амброаза Томаса. (Први пут)

Субота: „Мињона".

Недеља по подне: „Њих четворо" трагедија глупих људи у три чина. Написала Габриела Запољска. У вече: „Станоје Главаш" трагедија у пет чинова. Написао Ђура Јакшић.

Белешке

—:—

Стечај. — Друштво Средњошколска Матица у Београду расписује стечај за тридесет питомаца, које ће примити у своје обиталиште у Београду на потпуно издржавање и школовање у средњој школи. За питомце могу бити примљени само сиромашни ученици средњих школа, пречанственосирочад чији су родитељи погинули или умрли за време рата. Ради обавештења каква документа треба поднети (Управа друштва до 15 октобра, обратити се Обиталишту Средњошколске Матице, у улици Краља Александра бр. 188.

Тражи се добра куварица, служити може одмах. Зорака 84 I спрат. 2922

Дневне Вести

Словеначка влада.

Словеначка влада је после познатог телеграма владе из Београда повукла своју оставку.

Чиновници код г. Трумбића.

У недељу пре подне примио је г. Трумбић чиновничи кор свога министарства. Поздравивши своје чиновнике њему својственом љубазношћу, г. Трумбић је изјавио да ће га важни државни послови принудити да ускоро опет оде у иностранство. С тога остаје још неко време помоћник министарства своји. послова г. Тића Поповић, који је одређен за посланика у Бечу.

Преговори с Чесима.

По трг. уговору с Чехо Словачком од одобрених 15.000 вагона жита Чеси ће добити 8—9 000 вагона. Сем тога добиће 200 вагона масти и свињског меса, а даће: кокс, шећер и гвожђе. Уговором је утврђено, да Чеси поправе наше локомотиве и вагоне. Почели су преговори о царинском уговору и наставиће се у Прагу. Једна наша делегација ићи ће ове недеље по томе послу.

Финансијски одбор.

Јуче је фин. одбор расматрао буџетску партију о поштанским штедионицама. У току ових дана одбор ће нарадити своје примедбе и мин. фин. ће онда приступити одлуци, које ће примедбе усвојити.

Судијски испит.

Г. Велимир П. Вујић, секретар мин. трговине, положио је једногласно судијски испит.

Среске скупштине.

26. ов. м. извршиће се у целој земљи избори среских скупштина.

Шеф станице.

За шефа желез. станице у Београду постављен је г. Милан Стојковић, контролор Железн. Дирекције, на место г. Андре Петровића, који је премештен у Дирекцију.

У Жел. Дирекцији.

У Железн. Дирекцији постављени су: за начелника саобраћајног одељења г. Петар Д. Јовановић, за начелника машин. одељења г. Бора Поповић, за начелника рачунског одељења г. Пера Стојадиновић и за начелника економског одељења г. Јован Николић.

Лажи „Хрвата".

Орган Нар Клуба „Хрват" похвалило се, како је на захтев Мате Дринковића обустављено жигосање коња не само у Хрватској већ и у Србији и како је на то пристао и мин. војни. Сазнали смо да је то лаж. Жигосање није обустављено ни у Хрватској. Где није било нереда, војска врши свој посао.

Збор у Суботици.

3. октобра одржаће демократи у Суботици велики збор, коме ће присуствовати г. г. Љ. Давидовић, К. Стојановић и Рафајловић.

Ликвидација мораторијума.

Прекјуче су представници новчаних завода одржали, по иницијативи Нар. Банке, конференцију, на којој се расправљало о ликвидацији ратног наслеђа односно Ликвидационе Банке које још основана. На конференцији, којој је председавао г. Марко Стојановић, били су сви директори новчаних завода и пуномоћници г. г. К. Протић, В. Огњановић, Мил. Поповић, Ж. Тадић, М. Марјановић, М. Урошевић и Б. Поповић Дискутовало се о нејасности и абрци рокова, које закон о мораторијуму предвиђа. Решено је, да се мин. правде упути један меморандум на примедбама на закон.

Лучерашња берза.

Валуте: фунте 96, франак 198.20, долари 29, швајц. фр. 465, лире 127, леји 57, марке 46 60, беч. круне 10.10. Девизе: Лондон 101.50, Париз 195, Женева 475, Солун 210, Рим 126.50, Праг 41, Берлин 47, Беч 10 10.

Демократи чиновници

Демократи чиновници у мин. финансија расмотрили су на једној својој седници анонимне нападе преко радикалских листова и констатовали: да им је испод достојанства полемисати са људима, који не потписују своје написе. Ако неко од њих буде писао о раду рад. чиновника, изићи ће са пуним потписом, а неће се крити за уредништво.

Два мерила.

У „Самоуправи" је изишао напис под насловом „демократски укази", у коме се нарочито напада лични секретар министра финансија. Тај напис је сигурно болан излив једног од оних претплатника на указе, који су непрекидно добијали унапређења за оно дуго време док су радикали газдовали у овоме министарству. Овим „демократским указима" само су поправљене извесне неправде, због којих су дуго трпели многи исправни чиновници само зато што нису били присталице др. Велизара, др. Момчила и другова. У напису се вели, да указе прави „неки" Матовић, инспектор са „основном школом." Међутим, „Самоуправа" није тако нападаштавала г. Матовића док се он није надвојио на ове котерије које врше у радикал. странци.

Истрага у Печују.

У Печују су ухваћена нека лица, која су у вези са Пештом радила, да насилно пребацe у Мађарску министре Белу Лиидера, Шандора, Хоју и др. противнике Хорђија. Води се истрага.

Полицијски писари.

Указом Мин. Унутр. Дела постављени су да полицијске писаре прве класе: У среву дојранском М. Митровић, у прилепском Ж. Божић, у хомољском Р. П. Стошић, у горњополошком Д. Кандић, у кривопаланачком М. Стевановић, у лесковачком Д. Грујић, у округу ужичком Л. Ђурић, у рудничком Ј. Којадиновић, у тимочком Љ. Станковић; за пол. писаре друге класе; у среву љумском Љ. Стојковић, у лесковачком Б. Живковић и Љ. Димитријевић, у жичком С. Покинница, у крагујевачком Д. Милосављевић, у ключком Р. Милошевић, у босиљградском Д Стевановић, у вучитрнском П. Девенић у хомољском В. Лабовић, у пожаревачком В. П. Радивојевић, у алексиначком М. М. Филиповић, у босиљградском Д. Р. Николић, у моравском Б. Гочић, у округу призренском М. Јечменић, у брегалничком Ђ. Поповић, у скопском Д. Богдановић, у приврeнском Д. Здравковић, у битољском С. Петровић; за пол. писаре треће класе; у среву жегљиговском М. Сафета, у гњилском Љ. Хајмер, у рађевском П. Теодоровић, у поречком М. Недељковић, у космајском В. Беловуковић, у параћинском Х. Кандић, у златиборском Д. А. Богдановић, у деспотовачком А. Годић, у галичком Б. Цинцар Јанковић, у жегљиговском П. Тодоровић, у голубачком М. Степић, у неготинском М. П. Вукашиновић, у неродимском С. Јеадић—Недељковић, у трстеничком Б. Миловановић, у прешевском М. Димитријевић, у лесковачком М. Богојевић, у поречком Ђ. Пауновић у малешком Ј. Станковић, у ключком Д. Арсенијевић, у црногорском В. П. Павловић, у штавичком Д. Андрић, у грачаничком М. Поповић, у будимском Ј. Поповић, у темнићском И. Стојановић, у пољаничком Т. Срећковић, у орашком Д. Стојковић, у округу призренском П. Чемеровић, у беранском Р. Милић, у скопском М. Љубовић, у звечанском А. Видовић; за привремене полицијске писаре треће класе постављени су: у среву грачаничком М. Јовановић, у посавском Ч. Дрманик, у лепеничком С. Четинић, у лабском М. А. Рашић, у грочомском Б. Пујић, у подринском М. Михајловић, у доњополошком Д. Коковић, у ваљевском М. Ристић, у гњилском Д. Димитријевић, у доњодебарском Д. Ђурановић, у кратовском В. Грујичић, у левачком Ж. Вељић, у колубарском Р. Сенић, у сјеничком Ж. Симоновић, у неродимском С. Петковић, у гњилском М. Радовановић, у прибојском М. П. Аларовић, у хаском М. Стојадиновић, и В. Машовић, у округу битољском В. С. Панић, у пећском Д. Милојевић, белопољском М. Секулић и у управи вароши Београда Р. Ристић.

Испити на Универзитету.

Ректорат Универзитета објављује:

Пријаве за завршне испите професорских студената и студената последње године примаће се од 25. септембра до 2. октобра ове год. Примање пријава за остале испите одлаже се, јер универзитетска зграда није још оправљена. Завршни испити држаће се у току месеца октобра по распореду који ће се доцније објавити.

Код „Славије".

Демократи омладинци у Београду сазвали су за недељу 26. ов. м. у 4 с. велику конференцију код „Славије". На овој конференцији уђеће учешћа сви државни чиновници и општински службеници, који припадају демократској странци. Ова конференција је од великог политичког значаја, и зато се очекује одзив пријатеља и чланова демократске странке у највећем броју.

Студентима.

Упис студената права на универзитету у Суботици трајаће до 1. октобра Могу се уписати и сиромашни студенти из Србије, пошто ће тамо добити 300 дин. месечног благодејања и реквирирани стан. Сва обавештења о томе даје студент Ст. Јанићијевић у студ. секцији хотел „Европа".

Жарко Маглић.

Комесар наше граничне полиције Жарко Маглић, кога су Мађари малтретирали преседи је из Капошвара у Пешту у један санаторијум.

Жалбе из Дубљанске улице.

У Дубљанској улици је стара општинска управа била пачела да подиже тротоар и за то је привукла камен. Нови председ. општине сад одвлачи камен на другу страну. „Дубљани" се жале, напију, нико их не чује. Из захвалности идући пут ће гласати сви за радикале.

Наредба грађанима.

Сваки грађанин, ко ма шта продаје, мора одмах истаћи видно цене артиклима. Полиција ће од сутра приступити кажњавању, ко не поступи по томе.

Комите.

Из Дојрана јављају, да су тројица буг. комита прешли Вардар и покушали прелаз преко пруге. Ту су се сукобили са жандармима; један комита је убијен а два жандарма рањени.

Последње Вести

Примљене у току ноћи

— Специјалним извештајем „Правде" —

БЕРЛИН. — Овде се очекује скоро приступање Пољске Малој Антанти.

РИМ. — Таке Јовеску стаже овамо 28. ов. мес. вероватно ће доћи и Бенеш.

САРАЈЕВО. — Јутрос у 9 с. продефиловала је поред двора школска младеж, коју је Регент поздравио са балкона. У 11 с. је Регент посетио општину, уписао се у спомен-књигу и примио од председника албум радова сарајевских уметника. Затим се одвезао у нову православну цркву пред којом га је поздравио митрополит Зимонић; одатле је отишао у католичку цркву поздрављен од бискупа Шарића, у главну џамију, где га је поздравио реисулулема Чаушевић, и напоследку је посетио синагогу, пред којом га је поздравио рабинер Леви. У подне је био интимни ручак у двору са 70 званица. После подне је Регент примио корпорације. Поздравили су га 800 сељака. Вечерас је банкет, на коме је Регент одговорно на поздрав председника Сршкића. Одушевљење је у вароши неописано.

Модерна књижница
ЗАГРЕБ
Марорска ул. 24.
Донеси преводе из европске литературе
Најновији свезци:

Фјодоров:	Камење:	брош дин.	4.—	вез. дин. 5 25
Франс:	Побуна анђела	„ „	4·—	„ „ 5·25
Мирбо:	Себастиан Рок	„ „	6.—	„ „ 7.25
Арцибашев:	Изабране новеле	„ „	4·—	„ „ 5·25

Попис осталих књига на захтјев **Експонтура! Скопље, Јагодинска ул. бр. 1.** 2924

Чувајте се лопова
Свакодневно чујете да се велике крађе дешавају
Осигурајте се
ШТОП апаратом
Савршено сигурно функционирајућа механизам овога апарата апсолутно онемогућава непозване улазе у локал који је њиме осигуран. Веома лако и просто монтирање овог осигурача и тако рећи **ништавна цена** истога онемогућавају сваком да нечито буљог и сигурног стражара сваки кад треба имати може **Предајни депо** 2896
THE LEVANT COMPANY LTD. — **Палата Бристол — Сава**

ВЕЛИКИ ИЗБОР 2804
ОБУЋЕ. мушке од дин 160, 180, 260, 300 и 360 пар у најмодернијим формама и најбољег квалитета,
као и женске и дечије добила је:
Галантеријска Трговина
КОСТА НИКОЛИЋ И ДРУГ — БЕОГРАД
Поруџбине из унутрашњости прима и извршује брзо и тачно.
Продаја на велико и на мало. 2804

Издаје се једна елегантно намештена соба, са два кревета и може и једним, електричним осветљењем, засебним улазом и послугом. Обратити се уредништву. 2917

Продајем 140 хватастих дрва по умереној цени. Дрва су 1 и по километар далеко од железничке станице у Прњаверу. **Жив. П. Поповић** адвокат из Шапца. 2916

Тражим ортака са капиталом од 100.000 динара за проширење индустријске — јако рентабилне индустрије. За уложени капитал гарантујем 40 од сто годишње ренте. Као и за главницу гарантујем својим непокретним имањем. Капитал се има уложити постепено — а не цео од једарез. На исплату разлика и материјала, уговор мора послужити мајмуље на 5 година. Јавити се на уредништво под називом „Врачанин." 2915

Распродаја разне гвожђ. робе у магацину **Земаљске Банке** Босанска улица бр. 73 преко пута жел. станице. 2914

Радња **Јакова М. Алкалаја** Београд — Трговачка ул. 3. нуди игре: **Кафу, Зејтине, Чоколаде, Сапуна перакет, Штирах** од прашка и т. д. 2918

БИОСКОП „КАСИНА"
Игра само још данас 21. ов. месеца
4. СЕРИЈУ
ЦРВЕНОГ КЕЦА
Од сутра: 22. 23, 24 и 25 игра
ПЕТА СЕРИЈА
2921

Луксузан слон потпуно нов неупотребљен на продају може се видети у свако доба. Мајстор Велимир 30 I спрат десно. 2923

МАШИНА за шивење хаљина тражи се рада куповине. Јавити се Милановићу, Зорина ул. број 56. 2921

Југословенски Привредни Компас Загреб — Београд — Љубљана Дев Први (Трговински) пређе Инж. Шмајстаман. Садржи све што доноси у свој делокруг. Има 1400 страна и стаје франко поштарина Дин. 100.— Финансијски. Дев је у штампи и биће готов ускоро. Уреди. и Администрација за Србију и Црну Гору: Ив. Јефремовић, Београд, Поштански фах 112. 2919

Старијег помоћника колонијалне бакалског који располаже са добрим препорукама требам одма. Уштатте Уредништво. 2925

Набавка меса. За гарнизон бе-ограјски за време од 15 октобра до 31. децембра 1920. г. набавка потребних количина меса извршиће се директном погодбом на дан 30. септембра 1920. год. у Интендатури Дунавске Дивизијске Области од 8—12 часова пре подне. Услови се могу читати сваког радног дана од 8—12 и од 16—19 часова. Ово се саопштава заинтересованим лицима ради учешћа при закључењу директне погодбе. Из команде дунав. дивиз. области 16. септембра 1920. год. Ебр. 7121 у Београду. 2886

Ангелина М. Бројићка, извештава: сродике, пријатеље и познанике, да је свом добром и племенитом супругу

† Младену Н. Бројићу

трг. из Гуче

чинити годишњи помен у Гучком гробљу 28. овог месеца (по нов.) у 11 часова пре подне.

Молиће их да присуствују овом тужном помену.

Септембра 1920 год.
Гуча
2913

Штампарија МАЈ ГОЛУБ, Колонија 2 Одговорни уредник Урош Кнежевић Мали дистрибуциони ул. бр. 12

ЦЕНА 0·50 ДИН. ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 5 С. УЈУТРУ. БЕОГРАД, ЧЕТВРТАК 30 СЕПТЕМБРА 1920 ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 5 С. УЈУТРУ. ЦЕНА 0·50 ДИН.

ПРАВДА

БРОЈ 200 | Уредништво: Краља Михајлова 12. — Телефон 81. — Телефон Штампарија 1113. Месечна претплата: за краљевство С. Х. С. — 15 дин. за иностранство 15 дин. | Власник и директор Манојло М. Сонић | Огласи се примају у Краља Михајлову 19. (Грана Неј. улиц.) по утврђеној тарифи власника листа. — Телефон штампарије: 1112. | ГОДИНА XVI

Пред преговорима

У најскоријем времену отпочеће преговори Јадранском питању

БЕОГРАД. — Јуче пре подне, председник владе г. др. Веснић примио је италијанског отправника послова, г. Галантија. На овоме састанку, г. Веснић је упознао г. Галантија с одлукама владе, донесеним на прекјучерашњој седници под председништвом Краљевића Намесника. Наша влада радо прихвата непосредне преговоре, званично понуђене од стране римског кабинета, и већ је израдила основне услове, на којима се могу водити ови преговори. Истовремено су назначени наши преговарачи. Ове одлуке достављају се италијанској влади, којој остаје да назначи дан и место самих преговора.

Примивши на знање ова обавештења г. Веснића, г. Галанти је изјавио, да ће их одмах доставити својој влади. Према овоме, остало би још да се одреди дан преговора, тако да ће они започети у најскоријем времену.

Ми смо у јучерашњем броју донели опширнија обавештења о обновљењу непосредних преговора с Италијом, пропративши их нарочитим написом као што смо навели, остало је да се г. Пашић определи: да ли ће пристати, да, поред г. Трумбића, буде делегат наше владе за ове преговоре. Г. Пашић није до синоћ дао свој одговор, што ће учинити у току данашњег дана.

РИМ. — Болити је имао другу посебну конференцију са министром спољ. послова, грофом Сфордом. Саветовања су се тицала обнављања непосредних преговора са београдском владом о решењу Јадранског питања.

ПАРИЗ. — Из кругова италијанске владе сазнаје се, да ће у најскоријем времену отпочети непосредни преговори између римске и београдске владе остаће на окоји основици, коју је Нитијев кабинет био поставио за преговоре у Палаци.

99 Контракраљева

...Повукуше те нам образ граде!
Јуначкога не знају поштења."
Горски Вијенац.

Црну Гору није лако знати и разумети. За ове две године од уједињења као владаоци су се људи старали да учине све што се може учинити, да од српске Црне Горе направе нешто ваговетно, нешто што баца сенку на светлу и славну прошлост њену и чини тешким живот нашега народа у њој. Доста је било овога играња жмуре у црногорској политици; Црној Гори потребан је душевни мир!

Ја пишем ово за оне који не знају шта је Црна Гора а чија је дужност да јој помогну да што пре пребаци преко главе ово несносно време. Треба знати елементарне истине из Црне Горе. Црна Гора је постала, борила се и трајала као савез малих српских племена. Два владаоца из породице Петровића нису успели да ову малу племенску федерацију претворе у централистичку монархију. Краљ Никола оставио је Црну Гору као савез племена и ова се као савез племена ујединила са Србијом. Његова краљевска титула била је тачна: краљ: 1, Црне Горе, 2. Приморја, 3, Зете, 4, Херцеговине и 5. Седмора Брда, свега краљ на 11 покрајина са становништвом мање од 200.000 (по званичној статистици од 1906. свега 196 000).

Ујсвакој „провинцији" живи најмање по три племена (у понеким више), свега најмање на 11 покрајина 33 племена, — 99 подплемена. У најмању руку бар свако племе има своје живе племенско националне традиције, које за њега немају мање важности и драже од републиканских традиција Дубровника и које је свако племе на свој начин бранило од краља Миколе и онда кад се око његовога чела сјао ореол „јединога пријатеља" руског цара. За политику краља Николе у земљи фатално је било што је он хтео да суђаје и улини племенске главаре, које је народ сам подавао, стварајући своје главаре, племенске контраглаваре, дворске послушнике у сваком племену, људе који зависе не од народа већ од њега. Али народ је ипак увек имао своје изабранике, њих слушао, с њима се саветовао, њих истицао и чисто их својом снагом краљу натурао као чуваре народне савести и племенског поноса.

Сви истинити народни прваци, сви шефови, подшефови и виђени племенски људи били су и остали српски носиоци наших националних идеала, Србијде у најлепшем смислу ове речи. Сепаратистичка Црна Гора, династичка Црна Гора држала се на неуштачким дворским главарима, на „верним" династији чиновницима, на жбирима и шпијунима. То је сасвим природна ствар: краљ Никола је стварао монархију и у њој династију.

Настали су дани за уједињење. Нека ми је допуштено рећи истину: нико се са Србијом није тако давно уједињавао као црногорска племена, једно за другим као да се ишло на свадбу цара Душана. Али овај српски елан имала је да прихвати нечија мудра политика. Чаја? По схватању свакога поштенога Црногорца то је имала бити велика политика Краља од Србије. Нико други! Међутим за 3 године водио је „у име све Црне Горе" политику ко је где стигао. По српским збеговима у иностранству појавило се много авантуриста. — „Ја или краљ у Црну Гору, — оба нећемо!" то сам чуо од људи који апсолутно у Црној Гори немају никаквог значаја и који никад за собом не би могли повести ни једну трећину од једног од 99 потплемена.

Сјај, величина, име и „југословенска популарност" оних контракраљевих (допада ми се ова случајна реч) апсолутно не зависи од нихове стварне вредности било за Црну Гору било за рад на уједињењу. Све то зависи од тога коме је како „бастало" да таксира своју „специногорску" вредност и да се дочепа положаја раније у општој народној акцији у иностранству, а доцније у Црној Гори и у Југославији.

Ја писам имао срећу да видим и преживљујем данне дане уједињења Црне Горе са Србијом. У оне данекад су се камишњене величине и последње слугерање бившега краља „званично" слале у Црну Гору, неколицини нас родом из политичке Црне Горе „званично" је био онемогућен повратак у домовину!... Многи од неочекивано „позваних" и на силу Бога и политичког морала „предодређених" сунише би се или и жалосни осећали у Црној Гори поред оних неколицине „непозваних", а то никако није смело бити! Па ипак радост и одушевљење одјели су ме много доцније у свој рођени крај, а он ме послао у други сазив В. Н. Скупштине у Подгорици (фебруар 1919. г.). Оно што сам затекао било је неочекивано и за мене и сигурно за огромну већину нашега народа у Црној Гори. То је била нека нова револуција, некаква револуција која није ни социјална ни политичка, још мање национална. То је било некаква чудновато мрдарење Црне Горе. У име чега? Једно могу само рећи: у одсуству државне власти поједи људи у име те исте власти хтели су да се понову и пропну на висину диктатора Црне Горе са свих њених 11 области! Нико никога и ништа није признавао!...

То је била борба људи око власти, превласти, положаја и свега онога што је омогућавала анархија. Подгорички режим, може бити и несвесно, пошао је путем краља Николе за инведисање племена и племенских прваца и вршио нову главарску централизацију одевго, из Извршног Одбора. Рат војводама и сердарима у име нове „приногор. демократије"! (Као да се демократија може створити за 24 часа!) Неко ко је овако изопачио целу ствар имао је прилично дара Макијавели-а: он је широм отворио врата нове демократије и државне касе најперфиднијим типовима из династичког режима и они су искористили ову прилику свом својом снагом и свом својом умешношћу. Добила се невероватна каша у којој сте могли видети чистога као роса младића где у патриотском занесу иде под руку с одпратним жбирима и шпијунима и чак с људима над којима виси § 85.... Сваки контракраљ, било да је инпортиран на наших иностраних збегова, било да га је истакла Подгорица (нова „престоница") стварао је себи присталице, купио људе, делио и обећавао положаје.... Вавилонска Кула!

Сваки контракраљ хтео је да се појави на Теразијама као представник „све Црне Горе". Било је и прошло, али и до данас власт у Цр. Гори није ништа друго до иста подгорична власт демагога, која је далеко колико небо од земље од оне власти о којој су сањали Црногорци уједињујући се. И сад она има да се осигура на тај начин што се антикраљеви погађају у имо „све Цр. Горе" с партијама, да их ове својим ауторитетом наметну грађанима Црне Горе за народ. посланике. „У Црној Гори представник све Србије, а у Србији представник све Црне Горе" — то је игра у великом стилу црногорских скоројевића.

Црногорци морају учинити крај овој недостојној игри, која је у сваком погледу донела Црној Гори толико непријатности. Њима налазе дужност према себи самима, према славној прошлости Цр. Горе, према сенима српских мученика у њој, да одраде изборну победу на изборима над свима политичким шиљарењима и да за своје представнике у Уставотвор. Скупштину пошаљу људе недра и поносна чела, људе челичних карактера, гранитне стубове нашега народа у њој. Ја не сумњам, да таквих људи има довољно у Црној Гори и да 10 будућих црногорских посланика у Уставотвор. Скупштини могу бити украс њен само ако Црногорци схвате, да је изборна борба као свака друга борба, да и у њој треба прегалштва и јуначтва. Такви се људи не би збијали у тесни „Црногорски Клуб" већ би дали маха жељама и идеалима наших горштака у зидању велике народне зграде. А у Црној Гори свако би дошао на своје место и она би међу осталим нашим покрајинама заузела свој положај, какав заслужује и какав јој доликује.

Црногорци, избори вам дају могућност да својом снагом поправите све оно што је неваље, инат, сујета и лични интерес појединаца покварио у овоме пределаном стању.

Марко П. Цемовић.

Одасвуд

—:—

У знаку цензуре

Радикалски листови о земаљској конференцији смеју доносити само службене коментаре. Ко противно поступа.... итд. Немогавши заузлаити нашу штампу г. Протић се морао задовољити да удара бранцу радикалским листовима.

Француска жетва

—:—

ПАРИЗ. — Овогодишња жетва у Француској била је обилнија за 25 од сто од прошлогодишње, и зато ће Француска ове године увести само једно десетак милиона тона жита.

Бечки депозити

—:—

БЕЧ. — Аустријски министар финансија издао је наредбу, по којој странци могу слободно располагати својим уловима у аустријским банкама.

Чиновнички додатци

Данас смо у стању објавити у појединостима нове чиновничке додатке, утврђене последњим одлукама Владе. Уредба о овим додатцима је синоћ потписана. Она одређује овакве додатке: За чиновнике у Србији и Црној Гори:

1.) Указни чиновници:

са платом до 2000	год. по 23 дин. дн.	
од 3000—4999	год. по 25 дин. дн.	
од 5000—7499	год. по 30 дин. дн.	
од 7500 на више	год. по 35 дин. дн.	

2.) Неуказни чиновници са 5 година непрекидне службе но 16 дин. дневно; остали неуказни по 14 дин. дневно. (Неуказни чиновници — студенти 7 дин. дневно.)

И једни и други имају по дин. 4 на члана породице. Под „чланом породице" подразумевају се осим жене и деце још и: деда, баба, отац, мати, браћа и сестре, у колико са дотич. чиновником живе у заједници, овај их издржава и у колико су сиромаш. стања.

3) Стални учитељи у погледу дневнице изједначавају се са указним чиновницима, а приврмени и остале категорије учитеља са неуказним чиновницима.

4.) Свештеницима остају исти додатци као и до сада, с правом на породични додатак, за сваког члана по 4 дин. Протојереј у новим областима са платом од 5000 дин. има права на додатак какав припада указ. чиновнику са истом платом.

5.) Пенсионерима и пенсионеркама повећава се додатак са 50 на сто, с правом на породични додатак од 4 дин. дневно за члана породице. Пензионери слободних професија немају права на додатак, изузев случај болести и неспособности за рад (доказ: лекар. уверење).

Право на додатак немају они пенсионари чији приход од личног рада или имања не износи више од 800.— динара месечно.

Председници судова, судије, као и секретари касационог и апелационог суда добијају поред ових додатака још по 600.— дин. месечно; остало указано судско особље добија по 250.— дин.

Овај додатак добијају и судије у покрајинама ван Србије и Црне Горе, и то прво по 450.— дин. месечно. Судије овим губе досадашње додатак од 60.— дин месечно. Бану Хрватске одређена је дневница по 100.— дин; митрополиту и председницима покрајинских влада по 80.— динара.

Ова уредба важи и за официре и војно административне чиновнике. Држ. Саветницима остају досадашње дневнице.

Окружним начелницима са динарским платама у покрајинама ван Србије и Црне Горе припада дневница указних чиновника на територији Србије и Црне Горе.

За покриће издатака по овој уредби служиће ови извори:

1.) Приход од продаје шећера произведеног у земљи, као и увезеног из иностранства. У тој цељи овлашћује се Мин. Финансија да у име државе располаже свима количинама шећера, произведеним у земљи и набављеног у иностранству, као и да одређује и његову продајну цену. Набавку шећера из иностранства врши искључиво Мин. Финансија.

2) Приход од повећаних такси ТБр. 1, 3, 4, 5 и 6, 52 и 230 закона о таксама као и од повећања такса из ПБр. 99а чл. 157 фин. закона за 1920-21. год.

Уредба важи за додатак на скупоћу од 1. октобра, а уредба за покриће трошкови од 1. новембра 1920. год.

Из Парламента

Наставак дебате о нередима у Хрватској

По прочитању записника, молби и жалби, предс. је саопштио парламенту, да је Краљевић Намесник 3. септ. т. год. потврдио закон о избору народ. посланика за Уставотворну Скупштину. Резолуцију Антона Кристана и другова о укидању привременог закона о буџету није прочитана, пошто посланици нису присутни. Питања појединих посланика било њиховим осуством, било осуством министара одложена су.

Потом се прешло на дневни ред: наставак дебате о догађајима у Хрватској. Реч добија др. Јарослав Ханжек (народ. клуб) који у своме говору тврди да је се жигосање вршило на неправедан начин. Оптужује мајора Илића за буну сељака, на вели да је услед тога побуна и настала. (В. Виндер. виче: то није истина, то све није истина) остатак говора је чист напад на г. Прибићевића, на га завршује: ако је Степан Радић дезоријентисао наш политички живот, онда је то исто учинио и Светозар Прибићевић!!

Ђ. Шурмин одаје хвалу војсци и означује њено држање као исправно све док мајор Илић није пошао даље; но и после је држање војске било правилно са нешто приговора. Напада понашање жандармерије и вели да је она том приликом приграбила суверену власт. Тврди да узрок побуни нису политички разлози. Мијаило Јовановић (рад. са села) пореди нашег и хрватског сељака. Док је наш мирне душе водио стоку на жигосање, дотле се хрватски бунио.

После Јанка Шимрака и Мехмеда Спахо говори Блашко Рајић о потреби, да се зло све врсте лечи од стране интелегенције. Најзад добија реч поп Иван Ритиг, који у своме тенденциозном говору одаје хвалу Радићу (!) и вели да је он први пойтачар хрватски који је радио на народном јединству. Ушли су вели у ову државу на основу Вилсонових (sic!) начела, траже право да сами себи изаберу устав и начин владавине. Хрватски сељак има традиција па он жели Југославију, али Југославију Супила и пок. Смерлића (!) Док сво говори, за лећима му долази Дринковић и нешто му доношатва, што Кораћ гласно примећује. Настаје смех. Ритиг наставља и вели да је Хрватска окупирана, (жагор). Иде се, вели, на то, да влада у Загребу буде само делегација министарства из Београда. Закључује да је незадовољство у народу оправдано, јер хрватски сељак има своја права која му нико не може одузети, па ни држава!

У 8 часова пред. закључује седницу и заказује наредну за данас у 4 сата са истим дневним редом.

Саобраћајна конференција

—:—

ЛОНДОН. — Рајтер доноси да је конференција која ће се одржати под окриљем Лиге Народа састати у циљу проучавања питања о међународном транзиту. Одржаће се 15. октобра у Паризу.

Ирска трагедија

—:—

ЛОНДОН. — У Корку, око 2 часа изјутра, догодила се велика експлозија у центру вароши, праћена митраљеском и пушчаном ватром. Откривено је затим да је једна бомба од досада непознатог лица наметнута у унутрашњост једнога излога. 7 лица која су спавала у радњи остала су, као неким чудом, неповређена.

У БРИСЛУ

—:—

ПАРИЗ. — На финансијској конференцији у Брислу, у понедељак у јутру, Бранд потпредседник енглеске мисије доказивао је да је неопходно потребно ставити приватној индустрији на расположење довољно капитала и да је од преке потребе да се у што краћем року смање државни трошкови. Он мисли да је пре свега потребно да трговци и индустријалци имају поверења у добар исход садашњег финансијског стања.

После белгијског министра председника, Лорд Калмер, енглески делегат такође је закључио да је потребно да се много ради и да се чине економије.

Аутономна Шлеска

—:—

ВАРШАВА. — Пољска је влада одлучила да призна нарочиту аутономију пољском делу Шлеске, који ће носити назив Шлеског Војводства. Војводство ће имати аутономни сабор од 32 члана.

Председник Милран

—:—

ЛОНДОН. — „Дели Телеграф“ потпуно одобрава Мираново тумачење устава о функцији председника републике; таме ће, вели, Француска добити режим, који се показао врло подесан у Америци.

БЕРЛИН. — Већина листова налази да се Немачка нема чему надати од промене у Елисеју. Конзервативни „Тегеше Рундшау“ налази да Милран значи лични режим у Француској. Но ипак неки листови, као „Локал-Анцајгер“, одају пошту личности г. Милрана, истичући да је он много умеренији и помирљивији од Клемансо а.

РИМ. — „Борнале д' Италија“ вели да је долазак г. Милрана у Елисеј догађај светско-политичког значаја; „Персеверанца“ истиче да се Милран никад није колебао у уверењу да се француско безусловно мора одржати.

ПАРИЗ. — Ђенерал Ласов, командант коњичке дивизије у Линевилу, постављен је за начелника војног кабинета председника републике.

Ка миру у Риги?

—:—

Као што се могло видети из јучерашњег нашег телеграма обављеног у рубрици „Последње Вести“, ситуација у Риги изгледа да се знатно поправила; које под утицајем нових пољских победа, а најзад и у вези са свеобћим немирима у унутрашњости совјетске Русије, бољшевици су постали врло повуштљиви. У међувремену дошло је још неколико телеграма, по садржини врло оптимистичких.

ПАРИЗ. — Према вестима из Риге изгледа да је дошло до потпуног споразума између Пољака и Руса о примирју.

ЛОНДОН. — Јављају Рајтеру, из пољских извора, да су пољске трупе биле приморане да уврше одбрамбене мере против нападе против Литванаца, пошто су они потпомогли бољшевике у бомбардовању пољских позиција и пошто уопште показују агресивно држање.

Нова изјава г. Јонеска

—:—

ПАРИЗ. — Таке Јонеску изјавио је „Морнинг Посту“ да идеја Балканске Конфедерације припада прошости. А у Савез од пет победничких држава могле би ући и побеђене земље али под условом да признају неприкосновеност потписаних уговора.

Цариград и Кемал

—:—

ПАРИЗ. — Јављају из Цариграда да турска влада спрема један пројект закона којим би амнестирала побуњенике у Малој Азији. (Из све се ствари не види, жели ли отоманска влада овај актом да утиче на умирање напиновалиста, или на против да им да новог подстрека на борбу. Ур)

Порезничка школа

Једна корисна установа

—:—

Генерална Дирекција Непосредних Пореза, на основу решења Економско финансијског Комитета и одобрења г. Мин. Финансија отвориће у Београду школу за порезнике у којој ће рад почети 1. новембра ов. г. а завршиће се 30. априла 1921. год.

За пријем у ову школу прописани су ови услови:

1) Кандидати морају имати сершеских 6—8 разр. гимназије и треба по занимању да су старији, како би се могли одмах поставити за порезнике, чије су плате сада 1.500 до 4.000 дин. 2) Кандидати морају поднети уз молбу још и школску сведоџбу, лекарско уверење о здрављу и ако не долазе непосредно из школе, још и уверење о владању, за тим и одобрење родитеља, односно старалаца, потврђено полицијским влашћу. 3) Изабрани кандидати морају дати и обећану да ће школу уредно похађивати и завршити, а по завршетку школе, да ће остати у пореској струци најмање пет година, иначе су дужни вратити држави све примљене суме на име надгрмавања, као и накнадити трошкове причињене за време школовања. 4) Школовање ће бити о државном трошку. Сваки ученик, чији родитељ не плаћају више од 50 дин. непосредног пореза на имовину или радњу или више од 200 дин. пореза, на лични рад, добијаће још и 5 до 10 дин. дневно за стан и храну. О величини непосредног пореза кандидати су дужни да понесу уз пријаву уверење надлежне финансијске управе. 5) У школу ће се примити до 120 ученика. Рок за упис је до 15. октобра ов. год. Пријаве се шаљу Генералној Дирекцији Непосредних Пореза.

Дневне Вести

Краљ у престоници.

Њ. В. Краљ Петар долутовао је јуче из Аранђеловца у Београд. Њ. В. ће привремено боравити у једној вили на Топчиделерском Брду.

Регентов пут.

Њ. В. Краљевић Намесник одлази на тродневни боравак у ср. Карловце. Пошто се буде вратио у Београд, Краљевић Намесник ће предузети поновно никогнито путовање у Париз, да би отиратио своју сестру Принцезу Јелену, која одлази на свој стални боравак у Француској.

Висока пажња.

Њ. В. Регент изволео је јуче по подне посетити у санаторијуму „Врачар“ арт. пуковника г. Перу Поповића, који се тамо од пре неколико дана налази на лечењу.

Експозе г. Стојановића

Јуче пре подне држао је демократски клуб дугу седницу, на којој је мин. финансија г. Стојановић поднео експозе о буџету и финансијској ситуацији. Клуб ће данас отворити дебату о овоме питању. Г. Стојановић је изјавио у клубу, да ће све учесне примедбе постављене на предл. буџета узети у спољити.

Он је, поред тога, саветовао посебне стручне комисије, које имају задатак, да проуче спровођење нових намета, међу које долази и порез на пословни обрт.

Рад Држ. Одбора.

Јуче пре подне заседавао је Државни Одбор. На овој седници су поједини одређени председници за 50 гл. бирачких одбора у целој Краљевини. Данас Држ. Одбор приступа одређивању бирачких места.

Поновни избори.

Како сазнајемо, влада ће ускоро расписати поновне изборе за општину београдску.

Уредба против скупоће.

Последња два дана рада врло интензивно почиње комисија, основана при мин. Исхране коју ће имати задатак да изради Уредбу о мерама против скупоће. Како се тај посао обављава мин. исхране г. Јојић сазвао је за собни одбор стручних и заинтересованих људи да се пред њих изнесе на проучавање ова уредба, пре него што би изишла пред Мин. Савет. Ми смо раније дали ближа обавештења о основним мерама која ће садржати ова уредба, чије ће спровођење бити поверено нарочитом државном одбору.

Ништа од станова.

Наређењем општ. суда имају се довршити само започети радови на грађевинама, калдрми, канализацији и т. д. Нови радови не смеју се започињати. Пошто се приближује крај овогодишње сезоне за грађења, то значи да од пројектованих општ. станова не може бити ништа! Који сад треба да понесе одговорност пред Београдом за ово, то ће ваљда јарко сунце показати. Истовременo потиравно вест из Загреба, да су поред других безбројних одобрења за грађење, већ распродате 32 парцеле на „Сајмишту“, ради подизања просватних зграда, чије грађење нма одмах отпочети.

Један дуг.

На молбу г. министра просвете, г. министар финансија је одобрио потребни кредит за исплату помоћи за издржавање неабрнутих породица просветних радника из Старе Србије и Македоније.

Апотекарска питања.

Министарски савет је усвојио предлог мин. нар. здравља, по коме се заступање у апотеке за Босну и Херцеговину као квалификација утврђује матура и скраћује време припрамничке праксе од 3 на 2 године. Мин. савет је такође усвојио и предлог мин. нар. здравља по коме се године праксе апотекарске за стицање права за отварање нове апотеке скраћују на 5 година и којим се она апотекари која су већ имали раније апотеку, на је на шпекулације продали, искључе од права на нову апотеку концесију.

Питомци медицинари.

Мин. нар. здравља примиће 15 питомаца за медицину. Рок за пријаву је 10. октобар. Молбе које су до сад већ предате мин. нар. здравља, неће се узимати у обзир, ако се не обнове и ако у њима не буду сва документа која се траже конкурсом.

Путује за Цариград.

Жена и Ђерка бив. Есад паше путују за Цариград, пошто су више дана проведе у Београду.

Порез на пословни обрт.

Увођењем пореза на пословни обрт у целој Краљевини, предвиђене су навесне дужности пореских обвезника у погледу вођења књига и плаћање овог пореза. Да би се овај посао извршио што лакше и целисходније по грађане и државу, господин министар финансија, позвао је на седницу за 10. октобар ов. год. представнике свију Комора и осталих привредних установа на целе Краљевине, када ће се о овом питању продискутовати.

Београдска Берза.

Јуче су котирани: долари 28 50, леји 57, немачке марке 49 75, леви 42, аустр. круне 10 05, ровчанице зл. 24·15, на пољен фр. 106 20 Девизе: Лондон 104 50, Париз 197·30, Женева 500, Милано 129 40, Праг 42, Берлин 48·50, Беч 9 75.

Одборска седница.

Општински одбор решио је на синоћној седници да се остави Општинском Суду, да у споразуму са Техничком Управом одреди плац, који ће се уступити путем куповине и продаје Мин. Просвете, да ту сагради привремену зграду за смештај Народне Библиотеке, која се сада налази у приватним зградама. Мин. Просвете је затражило од Општинске Управе да му се уступи плац испод Пинчићевог споменика близу Универзитета. Осим тога Одбор је решио, да се г-ђици Милеви Ђукићевој, која је о општин. трошковима свршила гимназију, даде стипендију од 600 дин. месечно за 6 година, да студира медицину у Бечу, с обавезом да после рад лекар у општини.

Опасност од пацова.

Мин. Народ. Здравља упутило је акт санитетском одељењу општине, питајући га шта мисли предузети против пацова, који сад, кад се на равним странама Европе појавила куга, постају као погодне клицоносе те болести велика опасност. Општина још није одлучила, које мере да предузме.

Састанак.

Женска Хришћанска Покрет држаће свој састанак за чланице, у четвртак 30. у 6 часа по подне у Основ. Школи код Саборне цркве.

„Ослободи“ 2 900 — динара.

Христо Дуголенски из Вел. Тропоље у Бугарској, сазвао је у истој соби хотел „Солуа“-а са Драгом Поповићем трг. из Скопља, коме је том приликом украо 2900 динара. Ухваћен од стране полиције, дело је признао; код њега се нашао од новца украденог само 2100 дин.

Почетак представа.

Од сутра у петак, 1. октобра, вечерње представе Народног Позоришта почињу у 7 и по часова.

Наговештаји „Самоуправе“

—:—

Писац нотице „Да се забележе“ која је 29. ов. мес. публикована у „Самоуправи“, пекмкав Д. Н. Т., мора бити да је један од оних сарадника „Самоуправе“ коме није све чисто у глави, када је могао све оне гадне речи да изрчи на г. Матовића, личног секретара министра финансија. То је учинио само зато, да би се код својих госа колико толико популарисао. Он пише о г. Матовићу, а није хтео да се распита о дужностима, које је вршио и врши, што се не постиже без нарочитих способности.

Г. Матовић је изложен сталним нападима „Самоуправе“ само зато што није могао више да буде у радикалном друштву себичњака, који само имају за своје интересе.

Х.

Белешке

—:—

Помен.

Др. Коста Јовановић са породицом, излазе у суботу 1. октобра у 11 и по часа пре подне у Вознесенској цркви четрдесетодневни помен своју непрежаљеној супрузи Мици.

3011

Последње Вести

Примљене у току ноћи

— Специјалним извештаји „Правде“ —

(Ноћас телефонске везе није било ни са Загребом ни са Сарајевом ни са Љубљаном.)

Франц. контоар металургије и Француски угљарски контоар

9 Rue de Clichy, á P A R I S.

НУДИ: угаљ, метале и металург. производе

КУПУЈЕ: свију врста сировине :: :: :: :: ::

ТРАЖИ: добре заступнике са првокласним референцијама :: :: :: :: :: :: :: :: ::

3006

СТАН са пет и више просторија за смештај наше Централне Дирекције у Београду потребан нам је одмах или до 1. новембра.

ПОНУДЕ ПОДНОСИТИ:

Шумско-Индустријском Предузећу Добрљин-Дрвар А. Д. Београд, Страхинића Бана ул. бр. 81. Телефон бр. 10—32. 2966

Дирекција Плена путем јавне лицитације, изложиће продаји у своме Извршном Одељењу, Пиротска улица бр 8 на дан 9 октобра тек. год. и то: 1.) Један шлеп D. D. S. G. Бр. 6727 среза 22000 дин.; 2.) 6 пака 187 кгр. бруто ексера хрвених; 6 сандука 1110 пари сандала хрвених са кожом; један сандук са 118 тузета шоља без тацни из кафе; 120 комада шпајка дрвених за рамове; један сандук са два комада гума од машина и 69 јастука са 1450 бруто кграма шкваша покривеног. Шлеп се налази на левој обали Дунава до потопљеног брода „Вулкана“ где се може сваког дана видети, где се и купац пријави. По извршеној продаји купац исплаћује 10 ва стоа на ме купљене од назначене цене, а остатак кад се продаја одобри. Продаја за купца важи одмах а за државу, кад је одобри Дирекција Плена. Продаја ова даје се јавности из Дирекције Плена 27. септембра 1920. год. Бр. 4.038 и 42962 у Београду. 3008

ПРОДАЈЕМО СА ЦЕЛОКУПНИМ ЈЕДЕКОМ наш у гостионичарско кафанску радњу „ГОСТИВАР“ постојећу у улици Проте Матеје број 78 у непосредној близини мараске пијаце, због заразног разлога. 3010

За услове уштатити у истој радњи.

Винско имање на продају. Велико имање у центру чаршије (Гиздо) Чаршија) на углу три улице: Кр. Петра, Изук Мерхове и Ц. Уроша повољно за имање хотела банака и других великих предузећа продаје се на слободне руке. Обратити се непосредно Колонијалној Банци (Краља Милајлова ул. број 47. 3009

Госпођица са знањем немачког језика и хектографског тражи место у каквом бироу или трговини. Обратити се пос „Б“ на редакцију. 3007

Машина шивања за женске послове, тражи се рад куповине. Јавити се Малановићу Зорина ул. бр. 56 3004

Помоћник потребан је Дрогери „Вардар“. Ступити може одмах. 3005

СОБА празна или са намештајем тражи се за одмах. Јавити уредништву на бр. 300 3012

Моју Кафану „НАРОДНА ГОСТИОНИЦА“ на најлепшем месту у Мионици оправио сам и завојем одмах пол закуп.

За цену и услове обратити се сопственику **Милошу Л. Божићу** трг. Мионица. 2981

Поуздано средство противу скупоће

Да би успели у борби противу данашње скупоће, најбоље је средство да сваки појединац и нарочито мали трговци и занатлије — не само из вароши него и из најудаљенијих села — из купују директно из сиротиња и из најудаљенијих стоваришта све животне потребе које се фабрикују и кој готове продају.

Ово сада није више немогућно. Ако се обратите нашем Институту, он вас може сигурним путем и у најкраћем року — у ванредним случајевима од 5 до 7 дана — снабдевати са свачим што вам устреба, по цени правих светских фабрика и то непосредно из њих можете видеј. Без обзира на број, на величину и на врсту стварају које би поручили, можете видети Институту можете добити много јевтиније и то:

Све врсте ципела и друге обуће; одела за сва сезоне и за све случајеве; све врсте шешира и других капа, чарапа, кошуља, мараме и свију других тканина; сатове џепних, столних и зидарских; све врсте чокулада, бисквита, конзервираног јела или воће; све могуће апарате, лекарских инструмената, сапуна, парфемерије; научних, забавних и школских књига на свим језицима, мапа и пловкова; све врсте хартија и других школских материјала и прибора; ломаћ и сваког алтуг, намештаја, металног, керамијског и стакленог посуђа; све врсте музикалија; разне домаће, занатлијске и друге алатке и машинерије; све врсте бицикла, аутомобила, камиона и других моторних средстава; све врсте оруђа и муниције; све врсте прибора за спортове и утакмице; пушке, пиштоље, лове и др оружје; и свакојаке материјал за израду и опрему свију ових именованих ствари — тако рећи од најмањег до највећег све што би вам требало у кући, у радионици, у трговини, у канцеларији, у цркви и школи, у касарни, у болници, на путу, итд. итд.

Ракуле се, из иностранства кроз, и тек робе и разних справа — потребан је и известан дужи рок од онога који смо горе споменули, ну ипак, и најкраћу и најтежу ствар добићете из иностранства знатно брже и исправније ако је наручите преко нашег Института.

Зато не оклевајте да пробате са једном поручбином на чега што би вам требало у овом моменту, да ћете се уверити да је наш Институт врло озбиљна установа и да наши услуга олакшава можете суђбјати данашњу често пута и врло неоправдану скупоћу.

Пишите нам, дакле, са поверењем и то на језику који ви хоћете (ми сарађујемо дописивањем на језицима свију нација) само не заборавите да у свако ваше писмо ставите два или бар један међународни одговорни купон из одговор (који треба да су жигосани од исте поште од из умете), а на коверту исписите нашу адресу овако:

Institut d'Entremise Universelle S. A.,

Case 104, poste Mont Blanc, Genève (Suisse) 2955

Биоскоп „КАСИНА“

игра

30. Септ. и 1., 2., и 3., октобра о. г.

СЕНЗАЦИОНИ ФИЛМСКИ ТЕТРАХОН

ЈУНАК МАЧИСТА или 3003

Украдена Књегињица

У програму су још два одличне шале и један филм из природе.

= БЕЛОГ КАРТОНА =

преса за умножавање хектографске масе

има на продају

ТРГОВИНА

Јефта М. Павловић

:: и Комп. ::

— Београд — 2988

Мадраце

са гвозденим рамом продаје

Најјевтиније

ТОМА Ј. ЛАЗАРЕВИЋ

Телефон 11-20

2972 БЕОГРАД

Карађорђева 67

WANTED ONE ENGLISH LADY FOR LESSONS. PLEASE WRITE CONDITIONS TO ISTOCNO TRGOVACKO DRUSTVO KRALJEV TRG No. 5. 2993

Дечко који је свршио 4 разреда гимназије тражи место у неко канцеларији или већој колонијалној радњи. Услитати уредништво. 3000

Боре са лица уклања једино:

КРЕМ ТОКАЛОН

Јединствен за тоалету, није мастан, богато окрепљење за кожу. Уклања пољуне борс, пригмиље, раширене поре и знаке старости. Даје коži и лицу јединствени изглед младости.

У унутрашњости шаље се обратном поштом. 2288

Трговачки убиђајни рабат.

Деле:

Дрогерија **АНТОНИЈЕВИЋ**

Теразије — Дом Анкера

КЊИЖАРА

и Трговина Канцеларијског Материјала

БОЖЕ О. ДАЧИЋА

Препоручује велико стоваришће канцеларијског и школског прибора као све ђачке потребе.

Краљ Александра 9.

Телефон 710.

2815

Тражи се добра куварица, ступити може одмах. Зорина 84 I спрат. 2922

Руска балетска школа

:: Г-ђе ГИНЦ ::

— Битољска 31

почиње 15. октобра 1920. уписе од 1. октобра 1920.

Предмети: плесања, мимика, карактерне игре, балетска гимнастика.

За одрасле и за децу. 2996

БУРАДИ за вино, ракију и маст, нитровних, у разним величинама; роба I. кв. из целина дуга храстових или на продају по фабричким ценама.

МИЛОЈКО СТЕФАНОВИЋ, Земун Вожд 2. Телеф. 608. 2995

Нашим малом и незаборавном сину и брату

† Благоју-Блажи

давадемо четрдесето дневни помен у цркви Св. Николе на новом гробљу у петак 1. октобра у 10 сати

Ожалошћена родитељи: Мица и Тома Лазаревић, брат Јова са осталом родбином. 2997

Штампарија МАН, СОФИЈА, Коларска 7

Одговорни уредник: Ђорђе Гинцовић Кеча Мајданска ул. бр. 19

ЦЕНА 0'50 ДИН. ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 5 С. УЈУТРУ. БЕОГРАД, ЧЕТВРТАК 14 ОКТОБАР 1920. ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 5 С.

ПРАВДА

БРОЈ 214

Уредништво: Кнез Михајлова 19. — Телефон 81. — Телефон Штампарије 1113. Мењачна примљена за иностранство С. Х. С. — 15 дин. за иностранство 18 дин.

Власник и Директор Менсије М. Сокић

Огласи се примају у Кнез Михајловој 19. (Грађ. Надаје), по утврђеној тарифи власника листова. — Телефон штампарије 1113.

ГОДИНА XVI

Ситуација

Јуче после подне, пре скупштинске седнице, држала је влада своју седницу у згради парламента. На овој седници, влада се бавила питањем плебисцита у Корушкој. Званични извештаји о резултату плебисцита очекују се тек данас, али се, по свима приватним извештајима, могло јуче по подне закључити: да је изгубљена скоро свака нада у то, да ће тај резултат бити у нашу корист. Такав неповољан резултат неће поколебати нашу веру у народносну свест онога дела нашег народа у Корушкој, који се кроз стотине векова с успехом опирао германизацији, и ако се она над њим — подобљеним и без једне своје школе — вршила свима средствима, па и колонизацијом.

Ми знамо, да се сав самосталан сељачки народ изјасно за присаједињење својој народној држави; али су наши противници — како Немци, тако и Италијани — употребили све недопуштене начине да фалсификују вољу народа у Корушкој. Такав лажни резултат плебисцита, изазвао је крајње огорчење у Словеначкој и најмучнији утисак у свима београдским круговима. Свакако да ће краљевска влада учинити све нужне кораке, да отклони ову очигледну неправду и једно тешко насиље нанесено нашем народу. Али се, у оправданом огорчењу, не сме ипак допустити, да се учине какве пренагљености са наше стране, јер би оне само погоршале наш међународни положај и биле од користи само противницима нашим.

*

За данас у 10 с. пре подне заказана је седница Мин. Савета. Поред текућих питања, очекује се да ће на овој седници бити довршене инструкције нашим делегатима за преговоре с Италијом. Као што је познато, г. А. Радовић је поднео влади меморандум о својим гледиштима на решење онога дела јадранског питања, које се тиче границе према Арбанији одн. Скадра. Влада ће, несумњиво, и у томе правцу израдити одређене инструкције нашим преговарачима. Оне ће се, неоспорно, одредити према виталним интересима наше државе, који су у питању и на овој страни.

У извесним парламентарним круговима се ставља замерка што се, пред коначним решењем нашега спора с Италијом, није нашао начин, да се добије ближа сарадња између владе и парламента. Изражава се жаљење, што парламентарни одбор за спољ. послове још није образован. Тај одбор би, одиста, могао сада послужити врло корисно.

Ако не наступе какве непредвиђене сметње, нагледа несумњиво, да ће поновни преговори између наше Краљевине и Италије отпочети почетком идуће недеље на земљишту Италије. Наши преговарачи полазе са широм овлашћењима.

*

После синоћне седнице парламента заседавао је комитет министара за указе. Он се и даље бавио питањем размештаја ср. начелника. И ако се са стране демократа улажу сви напори да се овај спор реши споразумом, ипак се са стране радикала чине и даље неотклоњиве сметње.

Г. Трифковић је овога пута показао у томе правцу нарочиту упорност, јер је у питању његов изборни округ. Зато на синоћној седници комитета ово спорно питање није могло бити кренуто на пред. И ако су досадашња помирљива настојања демократа остала без стварних резултата, и данас ће се покушати изналажење споразума. Не дође ли до њега, сву одговорност за рђаве последице имаће да сносе само радикали.

Борба против скупоће

Имамо пред собом питање, које ће се да испитати у свој његовој величини у једном чланку, и за то ћемо се враћати на њ неколико пута, не би ли успели, да, испитавши разлоге скупоћи, укажемо пут, којим треба ићи у борби против ње и успети у предузећу.

Поштени и озбиљни трговци већ виде, да ће у овој борби они бити побеђени, па показују своју склоност, да сами оборе цене. А они други, они који су навикли, да гледају, како им се добит из дана у дан гомила; посредници у Београду и у другим местима наше државе вриште од беса. Како год свршила ова борба, они виде, да се приближава крају лака зарада. Не боје се пропасти, јер неће имају власти у својим господске јаким средствима, и они ће умети, да у згодном часу пребаце на друге штету, која ће уследити као неминовна последица ова оне кризе. И они бесне само због тога, што виде да ће престати берба, која је богце претворила у милионере за ове две године. Пре кратког времена ви сте гледали, како се цене из дана у дан дижу од 100 на 150 на 200 на 300. Данас је то престало. Настао је застој у давању цена.

Да не би остало на томе, да би се цене почеле спуштати, нису довољне уредбе власти, већ је потребно, да цео народ учествује у борби. А своме стоји на расположењу једно куд и камо јаче средство, него што је оно, које имају власти у својим рукама. Потрошачи се морају удружити у целину и наметнути своју вољу трговцима, а то ће учинити тиме, буду ли одложили сваку куповину, која им није неопходно потребна, за доцније време, када се трговина буде вратила у нормалан колосек. То ће бити једини начин, да се учини крај овом нештачком дизању цена.

У ово поратно доба излишно је и немогуће хтети применити старе теорије и стара начела на политичке економије на савременост. Све се изменило. Принцип утакмице био је успешнији од утврђивања цена путем уредбе од стране власти, када је утакмица била основана на падању цена, када су страна тржишта утицала на одржавање равнотеже. Али данас, када се увозна и извозна трговина мења из дана у дан, када се утакмица једино манифестује у дизању цена, када је ова парадокс постао реалност, смешно је говорити о економним законима.

Уздржавање од стране потрошача, да не купују, да са своје стране објаве штрајк трговцима само по себи није довољно, али оно је јако оруђе и једино које стоји на расположењу народу. Само је потребно, да се народ одлучи, да се послужи са њим.

Не купујте, т. ј. не троште: послужите се за неколико месеца са оним што имате, било мало или много, било лепо или ружно, било ново или старо. Носите на себи оно што имате и купујте само само оно без чега не можете да будете. А у колико се односи на животне намирнице, одбаците са вашега стола све оно, што је излишно. Избегавајте за неколико месеца кинематографе и скупе хотеле и кафане.

Ово је једини начин, да овај економни и социјални покрет успе.

Ј. Г.

Одасвуд

—:—

Понуда и тражња

Економисти веле да је главни разлог невољама, које данас владају у Европи, несразмера између понуде и тражње. Та дисхармонија до душе у обрнутој сразмери влада канда и у другим областима, не само у економском животу: На је дан расписана конкурс Мин. Нар. Здравља за 15 натомица пријавило се 800 кандидата....

Грчко-бугарски инциденти

—:—

Париз. — На молбу бугарске владе грчка влада је наредила да се грчке трупе које су биле прешле границу јужно од Ортакеја, повуку на своју територију. Грчка влада је усвојила предлог бугарске владе да се наименује једна анкетна комисија која би имала да на пријатељски начин реши ове сличне инциденте.

Дунавска Конференција

—:—

ПАРИЗ. — 11. октобра одржана је међународна дунав. конференција. Она је проучавала питање о уређењем трошковима на радовима у интернационализираном дунавскомрежи. Конференција ће наставити свој рад 13 октобра у 16 часова.

Из „Хорти-орсага"

—:—

БУДИМПЕШТА.—Листови јављају, да је на конференцији државних тужилаца (нова законодавна инстанција? Ур.) усвојено решење, да се кривице, извршене после 29. септембра, кажњавају батинама. Ово ће се казна применити на лопове и на оне, који прикривају украдене ствари, и као и на оне, који злоупотребљавају своју грађанску или војну власт.

БУДИМПЕШТА.—Поводом наредбе о изгнању свих Јевреја који су се на Галиције доселили у Будимпешту, затражило је до сада 10.000 тих Јевреја пасоше за Палестину.

Б.-ПЕШТА. — Стање између Фридрихове групе и данашње владе све је затегнутије. Дошло је већ до крвавих уличних сукоба између Фридрихових присталица и „брачијалних" одреда.

Турци и Бољшевици

—:—

ЛОНДОН. — „Дејли Мелъ" јавља из Техерана, да су турски устаси, који припадају Кемал пашиним четама, присели у Нахеџаван, у Асербејџану. Турци намеравају да помогну бољшевицима у њиховој борби против Јермена.

ПУЧ У ВИЛНИ

Примирје потписано

—:—

ПАРИЗ. — Јављају из Варшаве да генерал Желиговски одбија да евакуише Вилну. „Еко де Парн" јавља да Француска и Енглеска сматрају, да пољска влада није одговорна за акт генерала Желиговског. То ће питање бити поднето на решење Лиги Народа.

ПРАГ. — Из Варшаве се јавља: У Вилни је образована покрајин. влада у којој су два Пољака, два Литванца и два Белоруса.

ПАРИЗ. — Јављају из Варшаве да су Пољаци заузели Кочаново и заробили 100 људи. Литванско становн. тражи да га пољска војска заштити од пљачке литванских бољшевика.

ПАРИЗ. — Замојски, пољски министар у Паризу, изјавио је синоћ председнику француске владе да пољска влада потпуно одобрава акцију генерала Желиговског и да ће предузети све потребне мере да ликвидира тај инцидент. Г. Лег је одмах саопштио ту вест г. Леону Буржоа-у, председнику Савета Лиге Народа који је телеграфисао пуковнику Шардињу, шефу мисије Лиге Народа у Вилни, да је пољска влада готова да заврши тај инцидент.

ПАРИЗ. — „Дејли Мелу" јављају из Риге да је руско пољско примирје потписано 12. ов. м.

После плебисцита

ЗАГРЕБ. — Све вести о дефинитивном резултату плебисцита у Корушкој прерано су. Постоји оправдана нада у погледу наше ствари у Корушкој. (П. Б.)

ВЕЛИКОВЕЦ. — На дан плебисцита дошло је из зоне Б у зону А око 4.000 Фолксверов ца. Оружје за њих прокрцјумчарено је много раније и прикривено је било код једног „Немчура". Свесним је тачно познат списак свих оних који су добили оружје, али се није могло тачно сазнати за све оне где је оружје сакривено, јер антантин дистриктни савет у Великовцу није дозволио претрес кућа дотичних Немчура. Ове банде Фолксвероваца шврљају по плебисцитном подручју, нарочито у околини Великовца, прете нашим људима и стварно их нападају. На наше људе пуцају из вушака, возе се из једног краја у други па се опет враћају. У Гребињској околини 40 Фолксвероваца намеравали су прошле ноћи да нападну на дом словеначког сељака Колмана, у Брезу, али се благовремено сазнало за њихову намеру. Наша стража чува сада Колманову кућу.

ЉУБЉАНА. — На плебисцитној територији у Корушкој Немци више из освете покоља и паљевине и угрожавају живот и имовину нашег народа у Корушкој. Наш је елеменат без заштите и предат на милост и немилост туђем насиљу и освети. Народ преклиње владу да без устезања одмах упути нашу војску у Корушку да се поврати ред и мир.

Парламент ради

Извештај са синоћне седнице

Пре дневног реда секретар др. Манојловић саопштава интерпелацију Антона Кристана и другова на мин. исхране о поскупљивању жита. Имало се прећи на кратка питања, али како су министри имали седницу, то је дат мали одмор, после кога др. Полић упућује питање на министре: просвете и финансија о изједначењу у плати загребачких професора са београдским, на које ови дају одговор, да то питање спада у чиновничко питање које се тек има решити.

М. Клаџин упућује питање мин. ун. дела о предстојећем размештају полиц. чиновника у Војводини. Г. Драшковић одговара, да министри треба да дају обавештења о стварима које су свршене а не о ономе што се тек припрема. Са своје стране изјављује, да чиновник има да врши само државне послове, а партијско обележје јесте његова лична ствар, и да се он као министар придржава тога гледишта.

Др. Весењак образложава питање пред. владе о резултату плебисцита у Корушкој наводећи телеграфске и телефонске извештаје о неправилностима почињеним за време плебисцита и о терору који је настао над оним нашим народом, који је гласањем посведочио своју националну свест. На основу свега тога пита: да ли му је познато о насиљима која се врше у Корушкој, над људима који су гласали за нас; да ли му је познато, да су извршене неправилности при вршењу плебисцита и хоће ли влада предузети све, да онемогући да опстане стање, које би наступило после плебисцита чији ће резултати изгледа бити неповољни по нас. Председник г. Весњак изјављује да осим приватних извештаја влади није познато у овом трекутку, да се над нашим људима врше безбројни акти тероризма као и да ће влада уложити сву своју снагу и ауторитет да се штити живот, имање и лична слобода оних људи, који су гласали за нашу државу. На остала два питања не може одговорити, пошто не располаже потребним елементима. Питач се задовољно одговором, само је тражио да влада буде чврста у овом питању.

Потом Настас Петровић упућује питање на Мин. Унутр. Дела, којим тражи разлоге, зашто је Бачина проглашена за варошицу, пошто г. Драшковић одговара, да су испуњени законски услови за то.

По питању Трипка Жугића зашто се Белопољски округ приподдао од Плењанског суда Беранском, прелази се на дневни ред: извештај имунитетног одбора. I и II тачка извештаја по коме се издају суду Сретен Милосављевић и Сретен Којић примљена су, по дискусији око тога, да ли заменици уживају право имунитета. По III тачки: издавање попа Минића суду за дело из чл. 91. в. крив. закона (увреда Величанства) устаје Ранко Обрадовић (рад.) и отиевавши славопојку поп Минићевом поштењу (!!??) тражи да се по предлогу поименично гласа. Гласало се устајањем против предлога, и предлог је одбачен, мада су галерије биле убеђене да је предлог примљен и да је више посланика седело. Радикали су сви скочили у одбрану попа Минића и тако ће „династична" поштењачина поп Минић причекати још два месеца да одговара пред судом не само за увреду Величанства, већ и за солунски купус, штипске акције виратне банке и за вештo куповање читлука на Косову у селу Главнику.

4 и 5 тачка, по којима се имају издати суду Др. Милутин Мажуранић и Д р Стеван Симеуновић—Чокић примљена је. II део извештаја да се не издају суду Милутин Драговић и Ђуро Џамоња примљен је.

По другом извештају одбора има се издати суду Илија Јосимовић познати „слатко—шећерни" народни отац из Лозанице за превару, а не издају се Никола Дрљончић и Антон Сушник.

Пошто је дневни ред исцрпљен, то председник моли посланике да се не разилазе из Београда, јер ће бити готов закон, који ће се одмах извести на дневни ред. Не утврђујући дневни ред, заказује наредну седницу за сутра у 3 с. по подне.

Против скупоће

—:—

ПАРИЗ. — Мин. Савет решио је у уторак читав низ мера за сузбијање скупоће. Одбијен је предлог о реквизицијама у храни.

Питање репарација

—:—

ЛОНДОН. — Г. Делакроа, белгијски министар спољних послова, који се налази у Лондону, предложио је Лојду Џорџу да се у Бриселу састави једна техничка комисија за репарације, која би била сазвана на један ванредан састанак, на коме би узели учешћа и Немци. Министри финансија заинтересованих земаља били би такође присутни. „Матен" више да се тај предлог мало разликује од француског предлога.

БРИСЕЛ. — „Лоф Белжик" тврди да је британска влада усвојила предлог г. Делакроа.

ПАРИЗ. — Међусавезничка комисија саслушаће експозе-е и реферате немачких стручњака о репарацијама.

Врангелова акција

—:—

СЕВАСТОПОЉ. — Генерал Лохвицкиј, који је прикупио неке остатке Колчакове војске у забајкалском крају, пренио је ген. Врангела као врховног команданта.

ВАРШАВА. — Демантују се вести о закљученом споразуму између Пољске и Врангела. Сам мин. спољних послова кнез Сапијеха изјавио је да таквог споразума нема.

ИЗБОРНА КАМПАЊА

—:—

СВИЛАЈНАЦ. — И овде су радикали прошли исто тако бедно као у Јагодини. Влада уверене да су у овом крају пропграли.

ТИТЕЛ. — Овде је у недељу одржан велики збор демократске странке, коме је присуствовао и г. Драг. Пећић. Осим њега говорили су г. г. Гаварић и Стокић. Осим тога су одржани зборови у Мошарину и Вићеву. Збор је сјајно успео.

БЕОГРАД. — Г. Свет. Прибићевић путује данас за Загреб. Том ће приликом г. Прибићевић обићи слоје присташе у појединим местима Хрватске.

САРАЈЕВО. — Овдашњи Јевреји заказали су за петак протестну скупштину, која ће осудити одлуку владе о укидању права гласа Јевејима. Тим поводом је упућен нарочити проглас.

—:—

...ни. Војно саопштава: Министарски савет у својој седници од 7. ок тобра о. г., донео је следеће решење под Пов. ЕБр. 1780.:

„Одобрава се г. министру војном и морнарици да може одмах ставити ван крепости тач. 2. и 3. одлуке министарског савета Пов. ЕБр. 7946 од 24. августа о. г. на разлога, што је већ истекао рок одређен за попис и пријаву сировина вуне, коже и лана као и свих фабриката и полуфабриката од тих сировина".

На основу предње одлуке министарског савета од 7. октобра ов. мес. саопштава се, да од данас немају више важности тачке 2. и 3. решења министарског савета Пов. ЕБр. 7646 а у вези са тим стављају се и свих седам тачака наредбе министра војног и морнарице Пов. ЕБр. 7946 од 30. августа о. г. ван крепости.

АВЕТ ГЛАДИ

Једна конференција у Лондону

—:—

ЛОНДОН. — Организација названа „Савет за суздбијање глади" отворала је у Лондону, под председништвом лорда Пармура, другу међународну економску конференцију за проучавање средстава за успостављање нормалне економске ситуације у Европи. Биле су заступљене Италија, Холандија, Чехо-Словачка, Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца, Белгија и Швајцарска, али највећи број делегата припадају Немачкој и Аустрији: било их је 12 за Немачку, а 7 за Аустрију.

Јавља се да британска влада није дозволила др. Ратенау да дође у Енглеску и присуствује конференцији.

У поздравном говору лорд Пармур је изјавио да државници треба да разуму да Европа мора бити економски уједињена како би избегла опасности које би потекле из дислокације трговачких међународних односа.

Делегати Немачке, Аустрије и Италије оцртали су врло тамну слику економске ситуације њихових земаља, истичући нарочито патње деце у Аустрији. До. Редлих је изјавио да је Аустрији немогуће да и даље егзистира под околностима у којима се данас Аустрија налази.

Конференција се наставља.

Из радикалске градине

—:—

Пишу нам из Плевља:

Приликом ослобођења бив. Санџака, у Плевљу је био окружни начелник г. Никола Минић, сада радикална перјаница у скупштини, који је под претњом сартне казне изнудио од тамошњих муслимана преко 250 000 динара. Прота Сава Вукојчић, тадањи председник а сада радикални посланик у скупштини, обећао је тамошњим муслиманима, да ће се ова сума повратити, али наравно, да је обећање остало само — обећање.

Поводом овога владало је нешћење у Плевљу, да ће у нас тамошњих муслимана тражити од владе исправљај овог новца Шећер Кадић, окружни муфтија, али да ли је то учинио, није нам познато. Једно је тачно, а то је: да су Муслимани у Плевљу незадовољни о свих њ... што је најзад са сим разумљиво.

Но ово све отворише томе сићу очи, да види и ова с киме има посла. Ми са своје стране износимо ове радикалске подвиге, јер слика њихова треба да послужи допуњавању оног мишљења које о радикалима већ постоји. А међу равне друге Минићеве, Кујићеве и др. право је да дођу и овај Минић и Вукојчић јер су то иначе све исти цветови и из истог радикалског врта.

н.

Против бољшевизма

—:—

ПАРИЗ. — Франц. штампа јавља да на конгресу који су у Емилији отворили умеренији елементи италијан. социјалистичке партије, социјалистички посланици Турати и Дугони у својим говорима доказивали колико би било апсурдно од стране италијан. народа да покуша један експеримент бољшевизма. Говорници су деавајуисали бољшевизам и одбили да приђу трећој интернационали.

Граница са Бугарском

—:—

СОФИЈА. — Комисија за повлачење границе између Бугарске и Југославије почела је рад од струмичке области и иде на северу. Тврди се да ће у року од две недеље свршити свој посао.

Троцки признаје

—:—

Хелсинфорс Бољшевички лист „Економическаја Жизн" доноси сву изјаву Троцког: „Ми немамо права да крријемо од радничких маса, да наш положај тежак, ако не и очајан. Наш економски живот све више пропада, нарочито у погледу транспорта. Све наше реформе су само примитивне мере."

Криза сваким даном постаје све већа. Не фабрикујемо локомотиве а нема ни наде да ћемо их моћи набавити у иностранство. Пролетаријат мора сазнати, да има проживети две до три изредно тешке године, које ће од њега захтевати више жртава, но што их је рат тражио.

ЈЕДАН ПРЕСЕДАН

Питање о уреди владаоца пред скупштином

—:—

Из нашег извештаја са синоћне седнице парламента видеће се, да је парламент одбацио захтев да се поп Михаило Минић, народ. посланик, преда суду за дело увреде владасца. Увреда се састојала, као што је познато нашим читаоцима, у томе што је поп Минић јавно на збору говорио противу престолонаследника и рекао: „И'овај „мали" одпочео је да ради као што су радили Обреновићи, али ће и он отићи њиховим трагом".

За издавање суду гласали су сви демократи и социјалисти, а против издавања сви радикали, и вођа Жике Тајсића, цео Народни Клуб, сви клерикалци и Рибарчеви либерали.

Овоме ћутаном пресе дану — не треба коментара.

A vendre aux enchères publiques 2 automobiles 1 FORD 1. HOTCHKIN Samedi 16. Octobre 1920 à 14 h à l'ancien Gite d'Etapes Français rue Gratchanitza No. 10 3153

Тодоров ... ду

—:—

СОФИЈА. — Посланик Бугарске у Београду г. Тодоров дао је „Дневнику" ову изјаву: „После свога кратког бављења у Београду, стекао сам најбоље утиске. За мене је потпуно јасно, да у Југославији има струја, које ће у будуће радити на зближењу између обеју земаља.

Још једна победа

— Телеграм „Правде" —

—:—

ТЕТОВО. — На поновним општинским изборима у Тетову победили су демократи с великом већином. — Обрадовић.

ПИТАЊЕ УРЕДАБА

—:—

Као што се ана, парламент је изабрао нарочити одбор, који има да, у споразуму са министром за Конституанту, изради законско овлашћење влади о уредбама. Тај одбор ће имати, да у већ изнесени нацрт истог закона г. др. Лаз. Марковића унесе осн. измене, према којима влада неће тражити широко овлашћење, већ ће побољшати уредбе које накерава да донесе.

Овај одбор није до сада саставан, већ тек данас пре подне држи своју прву седницу. У одбору су: Ст. Протић, др. Шурмин, др. Хохњец и још тројица чланова парлам. заједнице, док ниједан демократа није изабран од стране секција.

Пошто овај одбор буде завршио рад, израђен на нацрт ће се подићи парламенту на усвојење. Не може се рећи, какво ће држање према овоме нацрту заузети г. Протић, који је до сада водио познату кампању у јавности.

Две су главне уредбе које се имају издати на основу овога овлашћења: уредба о реду и раду и уредба о мерама противу скупоће.

Нацрти тих двеју уредаба налазе се пред посебним комисијама министара, али се оне до сада нису састајале да донеле потребне одлуке.

Телеграми

—:—

Москва. — Совјетска влада јавља да су мине пред Петроградом уклоњене и да бродови могу опет долазити у пристаниште.

Париз. — Непрестане кише у јужној Француској, о којима је већ јављено, трају већ 23. дан. До сада се излило безброј река и речица. Пољопривредна и друга материјална штета огромна је.

Париз. — Милран је лично интервенисао код појединих министарстава у смислу редукције њихових буџета, а у размерама, које тражи мин. финансија.

Праг. — Годишњица ослобођења биће и ове године свечано прослављена.

Њу-Јорк. — У Бруклинском пристаништу одлетео је у ваздух један енглески брод. Има 10 мртвих.

Браћа Јаксић ХРОВАТ И КОМП.

Ексере

сваковрсних димензија 10 вагона (пакетирана роба) као и

— ЖИЦЕ —

одмах спремно испоруке на наше складиште у Љубљани, нудимо уз најнеутрније фабричке цене.

Хроват и Комп. Љубљана. 3096

Дневне Вести

Грчка одликовања.

Грчки краљ Александар одликовао је приликом прославе победе и уједињења Грка орденима Краља Ђорђа и то: првог степена г. г. К. Стојановића, министра финансија и др. Момчила Нинчића, министра трговине, другог степена: г. г. др. Драгутина Дучића, генералног директора рачуноводства и др. Милана Стојадиновића, директора Енглеско Српске Банке, а г. Братислава Стојановића, шефа кабинета мин. финансија истим орденом трећег степена. Ова су одликовања у вези са закључењем грчког зајма од 15,000.000 драхми у коме су именовани узели учешћа.

Рад Привред. Савета.

До краја ове недеље биће завршене дискусије Привредног Савета и донеће се резолуције о потребним мерама.

Оболео.

Народни посланик г. Тодор Божовић тешко је оболео и лежи у санаторијуму „Врачар".

Анкета у Хрватској.

Јуче се конституисао парламентарни анкетни одбор, који је изабран да испита узроке недавној побуни у Хрватској. За председника одбора изабран је г. В Бушкет а за секретара г. др. Ханжек. Одбор ће одмах приступити своме раду.

Демократи у Ваљеву.

Пишу нам из Ваљева: Због новонног општинског избора, у прошлу недељу ваљевски демократи одржали су конференцију. Учешће на конференцији било је врло добро. Међу присутнима видео се и велики број занатлија, и привредника из околине, која улази у састав ваљев. општине. Кандидација је извршена са потпуном једнодушношћу.

Ухваћен шверц.

Чансвајца Царинарнице у Битољу ухватили су већу количину звечећег злата и стране новце код грчког поштара који спроводи амбуланцију Битољ—Солун.

Цено-жути лист.

Како јављају из Загреба, покрајинска влада за Хрватску и Славонију забранила је уношење и растурање у тој покрајини бечког листа „Штатсвер". „Штатсвер" је орган аустријских монархиста и отворено проповеда успостављање хабсбуршке монархије, „у целокупности".

Дубровачка архива.

За архивара дубровачке архиве постављен је г. Анте Вучетић, професор.

Откупљена дела.

Уметничко одељење мин. просвете откупило је од сломеначког сликара г. Јкопића један пејсаж, а од сликара г. Пратнина један женски портре.

Израда правилника

Конференција која ради у мин. финансија израдиће правилник за наплату пореза на исплаћивање обрт за седавала је и јуче. Данас или сутра завршиће свој посао.

Конфер. сликера.

Као представници српбјанских сликара путују данас у Загреб на конференцију г.г. Бранко Поповић, Урош Предић и Јован Белић.

Једна жртва.

У Љубљани је уз велико учешће корпорација и грађанства сахрањен млади загребачки спортиста Звонимир Биљан, који је са својим аутомобилом био пошао у плебисцитну зону да помогне при превожењу наших гласача, па је на путу несретним случајем погинуо.

Позоришне субвенције.

Тражено је да се субвенција љубљанском позоришту повиси за 100 хиљада а за мариборско за 50.000 круна.

Још кафана.

На данашњој седници општинског одбора решаваће се међу осталим и о молбама за отварање нових кафана.

Београдска берза.

Јуче су нотирани: долари 32 90, леји 60.50, марке 51 65, левови 42.20, аустр. круне 10 20, девизе: Лондон 110, Париз 225, Беч 9.18.

Демокр. из општине.

Клубске седнице демократа из општине одржаће се сваке среде у 5 и по сати по подне у кафани „Александар" ул. Кр. Александра.

Управник слагалишта.

За управника апотекарско-санитетског слагалишта постављен је г. mr. Влад. Ст. Анђелковић, бив. војни апотекар—поручник.

Матерн. удружење.

Материнско удружење тражила је од општине да она повећа суму, коју плаћа за децу, која се у дому удружења издржавају о њеном трошку.

Повећање такса.

У општини се ради на измени такса за износ сметлишта. Осим тога ће се наплаћивати нарочита водоводна такса од странаца и осталих, који се пролазно баве у Београду.

Књижевност.

Срп. Књиж. Задруга издала је четврту књигу приповетки, која обухвата Заветрину од Тургењева у преводу г-ђице Станке Глишићеве и Ђаволу Бзру од Жорж Сандове — превод г. Светислава Петровића. Оба су превода врло добра, те је и због тога ова књига за сваку препоруку.

Мало пожара.

Претпрошле ноћи, око 23 часа, појавио се пожар у њиљем обиму у кући Николе Михаиловића, Краља Петра бр. 98, али је угушен; штете велике није било.

ПОЛИЦИЈСКА ХРОНИКА

—:—

Катица Чукај, нашла је пред вече да испрати загребачки воз. Изашла је, али је приликом одласка воза отишло са сасвим туђим и непознатим човеком и њен новчаник, у коме је било 2000 дин. у готову, и један чек од 147.000 динара, који је гласио на име Кеди Кукеј, а упућен на Француско-Српску Банку.

Милица Вучковић чувар клонета на Теразијама оставила је као у касу, у једну женску кабину, 10000 дин. у новчаницама од 100 и 10 динара, али је та сума отуда нестала, ни до сад несбјашњив начин. Милица је изјавила, да не сумња ни на кога, па сад полиција нема, са кога краја да почне „истрагу".

Као што се види, за 24 часа две велике крађе. Но како „три пут бог помаже", то се десила и трећа. Иван Васиљев, Бугарин, који је радио у магацину Прометне Банке —Босанска 73, стар 18 год. а који је узгред носио лажно име „Андон Доке" украо је у магацину касицу са 15000 динара, па по том умакао.

ПОЗОРИШТЕ

—:—

У суботу 16 ов. мес. место драме „Габријел Боркман" од Хенрика Ибзена, за коју припреме још нису довршене, представљаће се Бријеова комедија у три чина „Бланшета".

Белешке

—:—

Венчање. — Г. Давид Алаљ трг. овд. син Аврама Алаљеа бив. трг. овд. венчаће се у недељу 17. ов. м. у 10 и по час. пре подне у овд. синагоги Бет Израел са г-ђом Бујунем, кћерком г. Самуила Каламића трг. овд. Умољавају се сродници и пријатељи да ово сматрају као позив. Скуп сватова и честитање у синагоги. Адреса за телеграме Д. Алаља—С. Калиић, Змај од Ноћаја 8. Београд. 3158

Биоскоп „Коларац" дајe од 11. до 15. ових мес. ново потпуно успели филм фотографске секције главног ђенералштаба — почек Регента Александра у Сарајеву, са две величанствене комике, краља комичара Шарла Шатлена. Дневна предста на од 3—7. вечерња у 9. 3148

На знање. — Музичка школа „Станковић" набавила је извесан број клавира од којих ће задржати неке за своју потребу а остатак ће уступити својим ученицима по фабричкој цени. Ближа обавештења у музичкој школи „Станковић" (Милоша Великог ул. бр 1) од 10 — 12 и од 4—6 часа. 3155

Црепа апатинског и стакла ЗА ПРОЗОРЕ у великим количинама продаје по најумеренијој цени радња ЂОРЂЕВИЋ и ЈЕРЕМИЋ Немањина бр. 1. Телефон бр. 1468. 3156

На продају или под кирију И биограф са сеђењком и лампом у Сисдереву. Уистата Величковића. Будимска ул. 26. 3154

ДРВАРА Љубомира ТУЗЛИЋА до „Бристола" — Херцеговачка 9. Продаје: дрва букова дин. 85.— метар растова 85.— дикера грабова 95.— дин. 3121

Услед елементарних непогода, ноћас нисмо могли добити везе са Загребом и Љубљаном.

ХРОВАТ И КОМП. ЉУБЉАНА

Краљска индустрија ланеног уља и ланеног фирнаја препоручује своје прв'окласне фабрикате.

I-а фирнајза од ланеног зеј-
:: :: тина двапут куваног :: ::
I-а фирнајза за беле боје и
I-а чистог ланеног зејтина

У СВИМА КОЛИЧИНАМА ПО НАЈЈЕФТИНИЈОЈ ДНЕВНОЈ ЦЕНИ ЈЕДИНА ПРОДАЈА ЗА СРБИЈУ У ТРГОВИНИ БОЈА И СТАКЛА ЗА ПРОЗОРЕ:

:: БЛАГОЈЕ СТ. ДИНИЋ ::

Телефон бр. 366. БЕОГРАД Теразије бр. 9.

одакле се стоваришта испоруке одмах извршују. 3097

ТРГОВЦИМА НА ЗНАЊЕ!

Прима шпанског пирина и коже шевро и боис, цилеле прав ирсе, мушких чарапа, силаског карбата ко жели по врло умереним ценама купити; стигао је шеф јеине велике Трговачке куће из Барцелоне, те нека се цењене муштерије обрате сваког дана од 15—18 часова на: 3120

:: Трговачко Предузеће ::
„АВАЛА"
Краљ Милановa ул. бр. 36.

БЕНЗИН спец. теж. 0,720 на продају, мање количине по цени 6.50.— литар, веће количине по погодби

ГАРАЖА „ВУЛКАН" инжињера Александра М. Павловића — Цара Уроша улица бр. 1. између хотела „Круне и „Српског Краља." 3127

СОБУ чисту, без или са намештајем тражи за 1. новембар или за 15. ов. мес. бинкар. чиновник. Понуде слати управи ов. листа под знаком „Самац 28". 3141

ЛИЦИТАЦИЈА за износ фекалија

На дан 20. октобра т. г. у 3 сата по подне одржаће се јавна и усмена II-га лицитација у канцеларија Економата Општине Београдске, за издавање концесије пражњења нужника и помијара у Београду, за време од 1. новембра ове год. до 31. октобра 1923. год. Услови се могу видети сваког радног дана у канцеларији економата. Позивају се заинтересовани да на ову лицитацију изволе доћи.

Од Суда Општине Града Београда А. Бр. 43701. од 6. октобра 1920. год. у Београду.

ИМАЊЕ НА ПРОДАЈУ

ИМАЊЕ у центру Београда величине 1100 кв. м. са десет станова: сеоски од тврдог и три од испитног материјала, продаје се под врло повољним условима. Обавештења даје адвокатска канцеларија г. Б. М. Вучићевића, палата „Росија" I. сваког дана од 5—6 час. по подне Телефон бр. 38. 3134

Д-р ДАВИД АЛБАЛА

ЛЕКАР ЗА УНУТРАШЊЕ БОЛЕСТИ. ВРШИ МИКРОСКОПСКЕ ПРЕГЛЕДЕ. УБРИЗГАВА NOVARSENO :: :: BENZOL У ВЕНЕ :: ::

Прима од 2—4, Јевремова 37, испод главне пијаце. 3098

Служавка потребна је. Може одмах ступити; Зорина улица 84. 3131

Биоскоп „КАСИНА"

Данас 14. о. м. последњи пут

Макс и мала кафана

Комедија у 6 чинова

Од сутра 15. ов. мес. игра се

ЦИРКУС-БАРЕ

Православна филмска сензација у 7 чинова 3126

СТАН од пет собе се остали прикладностима намештен или празан тражи се одмах за једну годину породицу. Јавити хотелијеру код „Златног Анђела" Васина 13 Телефон 718. 3149

Берберска радња на продају. На истом месту обратити се Жику Степановићу берберину Краља Михајлова споменика бр. 5 3151

Модеран СТАН у замену

Заменио бих мој стан с лица, од 3 собе предсобе кухње шпаја у центру за мања стана.

Понуде слати на администрацију ов. листа под „Замена". 3147

ДЕЧИЈИ ЛЕКАР

Шеф Одељења Опште Државне Болнице за дечје болести

ДОКТОР

МИЛЕНКО МАТЕРНИ

Станује у Краљевској улици бр. 15 — Телефон бр. 286.

Штампарија МАН. СОКИЋА, Коларчева 9.

Одговорни уредник Трајко Гиигоријевић Краљ Михаиловa ул. бр. 19.

ЦЕНА 0'50 ДИН. ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 5 Ч. УЈУТРО БЕОГРАД, ПОНЕДЕЉАК 29. НОВЕМБРА 1926 ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 5 Ч. УЈУТРО. ЦЕНА 0'50 ДИН.

ПРАВДА

БРОЈ 260

Уредништво: Кеј Краљевића 10. — Телефон 81. — Телефон Штампарије 1113. Ненаплаћена писма примаће се. С. Х. С. — Од 10 до 12 часова и после 18 сати.

Власник и Директор Димитрије М. Сердић

Огласи се примају у Кеју Краљевића 10. (Трг Краља Милана), по утврђеној тарифи. Телефон штампарије 1113

ГОДИНА XVI

Резултати Избора

— Јуче су извршени у целој земљи избори у реду — У Београду су демократи, радикали и комунисти добили по два посланика — У Љубљани су изабрани: демократи 1, клерикалци 1, комунисти 1, народни социјалисти 1 — У Загребу демократи, комунисти, заједничари, радићевци и франковци по 1 посланика — Учешће бирача у Србији је врло мало —

Као и на општинским изборима јуче је Београд изгледао миран. Нигде није било никаквих великих сукоба. Неки страни новинари, који су у последње дане врло често у нашој редакцији, чудили су се: да грађани не праве никакве изгреде за време избора. Био је истина, један мали инцидент и то га није створио неки пијанац, већ главом министар В. Јанковић. Пред Управом Водовода, где је ишао на гласање, поцепао је он лично једну карикатуру Н. Пашића. Због тога је имало непријатно објашњење са публиком, којој је морао рећи: „Шта хоћете, ја сам министар Јанковић, тужите ме."

Резултат избора у Београду је био познат тек око 7 часова. Нервоза је била врло велика. У Београду је гласало свега 12505 бирача и ако их има у списку 15604. Учешће је дакле било нешто мало веће него на општинским изборима.

Демократи су добили 3195 (раније 2840), радикали 4293 (раније 3190), комунисти 4050 (раније 3630), републиканци 448 (раније 547), занатлије 352, ратници 167. Количник је 2084. Радикали су добили 2 по количнику, а демократи и комунисти по 1 по количнику и по 1 по остатку.

Изабрани посланици у Београду су: Демократи: г. г. Љуб. Давидовић и Д-р Коста Кумануди; Радикали: г. г. Н. Пашић и Мих. Марјановић; Комунисти: Д-р Сима Марковић и Павле Павловић. Радикали су синоћ правили и манифестације носећи срп. заставу и певајући нашу срп. химну.

*

Око 6 часова у вече Министарство Унутрашњих Дела је почело добијати извештаје из унутрашњости о реду у земљи. Све вести из Хрватске гласиле су, да свуда влада потпун ред, да је време лепо и да је учешће било врло велико.

Извештаји из Војводине су били такође добри. И тамо је учешће бирача знатно, а ред је био најбољи.

Телеграми из Црне Горе су били врло похвални. Сви су јавили, да се избори спроводе у највећем реду и да нигде нема никаквог сукоба.

Из Сарајева је јављено, да је свуда било реда, само су Чокориловци у срезу високом изазвали сукоб са тежацима и у место да полупају главе као што су били замислили, они су полупали гласачке кутије; гласање ће се ту поновити.

*

Забрана алкохола може се рећи да је у главном пригодно поштована, ма да је за Београд и Србију старих граница у главном излишна за изборе. То је мера потребна за политички неутинриране крајеве бив. Аустро-Угарске, где није било избора без крвавих нереда. Изузетак су чиниле неке групе радикала, који су се око подне вуцарали мртви пијани по фијакерима. У једном таквом фијакеру лежао је један тип, који је пуштао неке неартикулисане гласове, а у руци је носио избледелу заставу која се вукла по прашини.

ГЛАСАЊЕ У БЕОГРАДУ

ГЛАСАЧКО МЕСТО	Дем.	Радик.	Ком.	Рес.	Ратн.	Занат.
Осн. школа у Душанов. ул.	101	321	189	12	5	13
Управа водовода Југоз. ул.	152	289	116	20	6	6
Осн. школа код Саб. Цркве	185	250	121	29	7	8
Женска гимн. у Натал. ул.	142	227	148	16	18	10
Осн. школа у Босан. ул.	114	201	220	18	18	24
Хотел Бристол	198	191	93	21	11	9
Оп. благ. угао Вас. и Добр.	158	217	155	20	5	10
Раднички станови	128	216	248			
Друга београ. гимназ.	172	217	152	27	6	30
Дечије Забавиште	138	167	183	22	6	13
Осн. школа у Палилули	116	115	246	12	2	23
Осн. школа Ист. Врачар	147	230	110	35	11	12
Осн. школа Запад. Врачар	121	147	109	25	6	4
Бајлонова Пивница	159	120	191	9	17	16
Шуменковић	159	154	125	25	5	10
Златни Праг	139	138	212	19	4	16
Хотел „Славија"	185	185	121	34	6	11
Осн. школа у Макенз. ул.	135	175	121	25	13	22
Чубура	110	144	163	19	6	22
Игњатова Пивница	113	82	245	10	2	20
Осн. школа код „Резерв."	123	136	178	19	7	38
Једрене	98	118	211	9	6	17
Јагодина	47	55	81	5	1	8
Кафана Штајнбрух	95	178	270	9	4	8
Укупно:	3195	4293	4050	448	167	352

Резултати у Хрватској

ЗАГРЕБ. — У Лики Врховине гласало 800, сви за демократе. Остале листе без куглице.

ЗАГРЕБ. — У вароши гласало свега 15642, количник је 3120. Резултат: демократи 2726 (изабран Милан Ројц), комунисти 3856 (Симо Миљуш) социјалисти 304, комунисти Радошевић 360, радикали 234, франковци 3351 (изабран др. Марко Кошутић), заједничари 2892 (изабран Ђуро Шурмин), Радићевци 1050 (изабран Радић), Бањанинова листа 553, клерикалци 316.

ЗАГРЕБ. — У Двору резултат: демократи 420, клерикалци 5, комунисти 7, рад. 11, сељаци 147, заједничари 14. У Ловинцу резултат: радикали 44, дем. 35, ком. 34, Радић 367.

ЗАГРЕБ. — У Лики су гласали сви без разлике за демократе. У загребачкој општини односи победу Радић.

ЗАГРЕБ. — У вараждинској, беловарској и загребачкој општини сељаци гласају за Радићевце. Његова група ће добити бливу 40 посланика.

ЗАГРЕБ. — Извештаји нису још срећени. У беловарској општини гласало 18.000 за Радића, за демократе 1650, остале листе испод 100. У вараждинској Радић добио 80 на сто, а у загребачкој скоро све.

СИСАК. — Демократи 219, клерикалци 6, комунисти 165, социј. 346, Радић 5, заједница 292.

ПОЖЕГА. — Демократи 416, заједница 216.

ОКУЧАНИ. — Гласало 957, демократе 758, остало друге странке. У Заложници демократи 441, радикали 1.

БЕЛОВАР. — Демократи 89, Радић 94, Заједница 189, Франковци 97

ПЕТРИЊЕ. — Демократи 108. комун. 112, заједница 58. Радић 580, радикали 80.

ИВАНИЋ ГРАД. — Демократи 122, рад. 120.

У ЈЕТРОВИЋУ. — Демократи 92, Радић 178.

ГРАДАЦ. — Демократи 584, Франковци 14.

КРИЖЕВЦИ. — Демократи 61, Заједн. 111, Радић 95.

ОГУЛИН. — Дем. 48, заједница 96, Радић 14, рад. 10, ком. 45, Франковци 258, Поточњак 5, Ленац 3.

ЗАГРЕБ. — У Славонији комунисти најбоље стоје, а клерикалци много мање него што су мислили.

БЕЛОВАР. — Сремски резултат: демок. 1654, заједница 265, Радић, 18.024, рад. 135, клерикалци 236, ком. 421, франковци 359, сељ. савез 128.

Резултати у Војводини

Н. САД. — У Меленцима: радикали 218, демократи 99, соц. 36, комунисти 1224, ван странака 87. У Турском Бечеју: радикали 257, демократи 21, соц. 6, комунисти 50, клерикалци 9, ван странака 78.

ВРШАЦ. — Радикали 606, демократи 296, социј. 416.

СОМБОР. — Радикали 1408, Буњевци 504, демократи 192, социј. 802, комунисти 30.

НОВИ САД. — Депестентин: радикали 288, демократи 130, социј. 7, комунисти 3 Тител: социјал. 194, комунисти 4, демократи 55, радикали 252. Тисач: социј. 3, комунисти 20, демократи 18, радикали 58. Гардиловци: соц. 27, комун. 12, демократи 8, радикали 57.

Н. САД. — Стари Шов: соц. 3, ком 20, дем 18, рад. 558. Барага: рад. 381. Фијубаш: соц. 1, ком. 3, дем. 10, рад. 63. Ово су све општине из околине Н. Сада. У вароши су радикали измакли демократима за 150.

Н САД — Кутив: соц. 7, ком. 287, дем. 80, рад. 228. Жобаљ: соц. 197, ком. 6, дем. 59, рад. 718. Стари Уток: соц. 3, ком. 15, дем. 30, радик. 429. Глошан: соц. 4, ком. 228, дем. 183, рад. 14. У Ковиљу: соц. 62, ком. 20, дем. 32, рад. 98. У Паланци: соц. 12, ком. 56, дем. 375, рад. 501. У Обровцу: дем. 24, рад. 196.

Н. САД. — У целој Војводини радикали добијају 22, демократи 10, буњевци 4, комунисти 3, социј. 3, сељаци 2.

Резултати у Словеначкој

ЉУБЉАНА. — По првим извештајима клерикалци добијају знатно мање него што су очекивали; исто тако и демократи, Комунисти добијају неочекивано. Од демократа су за сада изабрани: Тавчар и Жерјав. Клерикалци неће имати ни 18 мандата.

ЦЕЉЕ. — Клерикалци 58, демократи 336, нор. соц. 101.

МАРИБОР. — Из 41 општине: клерикалци 3254, сељачка 2076, демокр. 894, социјал. 3775, народни соц. 864, комунисти 1843.

ЉУБЉАНА. — У Нов. Градецу клерик. 6354 нар. соц. 219, демок. 430. соц. 3789.

Резултат у Љубљани

ЉУБЉАНА. — Од 11500 гласало свега 8794, количник 1758. Резултат је: демократи 5196 (изабран др. Иван Тавчар), клерикалци 1752 (изабран др. Андреј Госар), комунисти 1499 (изабран др. Милан Лемен), народни социјалисти 1189 (изабран Иван Д.ржић), социјал демократи 1158 без мандата.

Резултат у Суботици

СУБОТИЦА. — Резултат у округу: демократи 2192 (изабран Нов Матић), радикали 2577 (изабрани др. Јован Радоњић, Иван Црнковић, др. Јоца Манојловић); комунисти 2356 (изабрини Драгомир Марјановић, Арса Стаменковић и Андрија Баци); Буњевци 2165 (изабран Блашко Рајић); пучка 519.

Резултати у Далмацији

СИЊ. — Огромном већином су победили демократи.

СПЛИТ. — Избори прошли мирно, било само туче у Супетру. Резултат је: демократи 2608, комунисти 5346, рад. 3415, земљор. 5077, Дринковић 1408, клерикалци 4675, ван странака (Смодлака 2418). Клерикалци добијају вероватно 3, земљорадници 3, ван странака 1, комунисти 2, демократи 1, радикали 1.

Резултати у Босни

САРАЈЕВО. — Резултат у вароши: Муслимани 2298, ком. 1723, хрв. пучка 355, хрв. тежачка 295, савез тежака 58, радикали 1240, демократи 247, Чокорило 160, Шериф Арнаутовић 88.

САРАЈЕВО. — У округу сарајевском највећи број гласања добија демократско-тежачка листа Ђоке Перина.

САРАЈЕВО. — Као у Високом Чокориловци су и у Добоју напали и разбили кутије. На оба места је гласање обустављено.

Доњи Банат

ПАНЧЕВО. — У Доњем Банату демократи су добили 3 посланика: Д р Душан Бошковић, Д-р Светомир Мијатовић, Д р Јован Вулетић.

Сремски округ

ЗЕМУН. — У вароши резултат: рад 600, дем. 222, ком. 109. Радикали су вршили пресију на гласаче.

Округ З. Бечкерек - В. Кикинда

БЕЧКЕРЕК. — Резултат избора је: радикали 6742 (изабрани Момчило Нинчић, Урош Лисуљ, др. Иван Веселиновић, др. Светислав Михаиловић адв.); демократи 5797 (изабрани прота Милутин Јакшић, Славко Шећеров и др. Жарко Јакшић адв.); комунисти 5600 (изабрани Влада Марковић и Никола Ковачевић), сељачка странка 1577 (изабран Стеван Бењин), социјалисти 907, ван странака 1036.

Кумановски округ

КУМАНОВО. — Комунисти добијају 3, демократи 1, муслимани 1.

Мостарски округ

МОСТАР. — Муслимани су добили 3, клерикалци 3, радикали 2, демократи 1, хрват.-сељачка 1.

Призренски округ

ПРИЗРЕН. — У вароши је резултат: комунисти 768, радикали 283, демократи 362.

Битољски округ

БИТОЉ. — Резултат у варошима Битољу, Ресну, Прилипу и Кичеву: дем. 1536, рад. 930, ком. 1574, муслимани 2036.

Новосадски округ

Н. САД. — Радикали 13.465, дем. 2589, соц. 1924, ком. 1454. Изабрани су: дем. др. Милош Бокшан, соц. Павле Татић и радикали др. Славко Милетић, др. Живко Продановић, Марко Вилић, Јанко Перић, др. Милан Свињарев, др. Јанко Шајачић.

Сомборски округ

СОМБОР. — Радикали 7099, демократи 1373, клерикалци 2364, соц. 2780, ком. 523. Изабрани су: Павле Маринковић, др. Милан Секулић, Иван Еветовић, Јаша Томић, Стеван Михаљиф, Павле Теразин, др. Јоца Лалошевић, Сима Шевић.

Пожаревачки округ

ПОЖАРЕВАЦ. — Изабрани су: демократи др. В. Маринковић, др. М. Миловановић; радикали др. Станојло Вукчевић, Љуба Сегединац и министар Ј. Јовановић; комунисти Триша Кацлеровић; Рибарац; сељачка странка Милан Ж. Милорадовић.

ПОЖАРЕВАЦ — Демократи 7904, рад. 8013, ком. 3307, републ. 540, сељаци 5424, Рибарац 1831, Гребенац 547.

Руднички округ

Г. МИЛАНОВАЦ. — Демократи 3165 (изабрани Павле Анђелић и Милорад Драшковић), радикали 3034 (изабран Чврчић), сељаци 2093, комунисти 1131.

Ваљевски округ

ВАЉЕВО. — Учешће бирача у округу је врло слабо. Обе демократске листе су за 5 на сто јаче од радикала. Јављају нам телефоном, да је и у рудничком, чачанском и ужичком округу врло слабо учешће, тако да им трећина бирача није изашла на изборе.

ВАЉЕВО. — Ваљевски округ дао је ове резултате: демократи Пера Марковић 5165, радикали 7298, сељаци 4312, Мика Радивојевић 2566, комунисти 2661, републиканци 971. Изабрани су: радикали, Стеван Јанковић и Марко Ђуричић, демократи Пера Марковић, сељачка странка Војислав Лазић, комунисти Милош Требињац.

Пиротски округ

ПИРОТ. — Резултат у вароши: радик. 366, демократи 143, комуниста 916 сељаци 139.

Подрински округ

ШАБАЦ. — У вароши је резултат: комунисти 546, демократи 329, радикали 305, сељаци 23, Шкорић 11, Мих. Ранковић 2. Примећује се мање учешће бирача, комунисти опадају.

Крагујевачки округ

КРАГУЈЕВАЦ — Резултати у вароши: Комунисти 900, демократи 490, радикали 249.

КРАГУЈЕВАЦ. — Непотпун извештај без 21 општине: радикали 5028: демократи 4986, сељаци 3934, Кујић 1562, комунисти 1797, републиканци 809, ратници 402.

КРАГУЈЕВАЦ. — Демократи 5962, радикали 5818, сељаци 4252, републ. 1119, комунисти 2973, Кујић 2245, ратничка прва 512 и друга 130; остају још у Кујићеве општине. Демократи добијају носиоца д-р Милоша Радосављевића и проф. Жику Видаковића квалификованог кандидата. Изабрани су рад. Илија Михаиловић, Срета Кујић, Михаило Стајић сељак и комун. Павле Павловић.

Смедеревски округ

СМЕДЕРЕВО. — Изабрани су демократи: Коста Тимотијевић, Милан Пантелић, Живота М. Станковић; радикал Живојин Тусић; сељачка стр. Јеремија П. Јеремић.

Београдски округ

БЕОГРАД. — До 3 сата ноћас стигао је за округ београдски овај резултат (непотпун): Цермановић 355, Жујевић 4577, Р. Ђокић 1003, Милован Лазаревић 1904, Ребрић ком. 1314, Гочић рат. 602, Светозар Ђорђевић 2836, Драг. Јоксимовић 470, Сушић 1389, Вела Анимовић 1362.

Нишки округ

НИШ. — У вароши резултат: ком. 1554, рад. 479, дем. Агатоновић 435, дем. Марковић 140. Није гласало 2138

НИШ — Комунисти 4381, Милан Марковић 2216, Агатоновић 3105, Срећковић радикал 1583, Ст. Протић 6603. Изабрани: Агатановић, Марковић, Срећковић, Владимир Марић, Стојан Протић, Тешман Николић и Никола Узуновић.

Чачански округ

ЧАЧАК. — У вароши резултат: демократи 252, радикали 281, комунисти 221, сељаци 7.

ЧАЧАК. — До сада стигао извештај за 46 општина из Драгачева, Жиче, Трнаве: демократи 3008, радикали 4861, сељаци 2384, комунисти 964.

Округ Крајински

НЕГОТИН. — Резултат у вароши: рад. 301, дем. 76, Машић 258, рад. дисидент 6, ком 158

Крушевачки округ

КРУШЕВАЦ. — У вароши резултат: рад. 516, ком. 286, дем. 281.

Врањски округ

ВРАЊЕ. — Радикали 121, демократи 463, ком. 351, рел. 23, сељаци 136

ВРАЊЕ. — Без 25 општина: радикали 6300, демократи 6700, комунисти 4000, сељаци 1090.

Демократи у варошима

У овим варошима су демократи добили већину: Трстеник, Смедерево, Бела Паланка, Владичин Хан, Ћуприја, Параћин, Жагубица, Бијело Поље, Плевље, Пријепоље, Љубовија, Куршумлија, Вршац и Бела Црква.

Прогноза Сршкића

САРАЈЕВО. — Предс. владе Сршкић даје ову прогнозу за Босну: демократи 8, радикали 16, Муслимани 22.

Амнестија Радића

ЗАГРЕБ, 28. новембра. — Пошто, је Регент Александар потписао указ о амнестији политичких криваца, међу које спада и Радићева кривица, то је председник судбеног стола др. Вајић позвао Радића и саопштио му да је помилован. Одмах га је пустио у слободу. Радић је узвикнуо: „Живео Регент Александар" и одмах је отишао да гласа.

Одесса

—:—

Свестан грађанин

Један општински чиновник улаже стално своје уште као комуниста. У „Демократији" једног дана нађе вест, да је и он био предлог за студентски дем. дом. Али другог дана у „Самоуправи" је сазнао његово назвиште, да је грешка.

Наш пристанак

—:—

ПАРИЗ. — Јављају из Женеве да је Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца дала свој пристанак за пријем Аустрије у Лигу Народа. Надлежна подкомисија усвојила је принцип тога пријема.

Против Москве

—:—

ЛИОН. — Ванредни конгрес Синдикалистичке Интернационале санкционисао је у петак, у Лондону, прекид односа између Амстердамске Интернационалне Федерације и Треће Интернационале у Москви. Изглосана је једна протестна резолуција против большевичких клевета, којом се спори право совјетима да говоре само у име Интернационалне Федерације Синдиката, већ у опште и у име руског пролетаријата

Јеврејска бујица

—:—

БЕЧ. — Аустријска Република је решила да протера све стране; међу овима се налази 60 000 пољских поданика, а од ових су преко 90 од сто Јевреја. Мали део враћа се у Пољску, а већина иде за Југославију.

Борис Савинков

—:—

ЦАРИГРАД. — Врангел реорганизује војску. Борба против Ленина не престаје. Душа и центар те борбе је сада Борис Савинков. Значајно је то, да овај највећи револуционар, организатор убиства Сергија и Плеве, сада ради на акцији против большевика. Савинков признаје Врангела за вођу, а уз њега је и Чајковски, који изјављује: да су большевици нашкодили Русији за 3 године више него Романови за триста. Савинков има војску под Минском.

ГЛАД У КИНАЈУ

—:—

АМСТЕРДАМ. — У Кини су 352 округа, у којима станује преко 58 милиона становника, изложена великој глади. Људи се хране само корењем и сувим лишћем, а неки продају и своју рођену децу; а они пак, који нису у могућности да продају своју децу, убијају их.

Француска војска

—:—

НАУЕН — Према писању штрасбуршких немачких листова, броји данас француска војска 55 дивизија према 40 дивизија пре рата. Листови истичу да су сви гарнизони у Елзас-Лотарингији, према новом војном закону, повећани са једном четвртином до једне трећине досадање јачине.

„Graeca fides"

—:—

ЛИОН. — Представници разних грчких група у Цариграду, заклели су се на Еванђељу да ће остати верни Венизелосу, док је међутим Васељенски Патријарх упутио телеграм новој грчкој влади уверавајући је у своју оданост.

ЛОНДОН. — „Тајмс" доноси једну вест из Атине, према којој је приступ Грчке у Малу Антанту већ готова ствар. Споразум између Београда и Прага, Атине и Букурешта, Букурешта и Београда чини темељ тога савеза. (Да није то неки јако задоцнио телеграм... Ур)

ТАЈНЕ ПРИПРЕМЕ

—:—

МИЛАНО. — „Коријере" јавља, да су у Трсту код неког шпедитера Фелича Минигна ухваћена 3 сандука са 12 немачких брзометки и 3180 пушчаних метака. Утврђено је, да су још раније прокрцујмачрене веће количине пушака из ратног плена за Торино. Нема се још, је ли по среди какав большевички покушај или обична спекулација.

Италија на Кавказу

—:—

МИЛАНО. — „Коријери ди Наполи" доноси чланак, који је изазвао општу пажњу у целој Италији. Износи појединости о историји пројекта који се био појавио у пролеће 1919. год.: да Италија, на предлог Енглеске, пошаље на Кавказ већи број трупа. Наполитански лист истиче, да је искључиво заслуга бившег председника мин. савета Нитија, што до ове авантуре није дошло. За Кавказ је било одређено читавих 12 дивизија. Бродови за њихов пренос већ су били спремљени у Таранту. У то је пао Орландо. Предајући дужност Нитију, Орландо му је предао и врло замашни досје о том предмету, преклињући га да идеју о експедицији не напушта и истичући користи од запоседања тих неизмерно богатих области. Нити пак није никако могао да се сложи са тим авантуристичким планом и убрао је решио, да се трупе не шаљу на Кавказ.

Преносећи ову вест „Секоло" вели, да има заслуге и до генерала Кавиље што се Италија није уплела у такву авантуру, која би је довела у оружану борбу и са Кемалистима и са совјетском Русијом и нанела Италији нове жртве и нова понижења.

ПРЕТИ ОПАСНОСТ

—:—

ЛОНДОН. — „Тајмс" у допису из Софије бележи прве последице политичког преокрета у Грчкој. У допису се вели, да Бугарска настоји скренути на себе симпатије, које су савезници гајили према Венизелосовој Грчкој, а да прети опасност да се прекине савез између наше државе и Грчке, који је Венизелос био успео обновити.

ПАРИЗ. — Овде преовлађује све више мишљење, да ће савезници у погледу повратка Константина на грчки престо имати заједничко мишљење и да се неће мешати у то питање, ако се Грчка одлучи за Константина. Али „Матен" и „Тан" већ пишу, расправљајући ово питање, о финансијским репресалијама и предсказују: да ће Грчка доћи у безизлазну ситуацију.

ГОВОР ХАРДИНГА

—:—

ПАРИЗ. — Хавас јавља: Нови председник америчке републике Хардинг одржао је говор на дан годишњице примирја и истакао, да Америка жели пријатељство са свима народима, али тражи независност и слободу своје земље. Хардинг верује, да ће трговачка Америка имати најјачег утицаја у свету. „Ми не тражимо усамљеност, рекао је он; нећемо се отресати примљених обавеза, нити ћемо напуштати своје пријатеље; али се никада нећемо одрећи своје народности.

Принчевска афера

—:—

БЕРЛИН. — Велику сензацију изазивају вести о кривичној истрази због лажног пријављивања пореза против читавог низа првих личности старог режима. Оптужују се међу осталим: кронпринц, односно управник његових имања у Немачкој, његова браћа принчеви Оскар и Ајтел Фридрих, принц Леополд и Лудендорф. (Према ономе што смо ту скоро писали о Кајзеру, пореско је забушанство канда општа болест „светлог" дома Хохенцолернових.)

Члан 18. Лиге Народа

—:—

ЖЕНЕВА. — У току последњих расправа од најважнијих предмета био је истакнут предлог холандског представника Кернебега, који је тражио ревизију чл. 18. Лиге Народа. У том члану је реч о публиковању и регистровању свих интернационалних уговора. У члану 18. вели се: „Сваки уговор и свака конвенција, који у будуће буду закључени од стране једног члана Лиге, морају бити одмах регистровани у секретаријату Лиге и одмах после тога објављени. Ни један од ових уговора или конвенције неће бити пуноважни све дотле, док не буду регистровани". Овај се члан тумачи на разне начине: једни тврде, да су уговори пуноважни одмах по ратификацији, док други заступају мишљење, да им се може дати пуноважност само после регистровања.

Карнабек је истакао потребу, да се јасно протумачи овај члан, како би се избегле несагласности у тумачењу. Рђаво тумачење врећало би достојанство Лиге Народа, јер не би била искључена могућност, да се и даље закључују тајни савези и конвенције, који би у недалекој будућности могли обновити год. 1914. На предлог председника Химанса, одлучено је, да се тај предлог упути на проучавање једној нарочитој комисији, која ће бити састављена од правника, и ова ће поднети једној извештај будућој седници. И тако је ова комисија добила време од једне године да проучава чл. 18. Лиге Народа.

ГОРКА У ЛОНДОНУ

—:—

ШТОКХОЛМ. — Максим Горки и народни комесар Луначарски налазе се на путу за Лондон, одакле ће сратити у Берлин. Они путују послом, који се односи на обнову просвете у Русији.

„СУНЂЕР"

—:—

НАУЕН. — Међународни конгрес стручних удружења у Лондону одлучио је да се тражи поништај свих ратних дугова са додатком холандског делегата, да суму немачке оштете утврди Лига Народа и да се посредовањем Лиге врши и сама исплата.

ЕНГЛЕЗИ Д'АНУНЦИЈУ

—:—

ЛОНДОН. — У овдашњим политичких круговима влада опште мишљење, да ће Италија умети ценити потпис, који је дала на рапалски уговор и да неће дозволити д'Анунцију да и даље исмево њено достојанство.

ТРГОВИНА БОЉШЕВИКА

—:—

ШТОКХОЛМ. — Овде је приспео трговински представник Совјета и јавно штампи, да большевици намеравају купити у Шведској робе за 75 милиона рубаља у злату. Злато, које се налази на путу за Шведску, тежи 20 тона.

Устав и нов наратај

—:—

У „Гласнику" Мин. Здравља објављује г. Јован Јовановић чланак „О државном старању за мајке и одојчад". Писац констатује, да ми без рата и битке губимо сваке године 20000 мртвих и 100.000 рањених у породиљама и новорођенима. Ако се овом броју дода губитак у одојчадима због неподесног рођења, онда цифра постаје и сувише велика. Неопходно је истицати човека као најдрагоценију имовину и чувати је свим својим средствима од пропадања. За ово питање морају се заинтересовати не само лекари, већ и политичари и националне економисте, јер смрт сваке мајке и сваког детета у ствари је националан губитак.

Код нас има 20 од сто породиља којима би се морала указати помоћ. За пријем тога броја имало би се установити 20 већих обласних гинеколошких установа. Потребан број лекара и бабица имали би дати медецински факултети у нашој земљи, чија би функција морала бити правилна, јер се само сталним спремањем лекара може одвојити потребан број за установе ове врсте. Важно је девојке кратким курсевима спремати за матерински позив, али је исто тако важно увести у живот државне установе за одојчад и саморану децу.

Доносећи кратак извод овог врло лепог и убедљивог чланка г. Јовановића и препоручујући нашим читаоцима да се овим питањем, национално врло важним, мало више позабаве, завршавамо га са речима самога писца: „Унесимо у нови устав одредбу: „Држава узима под своју заштиту и старање трудне жене и породиље, одојчад и саморану децу.

Телеграми

—:—

Хелсингсфорс. — Из Петрограда јављају, да је совјетска влада ушла у траг новој анти-большевичкој завери. Ухапшен је већи број личности из официрског кора и приличан број совјетских чиновника.

Париз. — Совјетска влада ограничила је стране капиталисте да могу експлоатисати природна богатства Русије и извозити један део тих материја.

Праг. — Председник Републике одбио је да прими оставку Енглиша, министра финансија. „Боемија", у уводноме чланку, изражава задовољство и констатује да има могућности да се у Чехо-Словачкој Републици измире оба народа, Чехо-Словаци и Немци.

Науен. — Засушивање немачких планинских река прети да ће се морати обуставити пловидба на Рајни а то би значило престанак снабдевања јужне Немачке са угљем воденим путем као и спањивање снаге водених електричних постројења, јер су резерве воде немачких долинских брана скоро сасвим утрошене. Стање је у толико теже што немачка индустрија трпи велику оскудицу у угљу; то је последица споразума утврђеног у Спа.

Науен. — Огроман пожар у Шлесбургу на Вуперу уништио је прошлог петка земаљски музеј са неоцењеним старинским драгоценостима. Целокупна материјална штета цени се преко 40 милиона марака.

Берлин. — Пруски мин. унутрашњих дела спрема законски пројекат о интернирању непоузданих странаца.

Базел. — Конференција социјалистичких група, које су иступиле из друге интернационале, а која је била заказана за 5. децембар у Берну, одложена је.

Берн. — Кренуо је из Кенигсберга ради предаје последњи Цепелин, који је био намењен Италији.

Париз. — У лионским фабрикама опажа се велика навала радника странаца, у првом реду Италијана; услед тога наднице падају.

Дневне Вести

Жртвовање.

Јављају из Загреба: Овде је одржан састанак приморских избеглица, на коме се расправљало о њиховом повратку у крајеве, који су припали Италији. Одлучено је да пође што више наших људи на Ријеку, нарочито трговаца, занатлија и радника. Изабран је одбор који ће водити бригу око целе ствари.

Прелаз демаркационе линије.

Јављају из Загреба, да је владина наредба, којом је забрањен сваки прелаз демаркац. линије, стављена делимично изван снаге

Окружни избори

У јануару ће бити расписани избори за окружне посланике.

Одликовани трговци

По предлогу мин. финансија одликовани су трговци: Милан Јечменица орденом Св. Саве 3. ст.; Тома Раденковић и Јаков Алкалај Б. Орлов 5.; Петар Милановић, Жика Поповић - Градиштанац, Сава Поповић, Милан Јеремић (Пожега), Јанко Канабошин (Битољ) и Воја Радојковић (Алексинац) орденом Св. Саве 5.; Љубомир Бабић (Ниш), Миленко Љубић (Чачак), Тодор Перишић, Мих. Михаиловић (В Градиште) и Сава Марковић (Пожаревац) зл. медаљом за грађ. заслуге.

Корошцу је топло

Према саопштењу загребачке железничке дирекције, и у будуће ложиће се само — и то по могућству — браћи возовођама. После првог децембра (т. ј. кад се свет већ буде помрао), можда (!) ће се по могућству ложити и локални и путнички возови. Када ова редови буду изашли, надамо се да ће г. Корошец већ бити „у поседу" народног сургун-пасоша.

Спасавајте саобраћај

На београдској железничкој станици влада потпун неред. Неспособности врховних саобраћајних органа и недовољне диспозиције станичног персонала довели су дотле: да данас на станици има до 1000 неистоварених вагона. Хаос на београдској станици повукао је за собом претрпавање на свима станицама до Винковаца и данас је апсурдно говорити о макаквим комуникацијама. Корошец и Јалић то гледају мирно, као да је све у реду! Чланови владе вероватно и не знају за ову несрећу. Зато је бележимо и тражимо, да мин. савет спасава саобраћај, јер га је поп упропастио.

Општин. штедионица

По угледу на друге веће градове, суботичка је општина решила да оснује своју општинску штедионицу, преко које ће обављати своје новчане послове.

Фабрика коверата

Ових је дана у Загребу основана нова фабрика под именом „Творница коверата и конфекција папирних производа д. д." са капиталом од 6 милијона круна.

Стање здравља у Загребу

Према извештају градског физиката, стање здравља у Загребу у последње време је врло повољно. Епидемијске се болести јављају само у погледу врло ретких и усамљених случајева шарлаха и тифуса. У пркос рђавог времена, инфлуенце нема.

Нова фабрика

У Загребу је основана фабрика за искоришћење костију и других одпадака; таква фабрика постоји већ у Љубљани.

„Бановина"

Рударско друштво „Бановина", основано 1908. год., а које је радило до пролећа 1914. године на теренима у околини Глине и Петриње, сада ће се, како нам пишу, уз учешће неких загребачких банака национизирати и обновити.

Последње Вести

Примљене у 4.30 час. у јутру

— Саопштења извештаја „Правде"

ЗАГРЕБ. — У вировитичкој жупанији: Радић 3 мандата, демократи 1, заједница 1, комунисти 2, клерикалци 1.

ЗГОДНА ПРИЛИКА

ШТОФОВЕ — :: ПРИ ЗАВРШЕТКУ СЕЗОНЕ :: ШТОФОВЕ :: ЗА МУШКА ОДЕЛА :: ПРОДАЈЕ ПО СНУЋЕНИМ ЦЕНАМА АНАСТАС ПАВЛОВИЋ БЕОГРАД. 3465 — ШТОФОВЕ

Белешке

Венчање.

Г-ђа Бела кћи д-р Ђоке Јовановића фамиуса београдског округа и г Душан Колевић апотекар 25 ов. м. венчали су се у Сабор цркви. 3505

ПОЗИВАМ свакога који има да ваља потраживање од мене зок. **Никопа Радовановића**, бив. трговца из Арандјеловца, да се ваљане писмено или лично обратити погоднијем раду г-ту јавити најдаље до 1 јануара 1921. год

Драгиша Ант. Симић
трг. из Арандјеловца
3599

ЗА ДАМЕ И ГОСПОДУ

ВЕЛИКИ ИЗБОР ЖЕНСКИХ МАНТЛОВА МУШКИХ КАПУТА КАО И ОСТАЛЕ КОНФЕКЦИОНЕ РОБЕ ДОБИЛА ЈЕ ТРГОВИНА

Браћа П. Димитријевић
Краља Александра 6 3589

Маникирање ВРШИ СПЕЦИЈАЛИСТА. Кнез Михаилова ул. 47.
Браћа Г. Димић
дер. фризери
3552

Дрогерски помоћник

потребан је дрогерија Антонијевића; ступити може одмах; плата према способности до 1000 д. 3500

Пећи ирске
Плехаца, ногу и поцинкане
Решо за шпорхерде
Есера дротаних
Гвожђа у шипкама и обруча у свим димензијама и остале гвожђарске робе добија је
ГВОЖЂАРСКА РАДЊА
Јосиповић Костић Поповић
САВА (до пијаце Београдске Задруге)
Телефон 1306 3598

Штампарија МАН. СОКИЋА, Коларчева 9. — Одговорни уредник Трифко Грујоровић, Кнез Михаилова ул. бр. 19

ЦЕНА 0·50 ДИН. БЕОГРАД, УТОРАК 30 НОВЕМБАР 1920. ЦЕНА 0·50 ДИН.

ПРАВДА

БРОЈ 261. | Уредништво: Кнез Михајлова 19. — Телефон 81. — Телефон Штампарије 1113. Месечна претплата: за Краљевину С. Х. С. 15 дин. — за иностранство 18 дин. | Власник и Директор Манојло М. Сокић | Огласи се примају у Кнез Михајловој 19 (Грана Пасаж), по утврђеној тарифи власника листова. — Телефон штампарије: 1113. | ГОДИНА XVI

Резултати избора

Показују да је народ врло слабо учествовао на изборима

У Босни и Херцеговини

САРАЈЕВО. — Радикали су добили укупно у Босни и Херцеговини 12 посланика, југ. муслиманска организација 25, тежаци (удружени са демократима и добровољцима) 12, хрватска тежачка 6, клерикалци 3, комунисти 3 или 4, демократа 1 или 2.

У самој Херцеговини је сваки исход: радикали 1, Муслимани 3, тежаци 1, хрв. тежаци 1, клерикалци 3.

Бањалучки округ: радикали 4, муслимани 3, комунисти 1, тежаци 3, хрв. тежаци 1, демократи 1. Изабрани су: Никола Пашић, Душан Суботић, Раста Одавић, Петар М. Јовановић, Ибрахам Маглајић, др. Мехмед Спахо, Хамдија Ајановић, Душан Кецмановић, Јаков Ластрић, Мирко Ђурковечки, др. Марко Ребац, Петар Сушић.

Округ Бихаћ: рад. 1, Муслимани 4, свеа тежака 3. Изабрани су: др. Мирослав Спалајковић, др. Ристо Јеремић, Симо Крстић, Марко Гаковић, Хаџи Хафиз Ибрахим Маглајић, Хасан Маљковић, Хусеин Алић, Џафер Куленовић.

Округ Тузла: Изабрани су радикали др. М. Весић, Прота Матија Поповић, др. Момчило Ивић; Муслимани Ибрахим Маглајић, Храсница, Ахмед-ага Ковачевић, Ахмед Шерић, Осман Виловић и др. Абдулах Буквица; хрв. тежаци Мато Шимуновић; дем. Љуб. Давидовић.

Округ Травнички: Муслимани Сакиб Коркут, Хамид Хурбеговић, др, Ариф Хајриадић; радикали др. Милан Пећанац; хрв. тежаци др. Звонко Шарајцер, Мато Палавдић, Стјепан Пргомеђ; Богољуб Кујунџић тежак; комунисти Р. Богдановић.

Округ Сарајевски: Муслимани 5, радикали 2, хрв. тежаца 1, клерикалци 1, комунисти 1. Изабрани су: Спахо, Сеид Алибег Филаповић, Мујо Шекова, др. Храсница, др. Ариф Хајриадић; др Сршкић и Остоја Деспић; Ђура Баковић: Никола Џаџан

САРАЈЕВО. — Учешће у Босни било је ово: по селима просечно осамдесет од сто бирача, док је по варошима у главном било слабије, просечно шездесет од сто.

У Далмацији

СПЛИТ. — По неутврђеним резултатима радикали 1, клерикалци 4, дем. 1, ван странака 1, комунисти 1, тежаци 3.

Округ топлички

ПРОКУПЉЕ — Демократи 3 (изабрани су Мил. Ж. Јовановић, Коста Спасојевић, Видосав Стевановић); радикали 1 (изабран Драгољуб Бојовић).

ужички округ

УЖИЦЕ — Радикали 2 (Миша Трифуновић и Андра Станић), демократи 1 (Михаило Живковић), сељак 1 (Милисоје Станић), комуниста 1 (др Сима Марковић)

УЖИЦЕ — Резултат гласања је: радикали 5688, демократи 3752, комунисти 2295, сељачка слога 1889, др. Радоје Јовановић 964

Крајински округ

НЕГОТИН. — 3 радикала (др. Вел. Јанковић) и 1 демократе.

Тимочки округ

ЗАЈЕЧАР. — Изабрани су 1 сељак, 3 радикала (листа Аце Станојевића) и 1 комуниста.

Подрински округ

ШАБАЦ. — Резултат избора је у округу подринском: сељаци 3, радикали 3, демократи 1, комунисти 1.

Београдски округ

БЕОГРАД. — Коначни резултат је: Цермановић 303 куглице, Драг. Јоксимовић 486, А Жујовић 5725, Р. Бошић 1012, Милован Лазаревић 1969, Алекса Ребић 1398, Илија Грчић 765, Светозар Ђорђевић 2955, Сушић 1451, Вељко Аћимовић. Изабрани су: Алекса Жујовић и Јоца Јовановић; Светозар Ђорђевић; Милован Лазаревић и Милорад Сушић.

Округ чачански

ЧАЧАК. — Још нема резултата за 3 општине (ђаковичка, остатичка и вранешка). До сада резултати: демократа 5011 (Сокић), радикали 6074 (Ђосић), сељаци 2822 (Штављанац), комунисти 1235 (Коста Новаковић). Изабрани су: М. Сокић, М. Ђосић, С. Младеновић, Б. Штављанин, А. Радојевић.

ЧАЧАК. — Демократи су на посланичким изборима добили исти број куглица као и на општинским изборима од 22. авг.; радикали пак изгубили су у овом округу 3 500 гласова, нарочито у Драгачеву и Студеници, где су до сада били најјачи.

Резултати у Словеначкој

ЉУБЉАНА. — Демократи 3, клерикалци 15, комунисти 6, социјал демократи 6, народни социјалисти 2, самостална кметска странка 8.

Резултат у Црној Гори

У Црној Гори изабрани су: 4 комуниста, 3 демократа, 1 радикал, 1 дем дисидент и 1 републиканац. Изабрани су: Комуниста Јован Томашевић, Павле Жежељ, Богољуб Глигоријевић и Живојин Цветковић; радикал Милосав Рајчевић, републиканац Јован Ђоновић; дем. Спасоје Пилетић; демократи: др Чубровић, Тодор Божовић.

ЦЕТИЊЕ. — Комуниста 6938, Пилетић 1616, радикали 2658, званична демократска Чубровић—Божовић 3477, републ. 1604, Шћепан 621, А Радовић 1017. Нису стигли срезови горански, подгорички и крајински.

Резултати у јужној Србији

Косовски округ: 2 комуниста, 1 демократа, 1 радикал.

Битољски: демократи (К. Стојановић) 3, комуниста 3, радикали 1, Муслимани 1.

Охридски округ (Серафим, Крстић и др. Шуменковић) демократи 2, комуниста 1.

Округ белопољски је дао до сада, и ако непотпуне извештаје, овакве изгледе: 2 мандата демократима (Сретен Вукосављевић и др. Чубровић); муслиманско демократској носиоцу којој је Цемовић квалификован; борба је између Жугићеве и радикалске листе, која ће добити носиоца.

ПРИЗРЕН. — Резултати избора у овом округу су следећи: демократи 1, радик. 1, комуниста 2.

ШТИП. — На изборима добили комуниста 1, републиканци 2. Нема још увек потпуних извештаја.

СКОПЉЕ. — По завршеним изборима резултат је следећи: демократа 1, муслимани 1, комуниста 3. Весић са својим мандатом пропао је, и да није добио у Тузли, неће ушао у Уставотворну Скупштину.

КАВАДАР. — У тиквешком округу изборни резултат је: демократи 1, радикали 1, комуниста 2

ПЕЋ. — У Метохији демократи су добили великим бројем гласова сва три мандата.

Резултати у Хрватској

ЗАГРЕБ. — Рђићевци 51 мандат, демократи 20, заједничари 2 (Шурмин и Шегвић), радикали 7, франковци 5, клерикалци 3, комунисти 5.

Радикали у Босни

САРАЈЕВО. — У радикалским овдашњим круговима влада велика угнетеност због неуспеха на изборима у Босни у место 20 посланика, на колико су они рачунали, добили су свега 12 мандата.

Нису изабрани

До јуче у подне знало се да нису изабрани: Ив. Ковачевић, Мато Доваковић, Иван Лорковић, Ристо Јојић, Матко Лагиња, Антон Кристан, Брезигар, А. Рибникар, др. Јосип Смодлака, Јурај Бијанкини, Андрија Радовић, Божо Вуковић, М. Кливцин, Полечек, Пера комита, Јоца Продановић, Илија Илић, Медаковић, Антун Михаиловић.

Гласачи у Београду

У Београду је резултат гласања изненадио свет. Настала су разноврсна тумачења и по испитивању свих околности дошло се до овога закључка: да су у Београду гласали за радикале сви Јевреји. Даље се приметило, да је радикална странка у престоници умотрила психолошко стање Београђана, које је прилично узнемирено комунистичким акцијама. Радикали су изводили агитацију тако, као да су они странка која ће стукнути све екстремне елементе. У тој агитацији су они дошли дотле, да су се 28. новембра иносили 4. априлом. То је био врхунац експлоатисања грађанства, које се последњих дана било и сувише јако узнемирило комунистичким покретом.

Демократи су у Београду изишли појачани. За њих су гласали прави демократски елементи, који су искључиво за једну државу. Комунисти су и овога пута показали јаку организацију.

Стање синоћ

БЕОГРАД. — По званичним извештајима, које је до синоћ влада имала, радикали су имали 95 мандата, демократи 90, Радићевци 51, Муслимани 38, комунисти 38. Изгледи су такви, да ће Конституанта остати без већине, да у њој неће имати довољно група за изгласавање једне државе и да ће Конституанта изгледати врло разнобојна.

У бив. Краљевини Србији од 1914. год. демократи су јачи од радикала.

Дописне карте Са сликама, као и за славе БОЖИЋ и НОВУ ГОДИНУ. Продаје на мало и велико трговина канцеларијског материјала **Милана Д. Тодоровића** БЕОГРАД — Поенкарева ул. бр. 4 спрам Главне Поште. 3661

Издаје се ОДМАХ једна соба елегантно намештена, Улитата Уредништво. 3605

Господица Државни чиновник, тражи на равном 3000 динара, исплата урочно за 4 месеца. Плаћа интерес. Понуде под знаком „Ајлин" у администрацији листа. 3607

Тражимо господицу Вичну српској и немачкој трговачкој кореспонденцији, која би могла хонорарно радити 2—3 сата дневно. Оферте слати на пошт. фах 23. 3604

Ситуација

Разговор о Конституанти.

У политичким круговима се већ почело дискутовати о последицама, које могу наступити после оваквих изборних резултата. Страховито шарендо, у каквој ће Конституанта упасти, не даје ни коме наде: да ће она моћи нешто стварно, брзо и споразумно урадити. Уопште се предвиђају немогућности, да се једнинство државе изгласа са већином, јаком, иницијативном. Осећа се, да има јаких елемената, који ће директно саботирати рад Конституанте.

Како још коначни резултати нису познати, одлаже се једна јасно одређена дискусија по свима тим питањима. Владу, како сазнајемо, све то и поред непотпуних резултата сасвим окупира и она је јуче дискутовала о свима евентуалностима.

После избора

Однах морамо истаћи дубоки бол, који као орган јавности осећамо, што је наш народ на изборима узео врло мало учешћа. У осталим крајевима наше државе учешће на изборима је било знак знатније, него у старим границама Србије.

Свака ће се изненадити кад чује: да у Србији 28. новембра није изишла на гласање ни половина бирача. Та је појава за нас изненадна, сасвим неочекивана, врло интересантна за психолошка осматрања и врло карактеристична за наше опште политичко стање.

Наша изгледа, да наше народне масе нису могле наћи коначно одређење и да због тога нису ни поше у великом броју на изборе. Осим тога народне масе су остале више у мирном посматрању партијских прегањања. Изгледа, да је народ постао и анатачан после ратова, скупоће, наше опште несрећености. Сви ти моменти објашњавају слабо учешће на изборима.

Али оно знак није било оправдано. Ми смо толико пута истицали потребу јачег учешћа и тако је требало поступити. Требало је тако учинити нарочито због тога, што су две струје у нашој држави пошле у изборну борбу племенском и верском заставом. Зар не видите, да Муслимани истичу верски политички проблем, а Радић хрватски проблем? Зар не видите да су они пошли у изборе као најбоље организована војска? И они долазе у знатном броју и то тако наоружани, да ће парализати макар једну ако не и све државотворне странке.

Да изнесемо и једно друго гледиште, о коме би се могло дискутовати, али нас оно плаши да није истинито стварно. То гледиште каже: да је српски свет политички постао равнодушан и према каквој евентуалној реакцији или каквом наглом покрету у лево.

За размишљање је људима који се још после ових избора баве политиком: да ли није потребно стварање једног општег фронта против политичког цепања народа на класе: комунисте, сељаке, и т д. Комунисти су просто пропуштени са цифром од 40 мандата, јер против њих није било грађанског фронта. Сељаци су пак организовани на један секулаштиван начин и привремено успевају. Ускоро ће пак моћи и они увидети, да њини представници нису ни мислили на какав сељачки озбиљнији бојштак.

Одасвуд

—:—

Господин Бен

Лагиња није изабран и сад је очекивати, да поднесе оставку на положај бана. Ко ће доћи на то место, питала су се јуче. Ко други, него Радић. То је по прилици г. Ст. Протић, који је Лагињу био довео за то, што је Заједница најјача странка.

Велике идеје

Кад су видели радикалне изјављене карикатуре „Пашић и кметови", почели су објашњавати свету, шта она треба да значи: Рекла су: то што босанки сељани тегле као синове за рачун радикалне странке а бегови значи Пашићеву велику економску препороду вису за нашу пропалу Србију. Ви, Срби Јанци, који сте очекивали да ће вам Пашић нахранити оштетом стоку, наставите сами вуђа рало, ако мислите што јести.

Виновелисти.

Министра Коваћевић и Дринковић, па Лагиња и остали пропали су на изборима. После Виновеловсог пораза них сад — као и све оне који су остали без мандата — називају виновелистима.

На шта личи?

Разговарају двојица: На шта ти је изгледало оно радикалско веселе 28. нов. у вече после избора. — На пок. Јоцу Смедеревца, који се обесио усред уображеног страха од комунистичког преврата.

Туп!

„Хрвати ни окупи" „Хрвати на окупи" .... резултат: двојица! И свејстли бан лежи мртав на бојишту!

Оптичка обмана.

„Победа радикала на целом фронту" јавља „Трабуна". То се међутим показала оптичка обмана. Исто је тако т. Кашин Мишин мислио да је посланик, а он био судбине бана Лагиње.

О СТАЊУ РУСИЈЕ

—:—

ПРАГ, — На седници од 29. новембра социјал-демократског конгреса, г. Полак, у име синдикалистичке делегације која се вратила из Русије, подео је реферат о стању у које је доведена Русија совјетским режимом. Он у главноме констатује да социјалиам неће моћи бити остварен большевичким методама. Русија се сада налази у стању потпунога распада. Слобода штампе и збора више не постоји, односна она постоји само за большевике. Индустрија је у једном очајном стању. Експлоатација индустријских предузећа врши се војничким и најбирократскијим начином. У тој експлоатацији „Експлоатациони Савет Радника" само је једна фикција, јер је радничка класа лишена сваке могућности учешћа у администрирању експлоатације. Индустријски пролетаријат пати од глади и жива у једној неописаној беди под московском диктатуром. На сваки милион становника долази по 400.000 большевичких чиновника и по 60.000 спекуланата. Од почетка большевичког режима помрло је 40 од сто руских радника.

Енглези о Црној Гори

—:—

ЛОНДОН. — Данашњи „Морнинг Пост" донео је чланак од свога дописника из Рима под насловом „Прилике у Црној Гори". Дописник вели, да је Црна Гора за последње 4 године изгледала као да се налази изван Европе. Вести које су долазиле из те земље биле су тенденциозне. Недавно се вратила из Црне Горе једна Енглескиња, која је била у помоћној мисији у Црној Гори и донела је вести о тамошњим приликама. Њене изјаве могу се сматрати као не пристрасне. Дописник је имао с њоме интервју. Та је Енглескиња била запослена у Нишићу и Подгорици, али се кретала по целој Црној Гори, јер је имала специјалну дозволу од нашег министарства. Она није песимистична. У погледу материјалног стања земље она вели, да у Црној Гори нико не гладује, али је храна скупа, при хлеб 3 дин. кгр. Велика је оскудица у оделу, обичан пар опанака 80 дин., а обућа 400 дин. У земљи нема много болестине, али је морталитет деце знатан, нарочито деце између 1 и 2 год. Због незапослености млади људи одлеђу се у комите, којих има око 300. Царина увоз је тешка. Иако многе породице шаљу своје синове на школовање у Београд. Наша влада дала је Америчанима 100 хиљада лира као помоћ дечијем заводу у Данилов-Граду. Енглескиња вели, да само стари чиновници и рођаци бив. краља Николе желе повратак његов. Народ мисли да је краљ требао да остане у Цр. Гори. У народу постоји жеља да Цр. Гором управљају Црногорци, али она осећа да су саставни део Србије, осећа се расна заједница. Енглескиња мисли да се тај осећај политички може изразити као тежња за сједињење са Југословенима. Црногорци су, вели Енглескиња, народ исте расе и језика као и Срби, само живе у другим економским приликама.

Грчке обавезе

—:—

ПАРИЗ. — Јављају из Атине да је грчка влада упутила министрима Француске, Енглеске, Италије и Представнику Русије једну декларацију којом стања да знања да ће испунити све обавезе које је на себе узела претходна влада.

Маникирање ВРШИ СПЕЦИЈАЛИСТА. Кнез Михајлова ул. 47. **Госпођа Г. Диминг** инор. фризера 3552

Ратификација у Риму

ПАРИЗ — Италијански парламент ратификовао је Рапалски Уговор са 215 против 15 гласова.

ПАРИЗ. — На путу за Лондон грофа Сфорцу је у Паризу примио г. Милран.

Гроф Сфорц је изјавио „Тану": У рапалским преговорима ми смо успели да уђе целе границе добијемо линију Алпа. Ми смо обезбедили италијанство, независност Ријеке. Ово што смо најзвише хтели то је да италијански народ добије утисак да му је пропао сав плод његове победе, али да му је он припао једним пријатељским споразумом са народом српским, хрватским и словеначким. Наравно да су жртве које смо у Далмацији учинили врло горке за италијанску душу, али ако те жртве треба да донесу добро по обе стране и по нову Европу, онда идућа поколења Италијана неће сматрати да смо у овоме рату дали узалуд 600 000 жртава. Ја знам да је дио јавног мњења у Француској не дели мишљење Београда и Рима о опасности коју представља реставрација Хабсбурговаца

ПРАГ. — „Час" у уводном чланку поздравља ратификацију Рапалског уговора, вели, да овај акт значи, да је Италија одобрила досадашњу спољну политику Чехо Словачке и Југославије. Широка конференција Јонеска на проширење Мале Антанте уништена је на једној страни држањем Пољске, а на другој страни грчким изборима. Ова факта оправдају зашто Бенешову да постави Малу Антанту на гранитни темељ и у оквиру непосредне могућности. Велика важност савеза Чехо-Словачко-Југословенски повисује се још одобравањем Италије јер ће услед тога Мала Антанта постати важан фактор европске политике. Чехо-Словачка и Италија везане су многим истоветним интересима. Ова истоветност интереса јесте она снага која је придружила Италију одбрањеној Малој Антанти.

РИМ. — „Трибуна" у телеграму из Београда вели, да наша држава неће учинити никакав корак у Риму поводом тога, што су д'Анунцијева ардити окупирали Кварнерска острва.

РИМ. — 28. — Талијанска штампа изражава своје задовољство, што је рапалски уговор био примљен у парламенту. „Коријере дела Сера" и „Секоло" веле у својим коментарима, да се тек сада може рећи, да је закључен мир.

Бенеш оклеветан

Једна дрска оптужба

—:—

ПРАГ. — Министар Спољних Послова г. Др Бенеш поднео је кривичну тужбу против легионарског мајора Черенског, који је приликом скорашњих пражких демонстрација на једноме збору изнео колико дрску толико монструозну и неосновану оптужбу, да је Др Бенеш у Парису примао по 800 франака за сваког легионара, а да тај новац није унутио својој сврси. Мајор Черенски нема никаких доказа за своју клевету те ће свакако бити осуђен.

Телеграми

—:—

Лондон. — „Морнинг Пост" донео је Рајтеров телеграм из Београда, који садржи изјаву г. Веснића поводом интерпелације посланика Макина у енглеском парламенту о Црној Гори.

Њу-Јорк. — Украјинске трупе, повлачећи се, извршиле су погром над јеврејима у Погволоску (?), убиле су 18 Јевреја. Јеврејска се општина због тога обратила пољској властиа ради заштите да се погром не би поновио.

Гданск. — Из Писке јавља се, да је армија Балашовића потпуно уништена. Јеврејско одељење је потпуно затрвено. Постоје тужбе да је сам Балашовић наредио да се то одељење уништи.

Дневне Вести

„Правда" у Београду. Јуче је „Правда" са резултатима о изборима разграбљена у 10300 примерака.

Влада о Уставу.

Јуче пре подне мин. савет је наставио дискусију о Уставу. Седници нису присуствовали ни Ковачевић, ни Дринковић ни Корошец.

Београдски посланици

Пошто су г. г. Љуб. Давидовић и Кумануди изабрани на ваше места, то ће демократски посланици за Београд бити г. г. М. Свачић и др. М. Јовановић.

Др. Тома Милић.

Накнадно јављамо, да је на демократској листи у округу пожаревачком изабран др. Тома Милић, помоћник мин. народног здравља.

Секретар у Љубљани.

На правном факултету у Љубљани постављен је за секретара треће кл. г. Јосип Јуркович.

Судско особље.

Министар правде решио је, да се судско особље у срезовима и окрузима у Старој Србији и Македонији повећа.

Дан ослобођења

Прослава првог децембра ово дана ваше ослобођења спрема се у целој земљи да буде што свечанија. Загребачки и осечки листови доносе и програме саме прославе.

Нетачна вест

Поводом вести чехословачког Преспироа, да је 27 новембра ове године отпочео у Београду рад репарационе комисије по подели аустро-угарске речне флоте у стању смо изјавити, да је она нетачна и да се никаква подела за сада не врши.

Повишења стипендија

Министар просвете поднеће предлог министарском савету за повишење стипендија студентима на страни.

Железница Огулин — Госпић.

Дирекција из Загреба извештава, да је услед повећане бразне наређена ред вожње на прузи Огулин—Госпић од 1. децембра. Од сад ће у оба правца циркулисати два воза.

Упис студената

Данас је последњи дан за упис на свим факултетима београдског Универзитета.

Забрана транзита

Дирекција Државних Железница саопштава: Забрана пријема робе и трговачког брута за Београд локо и транзит, које се упућује са територије северно од Београда продужена је до 4 децембра закључно. Забрана изузима само живо брато, угаљ, војнике и жељезничке пошиљке, које ће се и у будуће примати у неограниченим количинама и транспортовати.

Радикалски гласачи.

Илија Алмузовић, пиљар, вокушао је да у 6 реону, хотел „Бристол", гласа на име Несима Робена. Хан Абдулул гласао је на име Морица Могидина. Обадвоје су у одбору на саслушању изјавили, да их је на то унутно адвокат Челебоновић, да гласају за радикале на лажно име

Јучерашња берза.

Валуте: фунте 120, франци 214, долари 34 25, лире 128, лејa 52 50, ч. круне 42, марке 49 50, левови 41 15. Девизе: Лондон 122, Женева 530, Праг 41 50, Берлин 49 10, Беч 7 40.

Београд без електрике.

Синоћ се опет догодило оно обично шегачење општине са Београђанима са њеним осветљењем. Око 6 час ово се погасило да би опет сијуло тек у 9 часова. Узрок овоме вели да је дефект на мотору. Ми мислимо да је дефект у целој општинској администрацији.

Из инжињерског удружења.

Удружење инжењера и архитекта решило је да оснује засебну секцију за архитекте, која ће бити саставнидео удружења, али која ће по архитектонским питањима самостално радити. Како ово известени овај посао обавиће удружење још данас на своју редовној седници. Несумњиво је, да је ово врло корисна новина коју друштво доводи, но сем тога ово је знак, да друштво сваког дана постаје све јаче, све стабилније.

Из инвалидског удружења.

Средњини одбор инвалидског удружења водио је позив свима организацијама да пошаљу делегате на ванредну скупштину, која ће се одржати у Београду 12. идућег месеца. На овој скупштини решаваће се о припремама за велики конгрес на коме се има извршити уједињење свих организација у земљи.

Позориште у Вршцу.

Мин. Просвете послало је у Вршац г. Јована Хаџитодановића у циљу организовања сталног позоришта.

Путницима за америку

Министарство Иностраних Дела извештено је од Краљевског Генералног Конзулата у Солуну да поједини наши грађани полазе на пут за Америку без претходне виде америчких конзуларних власти у нашој Краљевини. Према новим прописима владе Америчких Савезних Држава, путници за Америку морају се претходно постарати да виду пасоша код оних америчких конзуларних власти у Краљевини, које су најближе родном месту путника (Београд или Загреб). Путници, обраћајући се за америчку визу ван Краљевине, навлаче на велике тешкоће, јер им амерички конзулати на страни не могу дати визу, па се услед тога ва исту морају враћати у Краљевину. Наведено се овим ставља свима заинтересованим знања и управљањем ради.

Доктор
ДОБРА И. АРНАУТОВИЋ
Лечи унутрашње и венеричне болести — сифилис.
Примања болесника од 10 сати пре подне до 3 сата по подне непрекидно.
Од 7 и по до 8 и по сати увече лечи само по споразуму. За женске засебан салон за чекање.
Стан: Доситејева ул. број 5 преко пута Позоришта. 3387

Сторнирани уговори

—:—

Поводом финансијски Комитет на молбу мин. исхране у Прагу, а у споразуму са министарством трговине и индустрије решио је да се сматра као неважећа трговински уговор, који је био закључен између мин. трговине и индустрије и „Статни Об

ни Устав" у Прагу, који је био закључен 8. септ. 1919. год. и по коме је мин. трговине имало да ферује 1000 вагона брашна. Тако исто као и овај сторниран је други трговински уговор, који је закључен 5. јула ове године, опет између поменутих двеју установа, а по коме се имало инферовати с наше стране чехо-словачкој републици 1000 вагона пшенице. Према томе још је у важности један уговор са Чехо-Словачком Републиканском Републиком за инферовање брашна који је закључен 5. јула о. год. Ови уговори не улазе у оквир великог трговинског уговора, који је пре неколико дана био ратификован.

ЗАГРЕБАЧКА ШТАМПА О ИЗБОРИМА

(Телефонски извештај „Правде")

ЗАГРЕБ. — „Рајеч" вели у уводном чланку: Јучерашњи избори за конституанту дали су велики број Радићеваца. Но и то нас неће запрашити. Ми добро знамо на какових се елемената састављају њени правци и агитатори, па и сам Радић.

Радић је јуче једним дахом викнуо: прво, у четири зида: Живео Регент!, па после јавно: Живела Република! Он је тиме најбоље показао, да остаје деструктивни елемент. Хрватска је Заједница сирељена, и то тако сирвљена да се не може ни идеју више подићи. То је последица и заслужила казна за њено полутанство, којим се одала демагогији — са министарских столица. Демократска странка из унакрсне натре, којој је била изложена с лева и с десна, излази снажна.

„Хрват" у почетку свога уводног чланка вели: У Конституанти ће Хрватску и Славонију заступати сељачка странка. Тиме је најјасније окарактерисан резултат избора. Ови су избори били плебисцит за сељачку странку. Поред ње друге странке изчезавају у Хрватској"... Мало даље вели „Хрват": „Хрватски Заједница", која је изгубила мандате за рачун сељ. странке, неће жалити овај свој губитак. Ми ћемо је чак шта више подупирати, ако она буде остала при оним назорима, под којима је изашла на изборе, и ако буде достојно заступала хрватски народ."

Последње Вести

Примљено у току ноћи

— Специјални извештаји „Правде" —

МАДРИД. — Избори за шпански парламент заказани су за 19 децембар, а избори за сенат обавиће се 8 јануара идуће године.

ЗАГРЕБ. — Бан Лагиња је опет изабран.

DANICA
КРЕМА ЗА ОБУЋУ
:: :: ЧИСТИ, СЈАЈИ :: ::
И
КОНЗЕРВИРА КОЖУ
ПРОИЗВАЂА: 3195
„СЛАВИА" творница хемиц. производа Д. Д.
ТЕЛЕФОН 5—46 ЗАГРЕБ пошт. пр. 213. БРЗОЈАВИ: КЕМ

:: Д-ра СИМИЋА ::
ИНСТИТУТ ЗА ЛЕЧЕЊЕ
светлошћу, Рентгеновим зрацима, дијатермијом, Тесловим струјама и електрошоковима.
Успешно се лече туберкулоза (сухотиња) у жлездама, кости и зглобовима, туберкулоза туберкулоза, катар, астма (мајмун, стрикма, рак коже и др.) инвазе и друге незаразне, хронични реуматизам, болести коже носа, и пр.
Ординира од 5—7 по подне.
Телефон 621. 3464
Кеј Краља Петра ул. бр. 8

НОВЕ ЦЕНЕ
Шећер сад продаје
Кава, Пиринач, Бибер, Зејтин за јело; Амерички: Цилиндерски, Машински, Вагонски; Папирна, Со, Квасац, Бензин, Гас, Керозин у клубанима: Сапун за прање, Брашно, Штампарска боја
аксиомом старобоја.
Вода свежа: Бунковићева и Селтерска.
Глиша Андрејевић
Вијеш Краља БЕОГРАД.
3600

ПОЗИВАМ сваког који има на кавко потраживање од мене пок. Никоте Радовановића, бив. трговца из Аранђеловца, да се наводи писмено или лично обратити потписом ради регулисања иначе до 1. јануара 1921. год.
Драгиша Ант. Синић
трг. из Аранђеловца
3599

Зиатна фабрика штофова за мушке одеће, пантолоне, палето и финог кавијета, траже заступника, добро увиђавног и које се исказивачко а имају текстилним бранжом Пајатин Firme Victor Wasson Bison, Belgique.
3602

„Правда" прима огласе до 9 сати у вече.

Наша мила и никад непрежалена кћи
† Радмила
Матурант женске гимназије
изгустила је своју младину лу шу у најбољем цвету своје младости у 19 тој години, новац у 1 час по поноћи после дужег и тешког боловања.
Погреб ће бити 30 овог мес. у 10. часова пре подне. Опело у Саборној Цркви Свуту ста ну Реги ов Фере бр. 19. Молимо пријатеље и познанике да нисмо присуствовати овим тужним сарамону.
3603
29. нов. 1920. г. Београд.
До гроба сиромашни родитељи: Отац: Младен Ивић, кафеџија; мајка: Перса Ивић, стрмоки: Младен, Јанко и Михајло са осталом родбином.

ФАБРИКЕ МАШИНЕ :-: и ливнице а. д. :-:

(Strojne tovarne in livarne d. d.)

ЉУБЉАНА
ТЕЛЕФОН интерурбан 230.
Телегр. адреса: СТРОЈ

ИЗРАЂУЈУ машине за прераду дрвета и израду измрегнираног намештаја, пресе за шешире, француске и келтонове турбине, хидрауличне регулаторе, постројења за млинове, и тестера, точкове за погон водом, пресе за воће, арматуре и све гвоздене израђевине, ватрогасне цркве (пумпе) и кола, разне легуре, обезбеђене од киселине. Звона имају на стоваришту велике количине већ израђених артикала, и то:

Гвоздене израђевине:
Гајевских пумпе.
Арматура за пиво и вино, пумпе за точење.
Луле за пенушење (Selbstmoussierpipen).
Луле за воз притиском (Druckmoussierpipen).
Проводних славина (Durchgangshähne).
Славина за исправљивање (Entleerungshähne).
Пролазних вентила (Durchgangsventile).
Трокраких луле од месинга (Dreiweghähne).
Луле за сатуа. гас. Оквира са славином. Кутијских авлија.

Електротехничког материјала:
Електромотора „Елајектрон" и „вентелмотор".
Бакарне жице.
Бакарне жице изолиране.
Звона и осталих телефонских апарата.
Осигурача „Шалтера". Сијалица.
Шешира за лампе.
Лампи.
Дугмета за елек. звонца.
Лустера.
Висеће, зидасте и жице лампе.
Разводника (Abzweigdosen).
Гајтана за висеће лампе (сијалице). 2845
Бергманових цеви.

Извозна Банка

Београд

Позив за другу уплату акција

Умољавају се сви акционари Извозне Банке, да положе другу уплату у Дин. 50. по сваној акцији почев од 3. до 22. децембра ове године.

Акције се имају поднети Банци, да се на њима изврши штамбиљом, да је номинална вредност сваке акције Дин. 200. потпуно уплаћена, што ће се и уписати потпису бачинним уговорима. Уз акције се има вратити привремена признанца о првој уплати која је једним делом, па је та уплата поништена.

Лица је на оа сваонних акционара положе другу уплату, а ову другу не положе у горе означеном року, па то не учини по томе ни у року од месец дана по трећем позиву која ће се објавити у службеним новинама, она му прва уплата пропада у корист резервног фонда, а сопствени сваонних акција ће на дне своје досадашње акције добити једну са номинадном вредношћу од две стотине динара у року, који одређује Управни Одбор, а поште врати банци своје досадашње акције

Овом се приликом скреће пажња свима оним акционарима, који су положили прву уплату, а беа су скренуа пошаљи своје акције банци ради уливања жига, да приликом друге уплате безусловно пошаљу своје акције банци, ах се ни њима евентуа потребно наплаћивање.

Акционари, који су положили већ и ову другу уплату, умоливају се, да пошаљу своје акције банци, да се и њима наплати, ах је приликом таких пашћена.

Београд
31. Октобра 1920. год.

Управни Одбор
3532

ЗГОДНА ПРИЛИКА

ШТОФОВЕ

:: ПРИ ЗАВРШЕТКУ СЕЗОНЕ ::
ШТОФОВЕ
:: ЗА МУШКА ОДЕЛА ::
ПРОДАЈЕ ПО СПУШТЕНИМ ЦЕНАМА
АНАСТАС ПАВЛОВИЋ
БЕОГРАД. 2565

ШТОФОВЕ

Народна Банка

КРАЉЕВСТВА

СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

На основу одредаба закона о Народној Банци Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца од 26. јануара 1920. (које је обнародовано у „Службеним Новинама", бр. 22 од 31. јануара 1920) отвара се

Упис на 40.000 банчиних акција

у износу од 20.000.000 — динара у новом злату номинално.

Време уписа траје целог месеца децембра 1920. од 1. до 31.; а упис се врши у Београду, од саме Банке; или Београда, код свију банчиних филијала; и, осим тога, у местима у којима нема банчиних филијала, код поверених завода, који су у вези с Банком или њеним филијалама, а где на оних нема код финансијских управа државних.

На основу пописа и процене све имовине банчине, старој банчиној акцији која гласи на 500 динара, утврђена је вредност на 770.— дин. те је, ради изједначења, тој врсти акцији одређена и новој акцији која ће такође гласити на 500 динара, по решењу Банчиног Главног Одбора а одобрењу Господина Министра Трговине и Индустрије. Уједно је одређено да се трошкове по сваној акцији положе још Дин. 10 у зл.

На рачун ове вредности од Дин. 780 — у новом злату положе се при упису на име прве уплате по 100 динара по акцији, а осталих 600 дин. по акцији ћеу се положити за пет година у уплатама колико се кад затраже.

Напомена. Ако се ових акција упише више од напред наведеног броја, онда ће се извршити редукција како је то речено законом нарочито, и новац за редуциране бројеве одмах ће се уништити вратити, а евиденција на учешће уплате на ово акције тече од 1. јануара 1921. год.
3422

У Београду, 1. новембра 1920. г.

Управа

Штампарија МАН, СОКИЋА, Коларчева 9. Одговорни уредник Трајко Гиогорајевић, Кеј Краља Петра ул. бр. 19.